Analize, raziskave in razvoj
ISSN 1318-3834

SLOVENIJA: JESENSKO POROČILO 2005

Izdajatelj:
Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
dr. Janez Šušteršič, direktor

Tel: (+386) 1 478 1012
Fax: (+386) 1 478 1070
E-mail: publicistika.umar@gov.si
http://www.gov.si/umar/

Odgovorna urednica: Lejla FAJIĆ

Lektoriranje: Slavica REMŠKAR
Tehnična urednica, prelom: Ema Bertina KOPITAR
Grafikoni: Marjeta Žigman
Distribucija: Katja FERFOLJA

Tisk: Tiskarna SOLOS, Ljubljana
Naslovnica, oblikovna zasnova: Sandi RADOVAN, studio DVA
Naklada: 410

Ljubljana, oktober 2005

© UMAR, 2005. Objava in povzemanje besedila publikacije delno ali v celoti je dovoljeno z navedbo vira.

Jesensko poročilo 2005

Odgovorna urednica:

Lejla FAJIĆ

Pri pripravi Jesenskega poročila 2005 so sodelovali:

Lejla Fajić *(odgovorna urednica, mednarodno okolje)*
Mojca Vendramin *(sourednica)*
Marijana Bednaš *(glavne ugotovitve, scenarij gospodarskih gibanj po letu 2007, vpliv cen nafte)*
Barbara Ferk *(zasebna potrošnja)*
Marjan Hafner *(finančni tokovi in trg kapitala)*
Slavica Jurančič *(mednarodna konkurenčnost)*
Jasna Kondža *(državna potrošnja, javne finance)*
Mojca Koprivnikar Šušteršič *(trgovina in gostinstvo, nepremičnine, najem in poslovne storitve)*
Mateja Kovač *(kmetijstvo, ribištvo)*
Gorazd Kovačič *(predelovalne dejavnosti)*
Saša Kovačič *(plače)*
Tomaž Kraigher *(zaposlenost in brezposelnost)*
Janez Kušar *(investicije, gradbeništvo, proizvodna struktura BDP)*
Jože Markič *(izvozno-uvozni tokovi in plačilna bilanca)*
Jure Povšnar *(oskrba z elektriko, plinom in vodo, rudarstvo, promet in zveze, vpliv cen nafte)*
Branka Tavčar *(nacionalni računi)*
Boštjan Vasle *(cenovna gibanja in politika, denarna gibanja)*
Ivanka Zakotnik *(nacionalni razpoložljivi dohodek, izdatkovna in stroškovna struktura BDP)*
Eva Zver *(javne storitve)*

Tehnična podpora (grafikoni, statistična priloga, obdelava podatkov)
Marjeta Žigman
Bibijana Cirman Naglič

Tehnična urednica, prelom
Ema Bertina Kopitar

Kazalo

Predgovor 11

Glavne ugotovitve Jesenskega poročila 2005 13

1 Mednarodno okolje 17

1.1 Tekoča gospodarska gibanja in napovedi v najpomembnejših trgovinskih partnericah 19

1.2 Vpliv cen nafte na svetovno gospodarsko aktivnost in inflacijo 21

2 Bruto domači proizvod 24

2.1 Revizija BDP za obdobje 2000–2003 in prva letna ocena BDP za leto 2004 24

2.2 Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda 26

2.2.1 Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek 31

2.3 Proizvodna struktura bruto domačega proizvoda 32

2.4 Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda 36

3 Agregati potrošnje 38

3.1 Izvozno-uvozni tokovi 38

3.2 Zasebna potrošnja 41

3.3 Bruto investicije 44

3.4 Državna potrošnja 46

4 Ekonomski odnosi s tujino 48

4.1 Plačilna bilanca 48

4.2 Mednarodna konkurenčnost 51

5 Cenovna gibanja in politika 55

6 Trg dela 61

6.1 Plače 61

6.1.1 Vpliv spremenjene davčne zakonodaje na prejemke iz dela 64

6.2 Zaposlenost in brezposelnost 66

7 Javne finance 70

7.1 Javnofinančni prihodki 70

7.2 Javnofinančni odhodki 72

7.2.1 Državni proračun 72

7.2.2 Občinski proračuni 73

7.2.3 Pokojninsko in invalidsko zavarovanje 74

7.2.4 Obvezno zdravstveno zavarovanje 74

7.3 Javnofinančni primanjkljaj 74

7.4 Primanjkljaj institucionalnega sektorja države 75

8 Denarna gibanja in trg kapitala 77
8.1 Denarna gibanja 77
8.2 Finančni tokovi in trg kapitala 79
8.2.1 Varčevanje prebivalstva v bankah in vzajemnih skadih 79
8.2.2 Krediti 80
8.2.3 Obrestne mere 82
8.2.4 Trg vrednostnih papirjev 83
9 Scenarij gospodarskih gibanj po letu 2007 **84**
10 Primerjava napovedi drugih domačih in tujih institucij **86**

Statistična priloga **89**

Literatura in viri **111**

Kazalo tabel

Tabela 1:	Napovedi gospodarskih gibanj v svetu	17
Tabela 2:	Predpostavke napovedi UMAR glede gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah Slovenije v letih 2005 in 2006	18
Tabela 3:	Cene nafte Brent	18
Tabela 4:	Prispevek k rasti bruto domačega proizvoda	28
Tabela 5:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda	29
Tabela 6:	Temeljni agregati nacionalnih računov, 2000–2004	31
Tabela 7:	Oblikovanje in delitev bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka	32
Tabela 8:	Dodana vrednost po dejavnostih	34
Tabela 9:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda	36
Tabela 10:	Državna potrošnja	46
Tabela 11:	Različne kategorije zaposlenih v letih 2004–2007	67
Tabela 12:	Struktura in delež odhodkov državnega proračuna po ekonomski klasifikaciji v bruto domačem proizvodu	73
Tabela 13:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS-IMF (deleži v primerjavi z bruto domačim proizvodom v %)	75
Tabela 14:	Delež primanjkljaja sektorja država po podsektorjih po metodologiji ESR-1995, v % BDP	75
Tabela 15:	Prihranki prebivalstva v bankah: stanja in realne stopnje rasti avgusta glede na december predhodnega leta	79
Tabela 16:	Krediti domačih bank podjetjem in DFO, prebivalstvu ter državi: stanja in realne stopnje rasti avgusta glede na december predhodnega leta	81
Tabela 17:	Ključni makroekonomski kazalci ciljnega scenarija SRS do leta 2013	85
Tabela 18:	Primerjava objavljenih jesenskih napovedi gospodarskih gibanj za Slovenijo	86

Kazalo slik

Slika 1:	Cene nafte – realno in nominalno	21
Slika 2:	Prispevek neto izvoza in skupne domače potrošnje h gospodarski rasti, na medletni ravni	26
Slika 3:	Osrednja napoved gospodarske rasti in verjetnost pričakovanih odstopanj	30
Slika 4:	Rast blagovnega izvoza Slovenije po regijah oziroma državah v letih 2000–2005, v EUR	39
Slika 5:	Gibanje zasebne potrošnje in nekaterih agregatov	42
Slika 6:	Novo odobrena posojila prebivalstvu	43
Slika 7:	Realni efektivni tečaj tolarja, deflator indeks cen življenjskih potrebščin	52
Slika 8:	Slovenski tržni deleži v EU 25, po sektorjih SMTK	53
Slika 9:	Povprečna inflacija (HICP) v Sloveniji in vrednost maastrichtskega kriterija	55
Slika 10:	Cene življenjskih potrebščin (CPI), hrane v CPI ter kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih	56
Slika 11:	Prispevek posameznih skupin k medletni rasti cen življenjskih potrebščin	57
Slika 12:	Osrednja napoved inflacije in verjetnost pričakovanih odstopanj	58
Slika 13:	Saldo sektorja država in javni dolg v novih članicah EU	59
Slika 14:	Inflacija in obrestne mere v novih članicah EU, september 2005	60
Slika 15:	Bruto plača na zaposlenega po stari in novi metodologiji za leto 2004	61
Slika 16:	Prejemki po pogodbi o delu in avtorskih pogodbah po sektorjih; primerjava izplačil v prvih sedmih mesecih za obdobje 2002–2005	65
Slika 17:	Prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki po sektorjih; primerjava izplačil v prvih sedmih mesecih za obdobje 2002–2005	66
Slika 18:	Povprečno število delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih, 1. polletje v obdobju 2002–2005	68
Slika 19:	Struktura javnofinančnih prihodkov	71
Slika 20:	Stabilizacija tečaja tolarja po vstopu v ERM II	77
Slika 21:	Gibanje ključnih obrestnih mer Banke Slovenije in Evropske centralne banke	78
Slika 22:	Medletni donosi vzajemnih skladov slovenskih upravljavcev	80
Slika 23:	Mesečni neto tokovi kreditov domačih bank prebivalstvu	81
Slika 24:	Realne in nominalne obrestne mere in vrednost TOM-a	82

Kazalo okvirjev

Okvir 1:	Verjetnost odstopanj od osrednje napovedi gospodarske rasti	29
Okvir 2:	Končni podatki o zunanji trgovini za leto 2004 in revizija plačilne bilance za obdobje 2002–2004	50
Okvir 3:	Izpolnjevanje maastrichtskih kriterijev	59
Okvir 4:	Metodološke spremembe pri spremljanju podatkov o plačah	61
Okvir 5:	Revizija temeljnih agregatov sektorja država	76

Predgovor

Jesensko poročilo je analitična utemeljitev jesenske napovedi gospodarskih gibanj za tekoče ter prihodnji dve leti in je podlaga za oblikovanje ukrepov ekonomske politike, poleg tega pa vsebuje še scenarij gospodarskih gibanj po letu 2007. Vsebina Jesenskega poročila 2005 je tudi osredotočena na analizo razpoložljivih podatkov o tekočih gospodarskih gibanjih ter na odstopanja od pomladanske napovedi.

Jesenska napoved gospodarskih gibanj temelji na modelskih in ekspertnih ocenah UMAR, pri čemer so bili kot izhodišče upoštevani: (i) prvi statistični podatki o gospodarski rasti v prvih dveh četrtletjih 2005, prva letna ocena za leto 2004 in popravljeni podatki za obdobje 2000–2003; ker uradni podatki iz četrtletnih in letnih nacionalnih računov še niso bili medsebojno usklajeni, smo pri napovedovanju upoštevali tudi pričakovani učinek uskladitve teh podatkov; (ii) podatki o gospodarski rasti v mednarodnem okolju v prvi polovici leta 2005 ter pričakovani ali že objavljeni popravki v jesenskih napovedih mednarodnih inštitucij; (iii) posvetovanje z drugimi organizacijami, ki pripravljajo napovedi za Slovenijo, in rezultati ekonometričnih modelov, razvitih za podporo napovedovanju; (iv) podrobni podatki o strukturi gibanja cen življenjskih potrebščin v osmih mesecih letošnjega leta in popravljena pričakovanja glede gibanja cen nafte.

Jesenska napoved 2005 je temeljila na podatkih razpoložljivih do 30. septembra 2005, v Jesenskem poročilu 2005 pa so upoštevani tudi objavljeni podatki v oktobru 2005.

Glavne ugotovitve Jesenskega poročila

V letu 2005 in prihodnjih dveh letih pričakujemo nadaljevanje ugodnih gospodarskih gibanj. Gospodarska rast se bo ohranjala na ravni okrog 4 % in bo ob predpostavki nadaljnjega usklajenega delovanja makroekonomskih politik dosežena v stabilnem makroekonomskem okolju, z inflacijo na ravni okrog povprečja EU. Po lanski 4,2-odstotni gospodarski rasti za letos in prihodnji dve leti ne pričakujemo bistvene upočasnitve in pri napovedi ostajamo v okvirih pomladanskih pričakovanj. Napoved realne rasti bruto domačega proizvoda za leto 2005 je 3,9 %, za leti 2006 in 2007 pa 4 %. V letu 2005 se je nadaljevalo postopno umirjanje inflacije kot posledica usklajenih ukrepov vlade in Banke Slovenije ter vpliva povečane konkurence po vstopu Slovenije v EU. Še hitrejše zniževanje inflacije pa je preprečilo naraščanje cene nafte, ki se je od začetka leta povišala za okoli 60 % (cena za sodček nafte Brent). Neposredno je to vplivalo na povišanje cen tekočih goriv za prevoz in ogrevanje, ki so k inflaciji v devetih mesecih prispevale več kot dve tretjini. Pri tem je vlada z acikličnim prilagajanjem trošarin v okvirih, ki jih dovoljujejo predpisi EU, uspela delno ublažiti pritisk naraščajočih cen naftnih derivatov na rast cen življenjskih potrebščin, ki bi bila v nasprotnem primeru konec septembra višja za pol odstotne točke.

Prevzem evra z začetkom leta 2007 je po sedanjih podatkih in napovedih realno dosegljiv cilj. Ob ohranjanju obstoječih usmeritev makroekonomskih politik in odsotnosti večjih zunanjih cenovnih šokov pričakujemo nadaljnje zniževanje povprečne inflacije (napoved za leto 2005 je 2,5 %), kar bo omogočilo izpolnjevanje maastrichtskega kriterija glede cenovne stabilnosti sredi leta 2006. Slovenija že izpolnjuje fiskalna konvergenčna kriterija, kar glede na ocene letošnjih fiskalnih gibanj in predlog proračuna za leto 2006 tudi v prihodnjem letu ne bo ogroženo, prav tako izpolnjuje tudi kriterij glede višine obrestnih mer. Tečaj tolarja že šestnajst mesecev (od vstopa v ERM II) niha v zelo ozkem razponu okrog centralne paritete, kar kaže, da bo v referenčnem obdobju izpolnjen tudi konvergenčni kriterij glede stabilnosti tečaja. Vse to pomeni, da ima Slovenija zelo dobre možnosti za izpolnitev nominalnih konvergenčnih pogojev sredi leta 2006 in za prevzem evra v začetku leta 2007, kar je glavni kratkoročni cilj makroekonomskih politik. Kot smo opozorili že v Pomladanskem poročilu 2005 (str. 129), pa je pomembno, da je zagotavljanje pogojev za prevzem evra doseženo na vzdržen način, kar pomeni, da se zaradi izpolnjevanja nominalnih kriterijev ne smejo porušiti druga makroekonomska ravnotežja, ki formalno sicer niso opredeljena kot pogoj za vstop v EMU, vendar so pomembna za zagotavljanje makroekonomske stabilnosti na srednji rok. Na področju plačne politike to pomeni ohranjanje sedanjih restriktivnih usmeritev tudi v letu 2006, vendar brez povečevanja razkoraka pri uresničevanju cilja zaostajanja rasti plač za rastjo produktivnosti za eno odstotno točko, saj sicer lahko pride do prehitre »nadomestne« rasti v prihodnjih letih.

Podrobnejša analiza gospodarske rasti v letu 2005 kaže na spremembe v njeni strukturi, kar ob upoštevanju predpostavk glede prihodnjih gospodarskih gibanj v domačem in mednarodnem okolju vpliva tudi na napoved gospodarske rasti za leti 2006 in 2007. V primerjavi s preteklim letom se letos v strukturi gospodarske rasti krepi prispevek menjave s tujino kot posledica ohranjanja rasti izvoza na razmeroma

visoki ravni in relativno močnejše upočasnitve rasti uvoza, ki je predvsem rezultat nižje rasti investicijske potrošnje. Tudi v prihodnjih dveh letih bo ob sicer nekoliko nižji rasti izvoza tuje povpraševanje pomemben dejavnik gospodarske rasti, okrepil pa se bo tudi prispevek domačega povpraševanja, spodbujen z višjo rastjo bruto investicij.

Realna rast izvoza blaga in storitev se bo letos upočasnila (z 12,5 % lani na 8,6 %), kar pa je manjša upočasnitev, kot bi izhajalo iz nižje gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah. Kljub v povprečju počasnejši gospodarski rasti v državah EU glede na preteklo leto, letos ne pričakujemo bistvene upočasnitve rasti slovenskega izvoza v te države, k čemur največ prispeva izjemno visoka rast izvoza v Francijo kot posledica relokacije dela proizvodnje vozil v Slovenijo v zadnjem četrtletju leta 2004 (rast blagovnega izvoza v Francijo je prispevala približno tretjino rasti skupnega blagovnega izvoza v prvi polovici leta). Skladno s povečanim obsegom proizvodnje vozil narašča tudi njihov izvoz v nekatere druge države EU, zlasti v Avstrijo in Italijo. K ohranjanju razmeroma visoke stopnje rasti izvoza v letu 2005 pomembno prispeva tudi povečan obseg prodaje na Portugalsko, v Belgijo, na Finsko, Dansko in Češko, kar je vsaj delno možno pripisati pozitivnim učinkom vstopa Slovenije v EU. Relativno manj pomemben kot v preteklih letih pa je letos prispevek izvoza v Nemčijo, kjer je po upadanju v prvih mesecih šele aprila prišlo do manjše pospešitve rasti na medletni ravni. Obseg izvoza na nemški trg je bil v prvi polovici leta tako praktično na enaki ravni kot v istem lanskem obdobju, delež Nemčije v slovenskem izvozu pa se je v enem letu posledično zmanjšal za okoli 3 odstotne točke (na približno petino). Med državami izven EU je v prvi polovici leta naraščal zlasti izvoz na Hrvaško ter v Srbijo in Črno goro, deloma tudi v Rusijo, čeprav je bila rast izvoza na to tržišče letos nižja od lanske. Obseg izvoza blaga v Makedonijo in Bosno in Hercegovino je po prenehanju veljavnosti prostotrgovinskih sporazumov ob vstopu Slovenije v EU upadel, močno se je zmanjšal tudi izvoz v ZDA. Pričakovano okrevanje gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah v letih 2006 in 2007 bo spodbudilo rast izvoza v večino teh držav, vendar pa bo, predvsem zaradi učinka letošnjega visokega izvoza vozil, skupna realna rast izvoza blaga in storitev v obeh letih nekoliko nižja od letošnje (7,8 % in 8,1 %).

Rast domače potrošnje je letos upočasnjena predvsem zaradi nižje rasti bruto investicij. Letošnja upočasnjena rast domače potrošnje (napoved za leto 2005 je 2,4 %, lani 4,6 %) je posledica nižje rasti bruto investicij v osnovna sredstva (4,0 %, lani 5,9 %) in predvsem bistveno manjšega povečanja zalog v primerjavi s preteklimi tremi leti, ko je rast zalog pomembno prispevala h gospodarski rasti (letošnji prispevek bo negativen v višini 1 odstotne točke). Pri tem pri investicijski potrošnji, ki je v prvi polovici leta 2005 dosegla komaj 1,8-odstotno realno rast, za drugo polovico leta napovedujemo pospešitev medletnih stopenj rasti, ki bo temeljila na nadaljevanju intenzivne stanovanjske gradnje in krepitvi naložb v opremo in stroje. Rast zasebne potrošnje se letos krepi (napoved za 2005 je 3,6 %, lani 3,1 %), spodbujena je predvsem z ugodnejšimi pogoji zadolževanja, saj je sorazmerno visoka rast plač delno uravnotežena z upadanjem drugih prejemkov. Kljub pospešku pa ocenjujemo, da rast zasebne potrošnje ne bo presegla rasti bruto domačega proizvoda in bo ostala v makroekonomsko vzdržnih okvirih. V prihodnjih dveh letih pričakujemo krepitev rasti domače potrošnje, ki bo temeljila predvsem na višji stopnji rasti investicij ob nevtralnem prispevku sprememb zalog h gospodarski rasti, rast

zasebne potrošnje pa naj bi se nekoliko umirila. Rast državne potrošnje se bo, podobno kot že letos, gibala okrog 2,5 %.

Skladno s predvidenimi gospodarskimi gibanji se izboljšujejo tudi razmere na trgu dela. Napoved letošnje rasti zaposlenosti (0,7 %) izhaja iz ugodnih gibanj na trgu dela v prvi polovici leta 2005, pri čemer je predvsem naraščalo število delovno aktivnih v storitvenih dejavnostih (nepremičnine, najem in poslovne storitve, finančno posredništvo, gostinstvo, zdravstvo in socialno varstvo, druge skupne in osebne storitve ter izobraževanje) in v gradbeništvu ter znotraj predelovalnih dejavnosti v proizvodnji vozil in kovinsko-predelovalni industriji. Do upadanja števila delovno aktivnih pa je prišlo predvsem v delovno intenzivnih podpodročjih predelovalnih dejavnosti (tekstilna, usnjarska, živilsko-predelovalna industrija) ter v kmetijstvu in rudarstvu. V prvem polletju letos so bili precej ugodni tudi tokovi registrirane brezposelnosti (manjši priliv med brezposelne in večji odliv iz brezposelnosti glede na enako obdobje lani), nekoliko višja napoved stopnje registrirane brezposelnosti (10 %) glede na spomladi (9,8 %) pa je posledica manjšega obsega črtanj iz razlogov, ki niso povezani z zaposlitvijo brezposelnih. Podobna gibanja zaposlenosti ob le nekoliko nižjih stopnjah rasti (0,5 %) pričakujemo tudi v prihodnjih dveh letih. Stopnji registrirane in anketne brezposelnosti naj bi se v prihodnjih dveh letih še naprej postopno zmanjševali, anketna celo nekoliko hitreje, kot smo pričakovali spomladi.

Jesenska napoved izhaja iz veljavnih usmeritev ekonomskih politik, na katerih temeljita tudi predloga proračuna za leti 2006 in 2007. Jesenska napoved gospodarskih gibanj do leta 2007, predstavljena v tem poročilu, ki je tudi podlaga Proračunskega memoranduma za obdobje 2006–2007 izhaja iz usmeritev politik in zakonskih sprememb, ki jih je Vlada že sprejela oziroma predlagala s Proračunskim memorandumom. Učinki ukrepov, predstavljenih v Okvirju gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki ga je Vlada sprejela 3. novembra 2005, v jesensko napoved do leta 2007 niso vključeni, saj v času njene priprave še niso bili sprejeti in njihovih učinkov tudi ni bilo možno dovolj natančno kvantificirati. Ukrepi reform bi lahko prve rezultate dali že leta 2007, izraziteje pa v obdobju po letu 2008, za kar bodo v teku priprave reform pripravljeni tudi podrobnejši izračuni. Že ob pripravi Strategije razvoja Slovenije (SRS), katere implementacijo pomenijo predlagane reforme, pa smo ocenili, da bi z njenim optimalnim izvajanjem lahko pospešili gospodarsko rast na 5,5 % (oziroma za 3 odstotne točke nad rast razvitejših članic EU) povprečno letno v obdobju 2008–2010. V primeru neizvajanja reform pa bi bila gospodarska rast v omenjenem obdobju (po letu 2007) v povprečju nižja za okoli 1,5 odstotne točke, kar bi močno oddaljilo gospodarski cilj SRS glede preseganja povprečne ravni ekonomske razvitosti EU v desetih letih.

1 Mednarodno okolje

Napovedi svetovne gospodarske rasti *v letih 2005 in 2006 se od spomladi niso bistveno spremenile.* V obeh letih je tako pričakovana 4,3-odstotna gospodarska rast; nekoliko počasneje, kot je bilo ocenjeno spomladi, pa bo naraščala svetovna trgovina (letos realno za 7 %, v prihodnjem letu 7,4 %). Regionalne razlike v konjunkturi se letos ponovno poglabljajo. Medtem ko je gospodarstvo ZDA že četrto leto v cikličnem vzponu, v azijskih državah pa se tudi nadaljuje izjemno visoka gospodarska rast, bo ta v najrazvitejših zahodnoevropskih državah ponovno nekoliko upočasnjena.

Tabela 1: **Napovedi gospodarskih gibanj v svetu**

	2003	2004	2005		2006	
			april 2005	sept. 2005	april 2005	sept. 2005
Gospodarska rast - svet (realna rast v %)	4,0	5,1	4,3	4,3	4,4	4,3
Obseg svetovne trgovine z blagom in storitvami (realna rast v %)	5,4	10,3	7,4	7,0	7,6	7,4
Svetovne cene surovin brez energentov* (rast v %)	6,9	18,5	3,8	8,6	-5,1	-2,1
6-mesečne LIBOR** obrestne mere na dolarske depozite (v %)	1,2	1,8	3,3	3,6	4,1	4,5
6-mesečne LIBOR** obrestne mere na evro depozite (v %)	2,3	2,1	2,3	2,1	2,9	2,4

Vir podatkov: World Economic Outlook, IMF, april 2005, september 2005.
Opombe: *Tehtano povprečje glede na deleže v svetovnem izvozu. **LIBOR – London interbank offered rate.

Pri pripravi jesenske napovedi smo kot ***predpostavke gibanj v mednarodnem okolju*** *upoštevali napovedi, ki so bile dosegljive do sredine septembra, prikazane v Tabeli 2.* To so septembrska izdaja Consensusa, septembrsko vmesno poročilo OECD-ja o gospodarskih izgledih v članicah te organizacije, nakazani pričakovani popravki napovedi Evropske komisije iz poletne ocene ekonomske situacije v državah EU ter za države južne Evrope tudi poletne napovedi inštituta WIIW. Tudi naknadno objavljene septembrske napovedi IMF ter oktobrskega Consensusa ne odstopajo od tistih, ki smo jih upoštevali kot predpostavke.

Zlasti zaradi močne rasti ***cen nafte*** *v poletnih mesecih je pričakovana povprečna cena nafte za leti 2005 in 2006 jeseni precej višje od pomladanskih predpostavk.* Pri pripravi Pomladanske napovedi smo pričakovali, da se bodo cene nafte postopno umirjale z visoke ravni ob začetku drugega četrtletja na 45 USD/sodček proti koncu leta in se ohranile na tej ravni tudi v letu 2006. Takšna dinamika bi pomenila povprečno ceno nafte Brent v višini 48 USD/sodček v letu 2005 in 45 USD/sodček prihodnje leto. Vendar se je v drugem četrtletju njihova rast nadaljevala (v povprečju je dosegla 51,6 USD) in še pospešila v tretjem četrtletju (61,5 USD). V začetku septembra, tj. v času priprave Jesenske napovedi, so bile cene nafte Brent na ravni 68 USD/sodček. Ker pričakujemo, da bodo dejavniki, ki tako na strani ponudbe kot povpraševanja vplivajo na visoke cene nafte (gl. poglavje 1.2), ter hkrati njihova visoka občutljivost na enkratne dogodke, prisotni tudi v prihodnje, smo v Jesenski napovedi do konca leta in v letu 2006 upoštevali ohranjanje cen nafte na ravni, doseženi v času priprave napovedi in njihov rahel padec v letu 2007 (gl. Tabelo 3).

Tabela 2: **Predpostavke napovedi UMAR glede gospodarske rasti v najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah Slovenije v letih 2005 in 2006**

	2003	2004	2005		2006	
			april 2005	sept. 2005	april 2005	sept. 2005
EU	1,1	2,4	2,0	1,5	2,4	1,9
evro območje	0,7	2,1	1,7	1,3	2,2	1,7
Nemčija	-0,2	1,6	0,9	0,9	1,7	1,3
Italija	0,3	1,2	1,2	0,0	1,7	1,0
Avstrija	1,4	2,4	2,0	1,8	2,2	2,1
Francija	0,8	2,3	2,0	1,5	2,3	1,8
V. Britanija	2,5	3,2	2,8	2,0	2,8	2,2
Češka	3,2	4,4	3,8	4,2	4,0	4,2
Madžarska	2,9	4,2	3,9	3,4	4,1	3,7
Poljska	3,8	5,4	4,5	3,0	4,6	4,0
Hrvaška	4,3	3,8	3,5	3,0	3,5	3,0
BiH	4,0	5,7	5,0	5,0	5,0	6,0
Srbija	2,7	7,2	5,0	4,0	5,0	5,0
Makedonija	3,5	2,4	4,0	4,0	4,0	4,0
ZDA	2,7	4,2	3,5	3,5	3,4	3,3
Rusija	7,3	7,2	5,5	5,5	5,3	5,0

Vir podatkov: Consensus Forecasts, september 2005; Podkaminer L. et al., julij 2005; Eastern Europe Consensus, julij 2005; Business Monitor International (The Russia Business Forecast Report Q4 2005); European Commission, DG Ecfin - Economic situation and outlook, avgust 2005; OECD - What is the economic outlook for OECD countries? An interim assessment; lastna ocena.

V letu 2005 bo ***rast cen ostalih surovin*** *višja, kot je bilo ocenjeno spomladi; za leto 2006 pričakovano znižanje teh cen pa je jeseni manjše.* Svetovne cene surovin brez energentov so se v obdobju od januarja do avgusta letos povečale za 5 % (v USD), najhitreje so tako kot lani naraščale cene kovin in hrane. Takšna gibanja se bodo nadaljevala tudi na letni ravni, ko bo v povprečju rast cen surovin brez energentov dosegla skoraj 9 %, prihodnje leto pa naj bi sledilo približno 2-odstotno znižanje.

Razmerje evro/dolar *je glede na pomladansko napoved nekoliko nižje, in sicer 1,264 dolarja za evro za leto 2005 (v pomladanski napovedi 1,308) in 1,256 za leti 2006–2007 (spomladi 1,306).* Razmerje je kot tehnična predpostavka za celotno obdobje napovedi določeno na osnovi gibanj v zadnjih šestih mesecih (marec–avgust). V tem obdobju je evro v primerjavi z dolarjem pretežno upadal, po tem, ko je v marcu dosegel najvišjo vrednost letos (v povprečju meseca 1,32 USD za 1 EUR). V povprečju osmih mesecev leta 2005 je bilo doseženo razmerje 1,27 USD za 1 EUR, kar je za 3,5 % višje kot v istem obdobju lani.

Tabela 3: **Cene nafte Brent**

	2003	2004	2005		2006		2007
			april 2005	sept. 2005	april 2005	sept. 2005	sept. 2005
povprečna cena nafte za sodček, v USD	28,8	38,3	48	58	45	68	66

Vir podatkov: BP Statistical Review of World Energy, June 2005, napoved UMAR.

*Po pričakovanjih se je **vodilna obrestna mera** ameriške centralne banke letos zviševala, na evro območju pa je ostala nespremenjena.* Od konca marca letos se je vodilna obrestna mera v ZDA postopno dvignila za 1 odstotno točko in je konec septembra znašala 3,75 %. Zviševanje naj bi se po pričakovanjih še nadaljevalo – do konca leta na raven 4,0 %, v prihodnjem letu pa še na 4,25–4,50 % (Consensus, september 2005). S tem se povečuje razkorak med vodilno obrestno mero v ZDA in na evro območju, kjer že od junija 2003 ostaja nespremenjena pri 2 %. Na tej ravni se bo po mnenju tujih analitikov ohranila še celo prihodnje leto.

1.1 Tekoča gospodarska gibanja in napovedi v najpomembnejših trgovinskih partnericah

*Napovedi gospodarske rasti za **leto 2005** v **ZDA** ostajajo nespremenjene glede na pomlad – 3,6 %, kolikor je znašala tudi rast BDP v prvih dveh četrtletjih. Hkrati v letih **2006 in 2007** ni pričakovati bistvene umiritve.* Gospodarska ekspanzija v prvi polovici leta je temeljila zlasti na domačem povpraševanju, ki pa se je v drugem četrtletju nekoliko upočasnilo pod vplivom nizke rasti zasebnih investicij, ki so v preteklih petih četrtletjih dosegale zelo visoke stopnje rasti (10–15 % medletno). Rezultati anket o zaupanju potrošnikov in v industriji so spodbudni; na optimizem potrošnikov vpliva solidna rast razpoložljivega dohodka, ki je delno posledica ugodnejših gibanj v zaposlenosti, ki po predhodni večletni stagnaciji od lani ponovno narašča. Potrošnjo gospodinjstev spodbuja tudi premoženjski učinek rastočih cen nepremičnin. Visoka rast dobičkov, ki se bo po pričakovanjih prihodnje leto sicer nekoliko umirila, v še vedno ugodnih pogojih financiranja[1] omogoča nadaljnjo krepitev investicijske dejavnosti podjetij. Škoda, ki so jo poleti povzročili orkani, bo imela na gospodarstvo ZDA le prehoden vpliv. Pričakovana nižja gospodarska aktivnost v zadnjem četrtletju letos bo v veliki meri nadomeščena s povečanimi izdatki za obnovo v prihodnjem letu[2]. Opisana gibanja bodo v letu 2005 po napovedih mednarodnih inštitucij omogočila gospodarsko rast v višini 3,6 %, v letih 2006 in 2007 pa 3,3 %.

*V prvi polovici leta 2005 je bila gospodarska rast **na evro območju** pod pomladanskimi pričakovanji, zaradi česar so se napovedi **za leto 2005** od pomladi nekoliko poslabšale. Napovedi **za leto 2006** še vedno predvidevajo pospešitev gospodarske rasti glede na leto 2005, vendar na nižji ravni kot spomladi.* Gospodarska rast se na evro območju upočasnjuje že od druge polovice leta 2004. V prvem četrtletju 2005 je bila upočasnitev na medletni ravni (z 1,5 % v zadnjem četrtletju 2004 na 1,3 %) še v okviru pomladanskih pričakovanj, v drugem pa je bila nekoliko močnejša (na 1,1 %), kar je vplivalo na znižanje napovedi za leto 2005. V večini držav evro območja tudi letos ni pričakovati znatne krepitve rasti domače potrošnje – to velja ne le za Nemčijo (kjer je domača potrošnja upadala že zadnja tri leta), temveč letos izraziteje tudi v Italiji in Franciji, za kateri so se med pomembnejšimi trgovinskimi partnericami letošnje napovedi gospodarske rasti od

[1] Kratkoročne obrestne mere se sicer povečujejo, vendar pa so se dolgoročne obrestne mere od junija 2004 zniževale.

[2] 3 zvezne države, ki jih je prizadelo delovanje orkanov, ustvarijo približno 3,2 % bruto domačega proizvoda ZDA. Učinek obnovitvenih del na javne finance bo nekoliko večji – po prvih ocenah bodo javni izdatki za rekonstrukcijo znašali približno 200 mrd USD oziroma 1,6 % BDP.

spomladi relativno najbolj poslabšale (gl. Tabelo 2). Ker za zunanje okolje evro območja, ki ga predstavljajo ZDA, Japonska ter azijske države, napovedi konjunkturnih gibanj ostajajo ugodne in v povprečju celo izboljšane v primerjavi s pomladanskimi, se v drugi polovici leta pričakuje pospešitev izvozne rasti evro območja. K temu bo pripomogla tudi nižja vrednost evra do dolarja kot v začetku leta. Tako je predvsem v zadnjem četrtletju letos in v letu 2006 pričakovati rahlo pospešitev gospodarske rasti na evro območju (na 1,9 %). Čeprav so se izračuni vpliva povišanih cen nafte na gospodarsko aktivnost držav evro območja v zadnjih letih izkazali kot precenjeni, pa zaradi ustalitve cen na visoki ravni ter trajnejšega značaja tega povišanja ostajajo pomembno tveganje in vzrok za znižanje napovedi gospodarske rasti v letu 2006 (gl. poglavje 1.2). **V letu 2007** se bo po napovedih mednarodnih inštitucij rast ohranila na podobni ravni (2 %) kot v letu 2006; v Nemčiji in Italiji bo okoli 1,5-odstotna, v Avstriji in Franciji pa približno 2,2-odstotna.

*Lani visoka **gospodarska rast novih članic EU**, ki jo je spodbudilo sovpadanje cikličnega okrevanja domačega povpraševanja, izboljšanja gospodarskih razmer v mednarodnem okolju ter pozitivnih učinkov vstopa v EU, se letos v povprečju umirja.* V primerjavi z državami na evro območju je bila v naših pomembnejših trgovinskih partnericah iz te skupine držav (Poljska, Češka, Madžarska) dinamika rasti na medletni ravni v prvi polovici leta nekoliko drugačna, saj je upočasnitvi v prvem četrtletju 2005 v drugem sledila okrepitev, spodbujena predvsem z visokimi realnimi rastmi izvoza. Najvišjo gospodarsko rast je med temi državami v prvi polovici leta dosegla Češka (4,9 % medletno), tako da so se tudi napovedi za leti 2005–2006 izboljšale (gl. Tabelo 2). Za Madžarsko in še zlasti za Poljsko pa so bile napovedi za obe leti popravljene navzdol, predvsem zaradi nižje gospodarske rasti od pričakovane v prvi polovici leta 2005, ko je dosegla 3,8 % oziroma 2,4 % medletno. V letu 2007 bo po dosegljivih napovedih gospodarska rast v teh državah precej izenačena – v povprečju bo znašala okoli 3,8 %.

***V skupini držav nekdanje Jugoslavije** napovedi o gospodarski rasti v Bosni in Hercegovini in Makedoniji ostajajo nespremenjene in enako ugodne kot spomladi, na Hrvaškem in v Srbiji in Črni gori pa so tekoča konjunkturna gibanja pod pričakovanji in vzrok za znižanje napovedi gospodarske rasti v letih 2005–2006.* Na **Hrvaškem** se je gospodarska rast zaradi vse nižje rasti investicijske potrošnje začela umirjati že lani. V prvem četrtletju letos se je nad pričakovanji umirila še rast zasebne potrošnje, izvoz pa skoraj stagniral, zaradi česar je bila dosežena komaj 1,8-odstotna gospodarska rast. Kot kaže pa je bila upočasnitev le prehodna, saj je rast BDP v drugem četrtletju dosegla 5,1 %, in sicer ob okrepljenem domačem in izvoznem povpraševanju. Ob takšnih gibanjih je 3-odstotna gospodarska rast v letošnjem in prihodnjem letu dosegljiva. Podatki o rasti izvoza in zasebne potrošnje v **BiH** v prvi polovici leta 2005 so ugodni in potrjujejo pomladanska pričakovanja glede letošnje 5-odstotne gospodarske rasti, ki se bo prihodnje leto še okrepila, na 6 %. Napovedi za **Makedonijo** se od pomladi niso spremenile in v obeh letih predvidevajo 4-odstotno rast, ki temelji na relativno ugodnejših gibanjih v industrijski proizvodnji in v izvozu v primerjavi z lanskim letom. K temu bodo prispevali tudi ukrepi ekonomskega programa v okviru septembrskega stand-by dogovora med Makedonijo in IMF-om, ki relativno večji poudarek namenja politikam za pospešitev gospodarske rasti in manj politikam makroekonomske stabilizacije. V **Srbiji in Črni gori** je 4-odstotna napoved gospodarske rasti za leto 2005 glede na tekoča

gibanja v kmetijski in industrijski proizvodnji nekoliko nižja kot spomladi, za prihodnje leto pa se še vedno pričakuje pospešitev na 5 %.

1.2 Vpliv cen nafte na svetovno gospodarsko aktivnost in inflacijo

*V prvi polovici septembra 2005 so **svetovne cene nafte** dosegle nominalno najvišje vrednosti doslej.* Cena za sodček nafte (tipa Brent) se je v začetku septembra povišala na skoraj 68 USD, in nato v začetku oktobra upadla na okoli 60 USD, kar pa je še vedno visoka raven. Cene nafte z večjimi ali manjšimi nihanji naraščajo že od prvega četrtletja leta 2004; od začetka leta 2004 do oktobra 2005 so se povišale že za več kot 100 %. Kljub temu pa je njihov negativni vpliv na gospodarsko aktivnost in rast cen manjši kot pred dvema oziroma tremi desetletji, ko so nagla povišanja naftnih cen povzročila recesije globalnih razsežnosti. Dejavnik, ki se v tem kontekstu pogosto omenja pri oceni vpliva povišanih cen nafte na gospodarsko aktivnost, je njihova realna vrednost. Cena nafte, ki smo jo kot predpostavko upoštevali pri pripravi jesenske napovedi (58 USD), izražena v stalnih dolarjih 2004[3], znaša 56 USD_{2004}, kar je še vedno za okrog 30 % pod rekordno ravnjo leta 1980 (82 USD_{2004}, nominalno je bila cena takrat pod 40 USD za sodček). Vendar pa izračuni z drugačnimi, vsebinsko enako ali celo bolj ustreznimi deflatorji, ki upoštevajo rast cen industrijskih proizvodov ali razmerja uvoznih in izvoznih cen (pogoje menjave) kažejo, da so bile letošnje septembrske cene že na zgodovinsko najvišji ravni. Kljub temu je vpliv na gospodarsko aktivnost manjši kot v preteklosti.

Vpliv visokih cen nafte na gospodarsko aktivnost *je manjši kot v preteklosti. Prvi* in verjetno najpomembnejši razlog je v povprečju večja energetska učinkovitost oziroma manjša energetska naftna intenzivnost, ki se je v zadnjih 30 letih na svetovni

Slika 1: **Cene nafte – realno in nominalno**

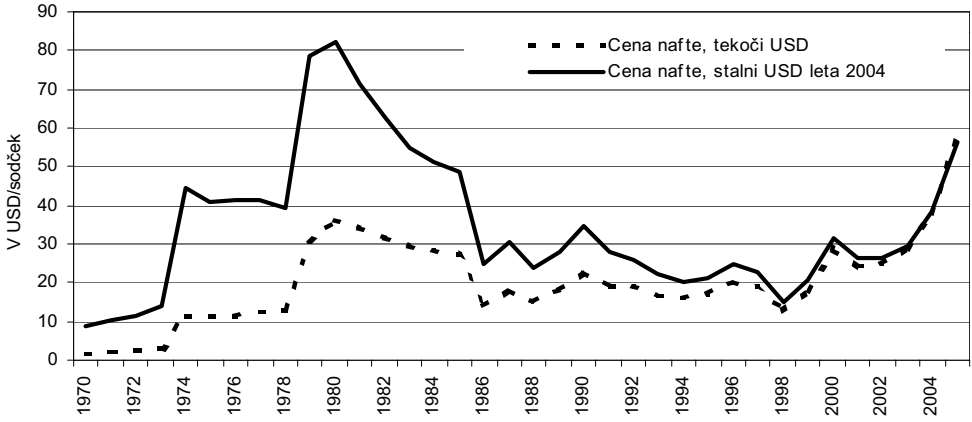

Vir podatkov: BP Statistical Review of World Energy June 2005, IMF World Economic Outlook Database September 2005.
Opomba: Za leto 2005 napoved cene nafte UMAR.

[3] Kot deflator je upoštevana rast cen življenjskih potrebščin v ZDA, tako kot tudi v analizah Evropske komisije, (Assessing the Economic Impact of the continuing increase in oil prices, 2005) in European Forecasting Network (European Forecasting Network Autumn 2004 Report, 2004).

ravni znižala za polovico, kar pomeni, da se enak bruto domači proizvod ustvari ob pol manjši porabi nafte. Že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja so države uvoznice nafte zaradi visokih cen uvedle številne ukrepe za učinkovitejšo rabo energije (tako pri ogrevanju in prevozih kot v industriji), kar je hkrati z gospodarsko recesijo v večini teh držav znižalo povpraševanje po nafti. Cene nafte so pričele upadati, in sicer do te mere, da se je Savdska Arabija odločila za nižanje lastne proizvodnje, da bi preprečila nadaljnje upadanje (pri tem je vztrajala do leta 1986). *Drugi* dejavnik manjše odzivnosti na cene nafte je tudi razlika v intenzivnosti rasti cen. Cene so se ob preteklih naftnih šokih leta 1974 in 1979 realno povišale za več kot 250 % oziroma 130 % glede na preteklo leto, letošnje povišanje povprečne cene nafte (ob predpostavki ohranjanja na ravni med 65 in 70 USD/sodček do konca leta) pa bo še vedno realno "le" okoli 50-odstotno. Ob manjši energetski intenzivnosti takšno bolj postopno naraščanje cen nafte tudi pomeni, da so se v primerjavi z gibanji pred 20 do 30 leti države uvoznice nafte sedaj lahko bolje sproti prilagajale spremenjenim razmeram poslovanja zaradi višjih cen nafte. *Tretji* dejavnik so razlike v vzrokih za rast cen nafte, ki so vplivali tudi na dinamiko rasti in vztrajanje cen na določeni ravni. Vzrok preteklih naftnih šokov je bila zmanjšana proizvodnja nafte zaradi geopolitičnih dejavnikov[4], zato so bila gospodarstva ob bolj ali manj nenadnih ponudbenih šokih in ob večji energetski intenzivnosti v kratkem neposredno bolj prizadeta. Vendar pa se je po prenehanju političnih napetosti oskrba z nafto in cena ponovno lahko vrnila na prejšnjo raven. Obratno pa je poglavitni razlog za povišanje cen nafte v letih 2004 in 2005 in za njihovo ohranjanje na visoki ravni večje povpraševanje, zlasti Kitajske, Indije in ZDA; ob hkrati omejenih zmogljivostih rafinerij in nizki ravni prostih (rezervnih) kapacitet za povečanje proizvodnje nafte, saj so bile investicije za zagotavljanje večjega obsega naftnih derivatov v preteklih letih podcenjene. Geopolitične napetosti in poslabšane vremenske razmere pa danes bolj kot na raven cene nafte vplivajo na njeno volatilnost.

Ker je večina modelov mednarodnih inštitucij za ***oceno odzivnosti gospodarske aktivnosti na povišanje cen nafte*** *implicitno upoštevala podobno odzivnost kot ob preteklih naftnih šokih, so bile ocene učinkov v zadnjih letih pogosto precenjene.* Na primer, po oceni, ki jo je že pred časom pripravil IMF, naj bi permanentno povišanje cen nafte za 5 USD/sodček znižala povprečno svetovno gospodarsko rast za do 0,3 odstotne točke. Tako bi se morala svetovna gospodarska rast, upoštevajoč modelske ocene ob drugih nespremenjenih dejavnikih, v zadnjih dveh letih upočasniti za skoraj 2 odstotni točki[5]. Dejansko je lani svetovna gospodarska rast znašala 5,1 % (1,1 odstotne točke več kot leta 2003) in je, kar je pomembno, presegla napovedi. Tudi napoved za leto 2005 (4,3 %), ki je sicer nižja od lanske rasti, je od spomladi ostala nespremenjena kljub povišanju predpostavke glede naftnih cen v povprečju za okoli 8 USD za sodček. Napoved za leto 2006 pa je ob povišanju predpostavke glede povprečne cene nafte za sodček za 18 USD nižja za le 0,1 odstotne točke. Dodaten dejavnik, ki vpliva na ublažitev negativnega vpliva naraščajočih cen nafte na gospodarsko aktivnost v državah uvoznicah nafte, pa je dejstvo, da se z rastjo cen nafte hkrati povečuje tudi povpraševanje v državah proizvajalkah nafte, ki so

[4] Leta 1973 četrta arabsko-izraelska vojna in arabski embargo na dobave nafte državam, ki so podprle Izrael, leta 1978–1979 iranska revolucija in leta 1980 iraška invazija na Iran ter leta 1990 še iraška invazija na Kuvajt.

[5] Leta 2004 se je cena za sodček nafte Brent na svetovnem trgu v povprečju povišala za 10 USD, letos naj bi se po zadnjih ocenah še za dodatnih 20 USD. Podobna so bila tudi gibanja zahodnoteksaške in dubajske nafte.

vedno pomembnejši izvozni trg zlasti za države evro območja. Ta učinek je po rezultatih raziskave ECB v državah evro območja oziroma EU celo močnejši kot v ZDA, kar pomeni, da je tudi vpliv naraščajočih cen nafte na gospodarsko rast v EU relativno manjši kot v ZDA (Monthly Bulletin ECB, julij 2005).

Evropska komisija je z najnovejšimi modelskimi ocenami (Quest) ***vpliva povišanih cen nafte na gospodarsko aktivnost evro območja*** *ugotovila, da naj bi bil vpliv močnejši, kadar se cene nafte nahajajo na višji ravni oz. da vpliv ni linearen.* Konkretni izračuni so bili narejeni za dva scenarija, in sicer za 25-odstotno povišanje cen nafte z ravni 48 USD za sodček (kar se je v avgustu in septembru dejansko zgodilo) in enako stopnjo povišanja cen nafte z ravni 60 USD za sodček ter ohranjanje cen na tej ravni. V prvem scenariju (podražitev nafte za 12 USD) bi se gospodarska rast na evro območju v prvem letu znižala za 0,3 odstotne točke, kumulativno v petih letih pa za 0,5 odstotne točke. Inflacija bi bila višja za 0,1 odstotne točke v prvih dveh letih, in kumulativno v petih letih za 0,2 odstotne točke. V drugem scenariju pa je ocenjeni vpliv dviga cen nafte (za 15 USD) na gospodarsko rast v prvem letu za 0,1 odstotne točke višji kot v prvem scenariju in znaša 0,4 odstotne točke.

2 Bruto domači proizvod

2.1 Revizija BDP za obdobje 2000–2003 in prva letna ocena BDP za leto 2004

Jesenska napoved izhaja iz najnovejših podatkov SURS *o bruto domačem proizvodu (BDP) in bruto nacionalnem dohodku (BND).* Revidirani podatki, ki so bili objavljeni septembra letos[6], se od doslej objavljenih razlikujejo predvsem pri posredno merjenih storitvah finančnega posredništva (PMSFP)[7], ki so sedaj razporejene končnim uporabnikom teh storitev. Gre za metodološko novost, ki jo morajo statistični uradi članic EU v skladu z Evropskim sistemom računov 1995 uvesti v letošnjem letu. Učinek t. i. razporeditve PMSPF končnim uporabnikom je v povprečju nominalno za približno 1 % večji BDP in BND. Razporeditev PMSFP po proizvodni metodi povečuje proizvodnjo in bruto dodano vrednost v sektorju drugih denarnih finančnih posrednikov, kot proizvajalcu finančnih posrednih storitev, v preostalih tržnih sektorjih kot uporabnikih teh storitev, pa se bruto dodana vrednost zmanjša za PMSFP. V končni potrošnji so PMSFP razporejene gospodinjstvom, državi in nepridobitnim institucijam, ki opravljajo storitve za gospodinjstva. PMSFP, razporejene v končni potrošnji, povečane za izvoz in zmanjšane za uvoz PMSFP, so enake skupnemu učinku razporeditve PMSFP po uporabnikih na BDP.

Objavljena revizija podatkov nacionalnih računov uvaja tudi ***novost pri obračunu v stalnih cenah****.* Ta sedaj temelji na cenah preteklega leta in uvaja t. i. verižno ocenjevanje BDP v stalnih cenah. Ta metoda je kakovostnejša od obračuna v stalnih cenah na podlagi stalne letne baze cen (nazadnje cen iz leta 2000), saj upošteva tekoče spremembe in relativna razmerja cen. Zaradi razporeditve PMSFP po uporabnikih teh storitev in uvedbe obračuna v stalnih cenah preteklega leta se nove stopnje realne rasti BDP v obdobju 2000–2004 po posameznih letih nekoliko (za največ 0,2 odstotne točke) razlikujejo od doslej objavljenih (gl. Tabeli 14a in 14b v statistični prilogi).

Poleg omenjenih metodoloških novosti *je bilo v okviru rednih letnih revizij opravljenih* ***še nekaj popravkov****.* V celotnem obdobju (2000–2004) je del vmesne potrošnje države (pri neposrednih proračunskih uporabnikih na centralni in lokalni ravni) prenesen v investicije v osnovna sredstva (investicijsko tekoče vzdrževanje, ki v povprečju predstavlja 0,3 do 0,4 % BDP). Prav tako se samogradnja stanovanj gospodinjstev ne deli več na dokončana stanovanja (investicije v osnovna sredstva)

[6] 15. septembra 2005 v okviru Prve statistične objave št. 203/2005 najprej izdatkovna struktura BDP, 30. septembra 2005 pa v Statističnih informacijah št. 262/2005 še proizvodna in stroškovna struktura BDP ter drugi temeljni agregati nacionalnih računov.

[7] V skladu z Evropskim sistemom računov (1995) drugi denarni finančni posredniki (S.122) zaračunavajo strankam storitve neposredno, hkrati pa stranke oskrbujejo tudi s storitvami, za katere ustvarjajo dohodek posredno, in sicer z različnimi obrestnimi merami na depozite na eni in na posojila na drugi strani. Dohodek od razlik v obrestnih merah je v nacionalnih računih prikazan kot PMSFP. Obračun PMSFP po uporabnikih temelji na podatkih o stanjih depozitov in posojil po ročnosti ter po sektorjih konec posameznega obdobja ter ustreznih obrestnih merah in obračunanih obrestih. Obračun PMSFP temelji na referenčni obrestni meri za medbančna posojila. PMSFP za posojila je izračunana kot razlika med dejanskimi obrestmi in obrestmi, obračunanimi po referenčni obrestni meri, PMSFP na depozite pa kot razlika med obrestmi po referenčni obrestni meri in dejanskimi obrestmi na depozite.

in nedokončana stanovanja (sprememba zalog), ampak je takšna gradnja sedaj v celoti prikazana kot investicije sektorja gospodinjstev. Obe spremembi ne vplivata na raven BDP, ampak samo na posamezne kategorije njegove izdatkovne strukture. Na podlagi tabel ponudbe in porabe za leto 2002 je v bilo v izdatkovni strukturi BDP v letih 2002–2004 glede na doslej objavljene vrednosti opravljenih še več popravkov (gl. Tabeli 14a in 14b v statistični prilogi); predvsem je povečana vrednost izdatkov gospodinjstev ob hkratnem zmanjšanju bruto investicij v osnovna sredstva (za 0,4 do 0,5 % BDP).

Z redno letno revizijo plačilne bilance, ki jo je Banka Slovenije dokončala sredi septembra letos, so bili ***popravljeni podatki o transakcijah s tujino*** *v letih 2002–2004.* Spremembe postavk plačilne bilance zaradi revizije so za leta 2002 in 2003 minimalne, v letu 2004 pa večje (gl. Okvir 2). Primanjkljaj na računu tekočih transakcij po nacionalnih računih v letu 2004 je za 6.746 mio SIT manjši kot po podatkih plačilne bilance. Razlika je posledica obračunskih popravkov[8] pri oceni primarnih dohodkov in odhodkov z institucijami EU (prilivi kmetijskih subvencij iz institucij EU in odlivi dela davkov na proizvodnjo in uvoz kot lastnih virov EU) po vstopu Slovenije v EU.

Za ***preračun tekočega primanjkljaja sektorja države v bruto domačem proizvodu in bruto nacionalnega dohodka*** *posredno merjene storitve finančnega posredništva niso zajete v omenjena nacionalna agregata.* V Jesenskem poročilu smo pri podatkih za pretekla leta in pri napovedih upoštevali zadnje statistične podatke, tj. BDP in BND, izračunan na podlagi PMSFP, razporejenih po uporabnikih. V okviru postopka presežnega primanjkljaja in dolga pa bo Evropska komisija letos upoštevala še vrednosti nacionalnih agregatov brez PMSFP, saj številnim statističnim uradom v EU še ni uspelo zagotoviti izračuna BDP po novi metodologiji. Tako moramo pri oceni tekočega primanjkljaja in dolga sektorja država glede na BDP (po metodologiji ESR 1995) iz BDP posredno merjene storitve finančnega posredništva izločiti. Enako velja za BND kot podlage za izračun prispevka države članice v EU proračun: vrednost BND je treba zmanjšati za PMSFP v končni potrošnji.

SURS je v septembru letos objavil ***prvo letno oceno BDP v letu 2004****.* Po teh podatkih je BDP v tekočih cenah v letu 2004 znašal 6.251,2 mlrd SIT in je bil za 60,1 mlrd SIT večji od predhodno ocenjenega na podlagi četrtletnih računov. K temu je prispevala predvsem omenjena metodološka sprememba pri obračunu posredno merjenih storitev finančnega posredništva. Realna rast BDP v letu 2004 je bila na osnovi prve letne ocene 4,2-odstotna, kar je za 0,4 odstotne točke manj od prvotne ocene na osnovi četrtletnih ocen (in tudi bliže lanski jesenski napovedi UMAR, ki je bila 4-odstotna). **V izdatkovni strukturi rasti BDP** sta za leto 2004 glavni spremembi, ki sta prispevali k znižanju ocenjene rasti, nižja realna rast bruto investicij v osnovna sredstva (ocena znižana s 6,8 % na 5,9 %), ter višja ocena rasti uvoza proizvodov in storitev (povišana na 13,2 %, predhodno 12,4 %). Zaradi slednjega je pri skoraj nespremenjeni oceni realne rasti izvoza po novih podatkih višji tudi negativni prispevek salda menjave s tujino h gospodarski rasti (-0,4 odstotne točke, po predhodnih podatkih -0,2 odstotne točke). Navzdol je bila popravljena tudi ocena

[8] Pri prilivu subvencij za 7.297 mio SIT, pri odlivu lastnih virov iz naslova carin in uvoznih dajatev pa za neto 551 mio SIT. Vplačila carin in uvoznih dajatev kot lastnega vira EU se v nacionalnih računih knjižijo po bruto načelu, pri čemer se 25 % bruto plačil prikaže kot izvoz državnih storitev.

rasti zasebne potrošnje (s 3,5 % na 3,1 %), rast državne potrošnje pa je bila po novi oceni precej višja, in sicer 2,9-odstotna (predhodno 1,7-odstotna). **Na proizvodni strani** so bili popravki rasti dodane vrednosti navzgor največji v rudarstvu (za 7,7 odstotne točke na 2,5 %), finančnem posredništvu (za 4,4 odstotne točke na 14,8 %) in javni upravi, obrambi, obvezni socialni varnosti (za 2,8 odstotne točke na 5,8 %). Popravki navzdol so bili največji v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (za 3,1 odstotne točke na 0,8 %), gostinstvu (za 1,8 odstotne točke na 0,4 %) ter v elektriki, plinu, pari in oskrbi z vodo (za 1,8 odstotne točke na 3,1 %).

2.2 Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

V prvi polovici leta 2005 *je bila* ***gospodarska rast*** *3,9-odstotna.* Po 2,6-odstotni rasti v prvem četrtletju se je BDP v drugem na medletni ravni realno povečal za 5,2 %[9], kar predstavlja najvišjo rast po prvem četrtletju leta 2000. Pospešitev rasti v drugem četrtletju 2005 je temeljila na visokem pozitivnem prispevku salda menjave s tujino, ki je ob visoki rasti izvoza in upočasnjeni rasti uvoza znašal kar 4,7 odstotne točke (v prvem četrtletju 0,9 odstotne točke). Realna rast domače potrošnje se je v drugem četrtletju upočasnila (z 1,6 % v prvem četrtletju na 0,5 % medletno), predvsem zaradi upadanja zalog, prišlo pa je do pospešitve rasti zasebne potrošnje (z 2,9 % na 4,1 %) in investicij v osnovna sredstva (z 0,8 % na 2,6 %).

Realna ***rast izvoza proizvodov in storitev*** *je kljub umiritvi glede na dosežene ravni v lanskem letu v obeh četrtletjih letos ostala visoka (10,0 % in 10,9 % medletno, v povprečju polletja 10,5 %),* ***rast uvoza*** *pa se je v drugem četrtletju močno znižala (z 8,3 % na 3,6 %, v povprečju 5,8 %).* Kljub upočasnitvi gospodarske konjunkture v

Slika 2: **Prispevek neto izvoza in skupne domače potrošnje h gospodarski rasti, na medletni ravni**

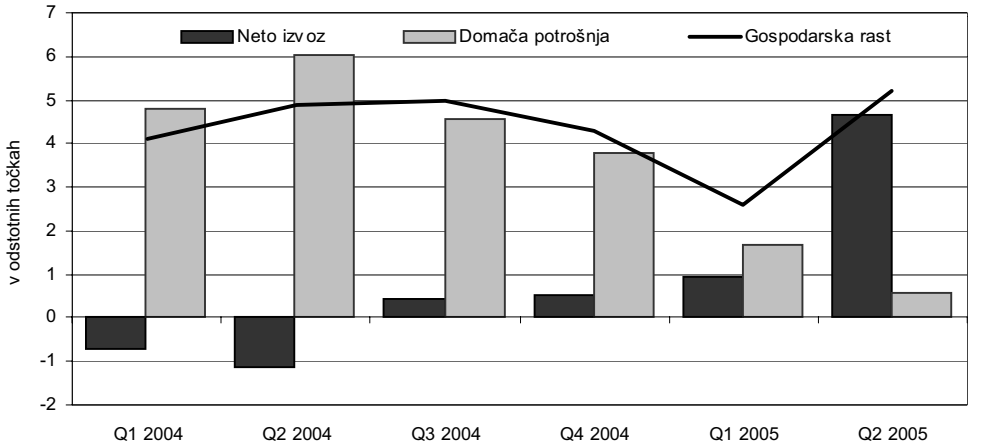

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

[9] Medletna rast BDP, prilagojena za število delovnih dni, je v prvem četrtletju znašala 2,8 % in v drugem 4,7 %. Tudi po desezoniranih podatkih se je četrtletna rast BDP v drugem četrtletju 2005 okrepila, in sicer z 1,2 % v prvem četrtletju na 2,6 %.

državah EU se v regionalni strukturi blagovnega izvoza delež teh držav krepi, kar je v veliki meri posledica letos močno pospešenega izvoza vozil v Francijo in tudi Avstrijo in Italijo (gl. poglavje 3.1). Na uvozni strani podatki za prvo polletje kažejo na močno povečan uvoz iz držav nekdanje Jugoslavije, rast uvoza iz držav EU pa je precej bolj umirjena, tudi v primerjavi s preteklim letom. V strukturi uvoza po namenu porabe proizvodov je v prvi polovici leta najhitreje naraščal uvoz proizvodov za vmesno uporabo, uvoz proizvodov za investicije pa je ob skromni investicijski potrošnji (gl. poglavje 3.3) v tem obdobju upadel. Rast storitvene menjave se je v prvi polovici leta precej bolj upočasnila kot rast menjave proizvodov, v tem bolj izvoz storitev, njihov uvoz pa narašča s podobno dinamiko kot lani.

V prvi polovici leta so vsi ***agregati domače potrošnje*** *v povprečju rasli počasneje kot bruto domači proizvod, še najbolj se je povečala zasebna potrošnja.* Rast domače potrošnje je bila v prvem polletju letos precej nizka (1,1 % medletno), k temu je v prvem četrtletju največ prispevala nizka rast investicij ter manjši prirast zalog v primerjavi z lanskim, v drugem pa močno upadanje zalog. Ob povečanem zaposlovanju in razmeroma močni rasti plač ter nadaljnjem zadolževanju prebivalstva se je zasebna potrošnja v prvi polovici leta na medletni ravni povečala za 3,5 %, pri čemer je bila medletna rast v drugem četrtletju (4,1 % medletno) precej močnejša kot v prvem (2,9 %). Precej bolj skromno kot v zadnjih dveh letih so v prvem polletju naraščale investicije v osnovna sredstva (medletno za 1,8 %). Pospešitev rasti investicijske potrošnje v drugem četrtletju (z 0,8 % na 2,6 %) je temeljila na rasti investicij v stanovanjske in druge gradbene objekte, investicije v opremo in stroje pa so bile po oceni realno nekoliko pod ravnijo v tem obdobju lani. Po lanskem visokem pozitivnem prispevku zalog k rasti, povezanem tudi z učinki spremembe zunanjetrgovinskega režima ob vstopu v EU, sta bila njihova počasnejša rast in negativni prispevek h gospodarski rasti v prvi polovici letošnjega leta pričakovana. Negativni prispevek spremembe zalog, ki je medletno rast BDP že v prvem četrtletju znižal za 0,5 odstotne točke, se je v drugem četrtletju še okrepil in medletno rast BDP znižal kar za 2,9 odstotne točke.

Jesenska napoved gospodarske rasti za leto 2005 *znaša 3,9 %, kar je za 0,1 odstotne točke več kot spomladi.* Upoštevajoč gospodarska gibanja v prvi polovici leta 2005, kjer od pomladanske napovedi navzgor odstopa predvsem rast izvoza, navzdol pa rast investicij v osnovna sredstva, pa je v jesenski napovedi nekoliko večji popravek v strukturi rasti BDP. Ocenjeni pozitivni prispevek salda menjave s tujino je tako še nekoliko višji (za 0,9 odstotne točke) od spomladi predvidenega, ocena prispevka domače potrošnje h gospodarski rasti pa je nižja (za 0,8 odstotne točke; gl. Tabelo 4). V drugi polovici leta 2005 se bo gospodarska rast v povprečju ohranila na podobni ravni kot v prvi polovici leta, pri čemer naj bi se relativno okrepil prispevek domače potrošnje k rasti (predvsem zaradi pričakovane višje rasti investicij v osnovna sredstva), zmanjšal pa prispevek salda menjave s tujino (predvsem zaradi nekoliko upočasnjene medletne rasti izvoza). V celem letu 2005 bo tako tuje povpraševanje pomemben dejavnik gospodarske rasti (gl. poglavje 3.1). Ob napovedani 8,6-odstotni realni rasti izvoza blaga in storitev in 6-odstotni realni rasti uvoza bo prispevek salda menjave s tujino h gospodarski rasti znašal okoli 1,4 odstotne točke. Realna rast domače potrošnje bo letos kljub pričakovani krepitvi v drugi polovici leta precej nižja (2,4 %) kot lani (4,6 %), predvsem zaradi upočasnjene rasti bruto investicij (investicij v osnovna sredstva in spremembe zalog). Realna rast zasebne potrošnje

(3,6 %) se bo letos okrepila v primerjavi s preteklim letom, ne bo pa presegala skupne rasti bruto domačega proizvoda in bo tako ostala v makroekonomsko vzdržnih okvirih. Ocenjujemo, da na nekoliko višjo rast (za 0.2 odstotni točki) zasebne potrošnje v letošnjem letu glede na spomladanska pričakovanja vplivajo predvsem gibanja plač in zaposlenosti ter nadaljnja visoka rast bančnih kreditov prebivalstvu (prevladujejo dolgoročni tolarski in devizni krediti), ki se v enem delu prelivajo v končno potrošnjo gospodinjstev. Zaradi razmeroma nizke rasti investicij v osnovna sredstva v prvem polletju 2005 bo letošnja rast investicijske potrošnje (realno 4,0-odstotna) nižja od lanske in tudi od spomladi pričakovane. Na podlagi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih v lanskem in v prvi polovici letošnjega leta pričakujemo, da se bo intenzivna stanovanjska gradnja v drugi polovici leta nadaljevala, investicije v nestanovanjske objekte pa se bodo po oceni ohranjale na visoki ravni zadnjih dveh let. Ob visokem negativnem prispevku spremembe zalog v prvi polovici leta bo tudi njihov celoletni prispevek negativen, okoli -1 odstotne točke. Realna rast državne potrošnje bo v celem letu 2005 ostala približno na ravni prve polovice leta (2,5 %).

Tabela 4: **Prispevek k rasti bruto domačega proizvoda**

	v odstotnih točkah (razen, kjer je navedeno drugače)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
					ocena	napoved	
BRUTO DOMAČI PROIZVOD, realna rast v %	2,7	3,5	2,7	4,2	3,9	4,0	4,0
Blagovni in storitveni saldo s tujino (izvoz-uvoz)	1,7	1,1	-2,0	-0,4	1,4	0,8	0,6
Domača potrošnja skupaj	0,9	2,4	4,6	4,6	2,5	3,2	3,4
- Zasebna potrošnja	1,3	0,8	1,9	1,7	2,0	1,7	1,7
- Državna potrošnja	0,7	0,6	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5
- Investicije v osnovna sredstva	0,1	0,2	1,6	1,4	1,0	1,1	1,2
- Spremembe zalog in vrednostni predmeti	-1,2	0,8	0,8	0,9	-1,0	-0,1	0,0

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS; ocena in napoved UMAR.

Jesenska ***napoved realne rasti BDP za leto 2006*** *je 4,0-odstotna.* Ob pričakovanem izboljšanju gospodarskih razmer v mednarodnem okolju pričakujemo, da se bo rast izvoza v večino trgovinskih partneric okrepila, vendar pa bo zaradi učinka letošnje izjemno visoke rasti izvoza v Francijo (visoka osnova) skupna rast izvoza (7,8 %) nekoliko nižja kot v letu 2005 (gl. poglavje 3.1). Predvsem zaradi nekoliko okrepljene rasti investicij v osnovna sredstva (4,5 %), ki bo posledica nadaljnje visoke rasti stanovanjske gradnje, in manjšega negativnega prispevka zalog h gospodarski rasti, se bo v letu 2006 okrepila rast domače potrošnje. V tem pa se bo rast zasebne potrošnje v primerjavi z letom 2005 nekoliko umirila (3,1 %) glede na pričakovana gibanja razpoložljivega dohodka prebivalstva (nižja rast plač in nekoliko nižja rast zaposlenosti oziroma prejemnikov plač glede na leto 2005). Ob pričakovanih gibanjih skupne domače potrošnje in izvoza bo nekoliko višja od letošnje tudi rast uvoza (6,5 %), prispevek salda menjave s tujino pa se bo posledično zmanjšal na 0,8 odstotne točke.

Tabela 5: **Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda**

	Struktura v %, tekoče cene						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
					ocena	napoved	
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Blagovni in storitveni saldo s tujino (izvoz-uvoz)	-0,7	1,4	-0,1	-1,2	-0,5	-0,1	0,2
Domača potrošnja skupaj	100,7	98,6	100,1	101,2	100,5	100,1	99,8
- Zasebna potrošnja	56,6	55,5	55,8	55,4	55,3	54,9	54,5
- Državna potrošnja	20,0	19,7	19,6	19,5	19,5	19,4	19,3
- Investicije v osnovna sredstva	24,1	22,6	23,3	24,1	24,5	24,7	24,9
- Spremembe zalog in vrednostni predmeti	0,0	0,7	1,4	2,2	1,2	1,1	1,0

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS; ocena in napoved UMAR.

Realna rast BDP v letu 2007 *se bo ohranila na podobni ravni kot v letu 2006 (4,0 %).* Ob predpostavki ugodnih razmer v mednarodnem okolju se bo okrepila rast izvoza blaga in storitev (8,1 %), prav tako tudi rast investicij v osnovna sredstva (5,0 %), rast zasebne potrošnje pa bo približno na ravni 3,1 %. Ob predvidenih gibanjih izvoza in domače potrošnje je napoved realne rasti uvoza blaga in storitev leta 2007 na ravni 7,3 %, prispevek salda menjave s tujino pa je ocenjen na 0,6 odstotne točke.

Izdatki za domačo potrošnjo *v tekočih cenah od leta 2003 ponovno presegajo ustvarjeni bruto domači proizvod.* Primanjkljaj v menjavi blaga in storitev s tujino se je lani precej povečal in je po revidiranih podatkih plačilne bilance znašal 1,2 % BDP. Primanjkljaj je bil tako precej večji kot v letu poprej (0,1 % BDP), pri čemer je bila v obeh omenjenih letih realizirana zelo podobna realna rast domačega trošenja (4,7% v letu 2003, 4,6 % v letu 2004). Kljub skromni realni rasti domačega trošenja (2,4 %) bo tudi letošnji obseg skupne domače potrošnje v tekočih cenah za 0,5 % večji od bruto domačega proizvoda. Primanjkljaj v blagovno-storitveni menjavi se bo v primerjavi z lanskim znižal za 0,7 odstotne točke.

Okvir 1: **Verjetnost odstopanj od osrednje napovedi gospodarske rasti**

V jesenski analizi poleg napovedi gospodarske rasti predstavljamo tudi verjetnost njenih odstopanj od osrednje napovedi. Ocena verjetnosti pričakovanih odstopanj napovedi gospodarske rasti temelji na napakah napovedi iz preteklih let. Pri tem vsakokratno napoved gospodarske rasti za prihodnje leto, objavljeno v tekoči analizi, primerjamo z oceno BDP na osnovi četrtletnih podatkov[10]. Ti podatki so

[10] V Jesenskem poročilu 2005 tako napovedujemo gospodarsko rast za leto 2006, ki jo bomo za oceno napake napovedi primerjali s podatkom o dejanski rasti v letu 2006, ki ga bo SURS objavil v 70 dneh po preteku 4. četrtletja 2005.

prikazani tudi na spodnji sliki. Morebitnih kasnejših revizij podatkov pri oceni napake napovedovanja ne upoštevamo več. Gre za običajen postopek pri ocenjevanju kakovosti napovedi, saj se predpostavlja, da kasnejše revizije vključujejo tudi nove informacije in metodološke spremembe, ki jih ob pripravi napovedi ni bilo mogoče upoštevati in torej ne odražajo napak napovedovanja[11].

Predstavljena porazdelitev tveganj poleg preteklih napak upošteva tudi našo trenutno oceno glede potencialnih tveganj. V Sliki 3 so z odebeljeno krivuljo prikazane stopnje rasti BDP po prvi objavljeni oceni na podlagi četrtletnih podatkov ter osrednja napoved za letošnje in prihodnje leto. Polja, zgoščena okoli osrednje napovedi, prikazujejo intervale, za katere lahko z označeno verjetnostjo predpostavimo, da bodo vključevali dejansko gospodarsko rast. Obe skrajni polji tako omejujeta prostor, za katerega lahko z 90-odstotno verjetnostjo predpostavimo, da bo vseboval dejansko gibanje gospodarske rasti.

Tveganja so v letih 2005 in 2006 simetrično porazdeljena okoli osrednje napovedi. Tveganja za doseganje napovedane gospodarske rasti predstavljajo predvsem spremembe v mednarodnem okolju ter neizvajanje predstavljenih makroekonomskih politik. Pričakujemo, da gospodarska rast v letu 2005 tako ne bo odstopala od osrednje napovedi za več kot 0,7 odstotne točke v vsako stran, v letu 2006 pa pričakovana odstopanja znašajo največ 1,5 odstotne točke. Z 90-odstotno verjetnostjo lahko torej pričakujemo, da gospodarska rast letos ne bo nižja od 3,2 % oziroma višja od 4,6 %, v letu 2006 pa ne nižja od 2,5 % in višja od 5,5 %.

Slika 3: **Osrednja napoved gospodarske rasti in verjetnost pričakovanih odstopanj**

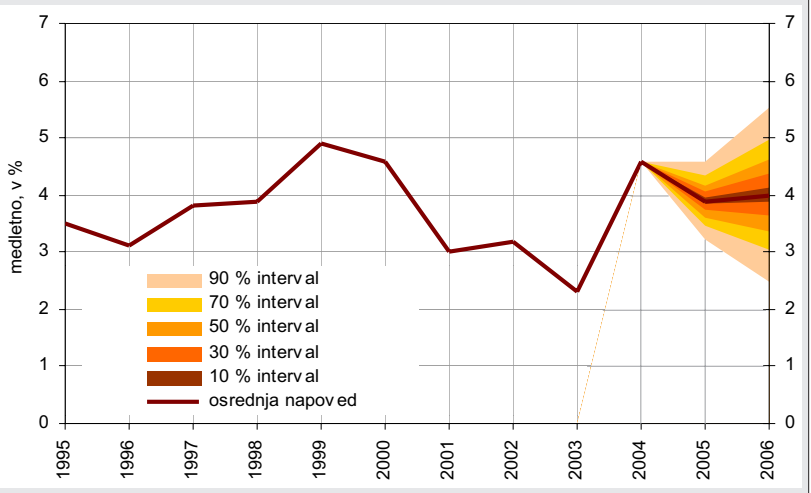

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

[11] Na enak način so narejene tudi druge ocene uspešnosti naših napovedi, ki jih redno objavljamo v Pomladanskih poročilih.

2.2.1 Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek

*V letu 2004 je **rast realnega bruto domačega dohodka** zaostajala za rastjo bruto domačega proizvoda.* Rast bruto domačega dohodka, s katerim poleg sprememb v obsegu bruto domačega proizvoda merimo tudi spremembe v kupni moči dohodkov, kot posledico sprememb pogojev mednarodne menjave, je za leto 2004 ocenjena na 3,4 %. Velika razlika v primerjavi z rastjo bruto domačega proizvoda (4,2 %) kaže, da spremembe v zunanjih pogojih gospodarjenja in kupni moči nacionalnega gospodarstva lahko zelo pomembno vplivajo na dohodke faktorjev in obnašanje ekonomskih subjektov, kar je glede na velikost, vključenost v mednarodno trgovino ter strukturo uvoza in izvoza v slovenskem gospodarstvu še posebej izrazito. Realni dohodki rezidentov niso odvisni samo od povečanja domače proizvodnje, temveč tudi od relativnih gibanj izvoznih in uvoznih cen. Rast uvoznih cen v preteklem in tudi letošnjem letu (za okoli 1,2 odstotne točke) presega rast cen, ki jih dosegajo izvozniki, predvsem zaradi vpliva visokih cen nafte na svetovnem trgu, ki so jim sledile tudi cene drugih primarnih surovin in rast cen proizvajalcev pri najpomembnejših dobaviteljicah. Ker rezidentni proizvajalci v izvozu dosegajo nižjo rast cen kot v uvozu, se jim zunanji pogoji gospodarjenja poslabšujejo, kar se kaže v nižjih realnih dohodkih oziroma padcu kupne moči njihovih dohodkov in dohodkov nacionalnega gospodarstva kot celote. Z dohodki, ki izhajajo iz danega obsega domače proizvodnje, je torej mogoče financirati manjši obseg nabav tujih proizvodov kot pred poslabšanjem pogojev menjave, kar je tudi eden izmed razlogov za letošnjo upočasnjeno rast uvoza. Ob poslabšanju zunanjih pogojev poslovanja rast vseh temeljnih agregatov domače potrošnje letos realno zaostaja za rastjo BDP, do največje upočasnitve rasti pa je prišlo pri investicijah v osnovna sredstva (uvoz proizvodov za investicije je nominalno (v EUR) upadel za 5,6 %). Pričakujemo, da bo zaostajanje rasti izvoznih cen za rastjo uvoznih cen letos še podobno lanskemu, v prihodnjih letih pa manjše, zato se bo tudi zaostajanje rasti bruto domačega dohodka za rastjo bruto domačega proizvoda zmanjšalo.

***Vrzel med varčevanjem in investicijami** se bo **letos** v primerjavi z lanskim letom zmanjšala za 0,4 odstotne točke.* Kljub precejšnji upočasnitvi rasti domačih bruto

Tabela 6: **Temeljni agregati nacionalnih računov, 2000–2004**

	Realne stopnje rasti v %				
	2000	2001	2002	2003	2004
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	4,1	2,7	3,5	2,7	4,2
BRUTO DOMAČI DOHODEK	2,3	3,6	4,6	3,1	3,4
BRUTO NACIONALNI DOHODEK	2,0	3,8	3,8	3,0	3,1
BRUTO NAC. RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK	2,1	3,9	3,7	2,8	2,9
Domača potrošnja	1,4	0,9	2,4	4,7	4,6
Izdatki za končno potrošnjo	1,2	2,7	1,8	3,0	3,1
Zasebna potrošnja	0,7	2,3	1,3	3,4	3,1
Državna potrošnja	2,6	3,9	3,2	1,6	2,9
Investicije v osnovna sredstva	1,8	0,4	0,9	7,1	5,9
BRUTO VARČEVANJE	5,0	7,5	9,8	2,3	2,3

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS.

investicij – zaradi česar se bo delež bruto naložb glede na BDP znižal za 0,6 odstotne točke – dosežen obseg nacionalnega varčevanja tudi letos (podobno kot lani) ne bo zadoščal za njihovo financiranje. Ob ohranitvi nespremenjenega deleža končne potrošnje pričakujemo, da bo delež bruto varčevanja glede na BDP v letu 2005 predvidoma za 0,2 odstotne točke nižji kot v predhodnem letu, predvsem zaradi predvidenih slabših rezultatov neto tekočih transferjev s tujino (gl. Tabelo 7).

V prihodnjih dveh letih *pričakujemo ugodnejše razmere za zagotavljanje nacionalnega varčevanja.* Njegov delež BDP naj bi se v letu 2006 spet povečal, in sicer za 0,9 odstotne točke, na 25 %. Poleg povečanja bruto poslovnega presežka (za 0,5 % BDP) v prihodnjem letu namreč pričakujemo tudi pozitivni saldo tekočih transferov s tujino (v višini 0,3 % BDP, letos -0,1 % BDP). Takšna raven varčevanja bi omogočala financiranje investicij v osnovna sredstva, ki naj bi se v naslednjem letu povečale za 4,5 %, ob neto zadolževanju v tujini, ki bi znašalo 0,7 % BDP oziroma 195 mio EUR. Skladno z nadaljnjim naraščanjem deleža bruto poslovnega presežka in pozitivnega salda tekočih transferov s tujino jesenska napoved predvideva, da bo delež bruto varčevanja v letu 2007 nadalje porasel za 1,1 odstotne točke in tako presegel 26 % BDP.

Tabela 7: **Oblikovanje in delitev bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka**

	Struktura v % BDP, tekoče cene						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
					ocena	napoved	
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Neto primarni dohodki s tujino	0,3	-0,5	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
BRUTO NACIONALNI DOHODEK	100,3	99,5	99,4	99,1	99,1	99,1	99,1
Neto tekoči transferji s tujino	0,6	0,6	0,4	0,1	-0,1	0,3	0,9
BRUTO NAC. RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK	100,9	100,1	99,8	99,2	99,0	99,4	100,0
Končna potrošnja	76,6	75,3	75,4	74,9	74,9	74,4	73,9
BRUTO VARČEVANJE	24,3	24,8	24,4	24,3	24,1	25,0	26,1
Saldo tekočih transakcij s tujino	0,2	1,5	-0,3	-2,0	-1,6	-0,7	0,2
BRUTO INVESTICIJE	24,1	23,4	24,7	26,3	25,7	25,7	25,9
v tem: investicije v osnovna sredstva	24,1	22,6	23,3	24,1	24,5	24,7	24,9

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS; ocena in napoved UMAR.

2.3 Proizvodna struktura bruto domačega proizvoda

Po skromnem prvem četrtletju se je aktivnost v osnovnih dejavnostih v drugem četrtletju povečala, v storitvenih dejavnostih pa je bila rast po četrtletjih relativno izenačena. V prvem četrtletju je bila rast osnovnih dejavnosti na medletni ravni le 0,6 odstotna, v drugem pa se je povečala na 5,0 %, saj je prišlo do okrepitve aktivnosti v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Med rastjo dodane vrednosti storitvenih dejavnostih v prvem in drugem četrtletju ni bilo tako velike razlike (4,3 %, 5,0 %),

pri tem se je v obeh obdobjih dodana vrednost v pretežno tržnih storitvah povečala bolj kot v javnih storitvah.

Napoved skupne rasti dodane vrednosti za leto 2005 *ostaja nespremenjena glede na pomladansko (3,9 %), po dejavnostih pa je več sprememb.* Pomembnejše so pri finančnem posredništvu in gradbeništvu, kjer je napoved popravljena navzgor, ter pri predelovalnih dejavnostih ter javni upravi, obrambi in socialnem zavarovanju, kjer jeseni pričakujemo nižjo rast dodane vrednosti.

Dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih *se bo* ***letos*** *realno povečala za 3,9 %, kar je za 0,6 odstotne točke manj, kot smo pričakovali spomladi.* Nižja rast je povezana s popravkom predpostavk v mednarodnem okolju (gl. poglavje 1), saj glede na visoko izvozno usmerjenost predelovalnih dejavnosti[12] gospodarska gibanja v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah močno vplivajo na gibanja v tej panogi. Bolje kot smo spomladi pričakovali sicer kaže proizvodnji vozil in plovil, kar vpliva na razmeroma visoko rast izvoza (gl. poglavje 3.1), vendar je delež te panoge v celotni dodani vrednosti predelovalnih dejavnosti precej nižji kot primerljiv delež v izvozu[13]. Proizvodna aktivnost predelovalnih dejavnosti[14] se je po relativno slabem prvem četrtletju (znižanje na medletni ravni za 1,0 %) v drugem izraziteje povišala (za 5,8 %). Rast se je nadaljevala tudi v juliju, ko je bila proizvodnja predelovalnih dejavnosti na medletni ravni (ob delovnem dnevu manj) za 3,7 % višje kot v istem mesecu lani, po delovnim dnem prilagojenih podatkih pa za 6,2 %. Najvišjo rast proizvodnje dosega avtomobilska industrija, kjer je ob povečanem izvozu cestnih vozil (gl. poglavje 3.1) obseg proizvodnje v sedmih mesecih za dobrih 30 % presegel proizvodnjo v istem obdobju lani[15]. Povečana proizvodnja cestnih vozil je s tem prispevala polovico skupne proizvodne rasti predelovalnih dejavnosti. Visoko rast so v tem obdobju dosegli še v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov. Upadanje izvoza hrane in pijač na nekatere trge nekdanje Jugoslavije po vstopu Slovenije v EU je že lani prispevalo k upadu proizvodnje v tej dejavnosti, ki se letos nadaljuje. Prav tako upadanje proizvodnje tekstilij in tekstilnih izdelkov ter pohištva, ki pa ni večje kot v preteklih letih. Ocenjujemo, da se bo rast industrijske proizvodnje predelovalnih dejavnosti do konca leta še nekoliko okrepila glede na doseženo rast v prvih sedmih mesecih in v celem letu dosegla 3,2 %.

Med drugimi osnovnimi dejavnostmi *smo* ***za leto 2005*** *navzdol popravili oceno rasti dodane vrednosti v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (na -1,0 %, spomladi 1,0 %), navzgor pa v gradbeništvu (na 4,3 %, spomladi 3,5 %).* V oskrbi z elektriko,

[12] Po podatkih iz bilanc stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb je delež prihodkov, ki jih gospodarske družbe predelovalnih dejavnosti ustvarijo v tujini, v letu 2004 znašal 58,5 % prihodkov od prodaje.

[13] Po podatkih SURS-a (Input-output tabele, Slovenija, 2001) je v letu 2001 proizvodnja vozil in plovil ustvarila le 3,7 % dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti, hkrati pa je izvozila 13,0 % skupnega izvoza predelovalnih dejavnosti.

[14] SURS je v juliju 2005 prešel na novo metodologijo izračuna industrijske proizvodnje. Količinski podatki o obsegu proizvodnje, ki so se od leta 1952 do sedaj uporabljali kot indikator rasti proizvodne aktivnosti, so zamenjani z vrednostnimi, ki kažejo tudi spremembe v kakovosti proizvodov. Po novi metodologiji se vrednost industrijske proizvodnje v določenem mesecu izračunava na podlagi deflacioniranih prihodkov od prodaje v tekočem mesecu, povečanih za razliko v vrednosti zalog med tekočim in predhodnim mesecem.

[15] Visoka proizvodna in izvozna rast cestnih vozil je povezana s poslovno odločitvijo proizvajalca, ki v Sloveniji nadomešča drugod zmanjšano proizvodnjo.

plinom in vodo je popravek povezan z nizkimi vodostaji slovenskih rek, nižjo proizvodnjo hidroelektrarn in tako nižjo celotno proizvodnjo električne energije. V drugi polovici leta sicer pričakujemo izboljšanje hidroloških razmer (avgust je bil že nadpovprečno vodnat) ter višjo proizvodnjo elektrike iz Nuklearne elektrarne Krško (kjer letos ni rednega remonta kot lani jeseni). V gradbeništvu je popravek navzgor povezan predvsem z intenzivno rastjo stanovanjske gradnje, ki je bila višja od naših pomladanskih pričakovanj (v prvi polovici leta se je vrednost del večjih podjetij v gradnji stanovanjskih stavb povečala realno za 43,2 %). V kmetijstvu in rudarstvu so gibanja v skladu z našimi pričakovanji, v ribištvu pa slabša, a pričakujemo izboljšanje v drugi polovici leta, tako da so napovedi za ta področja ostale nespremenjene (gl. Tabelo 8).

*Za **storitvene dejavnosti** ocenjujemo, da bo rast dodane vrednosti **v letu 2005** 4,2-odstotna, kar je praktično nespremenjeno glede na pomladansko napoved* (+0,1 odstotne točke). Višjo rast pričakujemo v finančnem posredništvu (10,0 %, spomladi 6,0 %), kar povezujemo predvsem z visoko kreditno aktivnostjo bank. Napovedi za trgovino ter promet, skladiščenje in zveze ostajata nespremenjeni (obe 4,0 %). Zlasti zaradi nizke rasti v prvem četrtletju smo za 0,7 odstotne točke znižali napoved za gostinstvo (na 3,3 %) in tudi za nepremičnine, najem in poslovne storitve (na 3,8 %),

Tabela 8: **Dodana vrednost po dejavnostih**

	Realne stopnje rasti v %			
	Stalne cene preteklega leta	Stalne cene 2004		
	2004	2005	2006	2007
		ocena	napoved	
A. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	10,8	1,0	1,0	0,5
B. Ribištvo	-4,3	0,0	0,0	0,0
C. Rudarstvo	2,5	-1,0	-1,0	0,5
D. Predelovalne dejavnosti	4,2	3,9	4,4	4,7
E. Oskrba z elektriko, energijo, plinom, vodo	3,1	-1,0	3,0	1,5
F. Gradbeništvo	0,9	4,3	3,3	3,5
G. Trgovina in popravila motornih vozil	3,5	4,0	3,4	3,4
H. Gostinstvo	0,4	3,3	4,5	4,5
I. Promet, skladiščenje in zveze	0,8	4,0	4,5	4,0
J. Finančno posredništvo	14,8	10,0	6,6	7,1
K. Nepremičnine, najem in poslovne storitve	3,8	3,8	4,5	4,2
L. Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	5,8	2,7	2,5	2,5
M. Izobraževanje	2,7	2,9	2,7	2,5
N. Zdravstvo in socialno varstvo	3,5	4,5	4,4	4,0
O. Druge skupne in osebne storitve	3,6	4,5	4,3	4,5
P. Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	-8,1	5,0	0,5	0,5
DODANA VREDNOST	4,1	3,9	4,0	4,0

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS, ocena in napoved UMAR.

kjer so bili slabši rezultati od pričakovanih spomladi doseženi v obeh četrtletjih. V javnih storitvah pričakujemo, da bo rast dodane vrednosti 3,5-odstotna, kar je približno toliko kot v pomladanski napovedi (3,6 %). Bolj kot smo pričakovali, se je v prvi polovici leta umirila rast v dejavnosti javne uprave, obrambe in obveznega socialnega zavarovanja, kar je bilo povezano z nižjo rastjo zaposlovanja od napovedane v načrtu delovnih mest. Po drugi strani pa je rast v preostalih javnostoritvenih dejavnostih (izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, druge javne, skupne in osebne storitve) v prvem polletju presegla pričakovano. Ocenjujemo, da se rast zaposlenosti v teh dejavnostih (gl. Tabelo 13 v Statistični prilogi) do konca leta ne bo umirila, zato bo rast dodane vrednosti nekoliko presegla spomladi napovedano. V izobraževanju predvsem zaradi še vedno visoke rasti zaposlovanja v osnovnem šolstvu, v drugih skupnih in osebnih storitvah pa predvsem zaradi dobrega poslovanja in hitre rasti igralniške dejavnosti ter rasti zaposlenosti v storitvah javne higiene.

Napoved rasti dodane vrednosti za leto 2006 *je 4,0-odstotna, kar je približno enako kot za leto 2005.* Pri tem napovedujemo krepitev rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih (na 4,4 %), predvsem zaradi višje gospodarske rasti v EU, oziroma v državah evro območja (gl. poglavje 1). Upoštevaje letošnja gibanja in razporeditev delovnih dni v začetku prihodnjega leta sicer pričakujemo močnejši pospešek rasti industrijske proizvodnje predelovalnih dejavnosti, ki mu bo sledilo rahlo umirjanje stopenj rasti. Obseg industrijske proizvodnje naj bi se tako povečal za 3,4 oziroma 3,5 %. Podobno pričakujemo pospešitev rasti v dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev v letu 2006 glede na letos (na 4,5 %). Izboljšanje napovedi rasti dodane vrednosti v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (na 3,0 %) je povezano z slabimi hidrološkimi razmerami v prvi polovici letošnjega leta, ki so vplivale na nizko letošnjo proizvodno osnovo, v letu 2006 pa izhajamo iz predpostavke normalnih razmer. Glede na dejanska gibanja v letu 2005 tudi prihodnje leto pričakujemo nadaljevanje okrepljene stanovanjske gradnje[16], a bo rast nižja kot letos (3,3 %). Za javne storitve je napoved rasti dodane vrednosti za leto 2006 3,4 odstotna. Glede na letošnje leto torej pričakujemo le rahlo umiritev, kar je povezano z nadaljevanjem nizke rasti zaposlenosti v dejavnosti javne uprave ter nekoliko nižjo rastjo v preostalih treh javnostoritvenih dejavnostih.

V letu 2007 *naj bi* ***rast dodane vrednosti*** *ostala na enaki ravni kot leto pred tem (4,0 %).* Podobna je tudi struktura rasti; rast je sicer malo višja v predelovalnih dejavnostih (4,7 %), kot posledica hitrejše rasti gospodarstev EU (gl. poglavje 1), nižja pa v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (1,5-odstotna, ob predpostavki normalnih hidroloških razmer). Dodana vrednost v javnih storitvah naj bi se povečala za 3,2 %, kar predstavlja nadaljnje umirjanje rasti predvsem zaradi nizke rasti zaposlovanja v javni upravi in izobraževanju, kjer naj bi se po naših pričakovanjih rast zaposlovanja na področju osnovnega šolstva umirila. V dejavnostih zdravstva in socialnega varstva ter drugih skupnih in osebnih storitvah se bo nadaljevala razmeroma visoka 4,0- oz. 4,5-odstotna letna rast dodane vrednosti. V okviru tržnih storitev pri finančnem posredništvu pričakujemo še nekoliko višjo rast dodane vrednosti kot v letu 2006 ter rahlo nižjo v dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev, pri ostalih tržnih storitvah pa enako kot v letu 2006 (gl. Tabelo 8).

[16] V prvi polovici letošnjega leta je bilo z izdanimi gradbenimi dovoljenji predvidena gradnja 3501 novih stanovanj (novogradnje in povečave), to je kar za 21,5 % več kot leto pred tem.

2.4 Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

Po povečanju v letih 2004 in 2005 se bo ***delež sredstev za zaposlene*** *v BDP po letu 2006 ponovno zniževal.* Zaradi precejšnjega zaostajanja implicitnega deflatorja bruto domačega proizvoda za domačo inflacijo, predvsem kot posledica poslabšanih pogojev menjave, in ob veljavnem načinu usklajevanja plač, se je delež stroškov dela v BDP v letu 2004 povečal za 0,3 odstotne točke glede na predhodno leto. Ob ohranitvi poslabšanih pogojev menjave tudi v letošnjem letu in ob 4-odstotni realni rasti sredstev za zaposlene, pričakujemo neznaten porast deleža sredstev za zaposlene v BDP v primerjavi s preteklim letom (za 0,1 odstotne točke, na 52,8 %). Realna rast sredstev za zaposlene bo v letu 2006 3,2-odstotna, v letu 2007 pa 3,4-odstotna, kar bo ob pričakovanem izboljšanju pogojev menjave privedlo do postopnega zniževanja deleža teh sredstev v BDP v tem obdobju (gl. Tabelo 9).

Med komponentami stroškovne strukture BDP se bo v prihodnjih letih relativno najhitreje zniževal ***delež davkov na proizvode in uvoz.*** Davki na proizvodnjo in uvoz so v letu 2004 po podatkih SURS-a znašali 1030 mlrd SIT oziroma 16,5 % BDP, kar je za 0,1 odstotne točke manj kot v letu poprej. Ob upoštevanju znižanja carin in uvoznih dajatev (ki se po 1. maju 2004 nanašajo le še na uvoz iz držav izven EU, večji del pa so prihodek proračuna EU, saj državi ostaja le četrtina zbranih carin za kritje stroškov pobiranja) ter pričakovanega gibanja makroekonomskih agregatov, ocenjujemo, da bo delež davkov na proizvodnjo in uvoz tudi letos malenkost nižji (za 0,1 odstotne točke) kot v predhodnem letu. Projekcije, ki upoštevajo nespremenjene stopnje DDV (8,5 % oziroma 20 %) in s predlogoma proračunov za leti 2006 in 2007 predvideno postopno znižanje davka na izplačane plače (za 20 % v letu 2006 in nadaljnjih 20% v letu 2007), kažejo, da se bo s tem delež davkov na proizvodnjo in uvoz v prihodnjem letu znižal za 0,4 odstotne točke BDP in v letu 2007 za nadaljnje 0,3 odstotne točke BDP.

Tabela 9: **Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda**

	Struktura v % BDP, tekoče cene						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
					ocena	napoved	
1. SREDSTVA ZA ZAPOSLENE	53,4	52,7	52,4	52,7	52,8	52,5	52,3
a) Bruto plače in prejemki	47,6	46,6	46,1	46,3	46,2	46,0	45,7
b) Socialni prispevki delodajalcev	5,9	6,1	6,3	6,5	6,6	6,6	6,6
2. DAVKI NA PROIZVODNJO IN UVOZ	16,1	16,4	16,6	16,5	16,4	16,0	15,7
a) Davki na proizvode in storitve	13,5	13,8	13,7	13,5	13,4	13,4	13,4
b) Drugi davki na proizvodnjo	2,6	2,6	2,9	2,9	3,0	2,6	2,3
3. SUBVENCIJE	1,5	1,3	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7
a) Subvencije na proizvode in storitve	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
b) Druge subvencije	1,0	0,9	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2
4. Bruto poslovni presežek	24,4	24,1	25,3	25,1	25,1	25,6	25,9
5. Bruto raznovrstni dohodek	7,6	8,1	7,5	7,5	7,5	7,6	7,7
BRUTO DOMAČI PROIZVOD (6=1+2-3+4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: Statistične informacije št. 262/2005, SURS; ocena in napoved UMAR.

*Po nadaljnjem znižanju **deleža subvencij** v letu 2002, ko je dosegel višino 1,3 % BDP, se je ta v letih 2004 in 2005 povečal na 1,8 % BDP.* Pri tem so subvencije na proizvode stabilne in se gibljejo okoli 0,5 % BDP. Povečujejo se druge subvencije, kar je tudi posledica oblikovanja novih programov, ki se delno financirajo iz evropskih strukturnih skladov, delno pa iz nacionalnih virov. Zaradi tega pričakujemo, da se delež subvencij v naslednjih letih še ne bo bistveno spreminjal.

***Delež bruto poslovnega presežka** bo letos predvidoma na enaki ravni kot lani, v prihodnjih dveh letih pa se bo povečeval.* Ocenjujemo, da so na znižanje tega deleža v lanskem letu vplivali zlasti poslabšani pogoji menjave. Letos iz podobnih razlogov pričakujemo, da se bo delež ohranil na višini iz predhodnega leta. Ob postopni krepitvi stroškovne učinkovitosti in konkurenčne sposobnosti ekonomskih subjektov in v povezavi z že predlaganim zniževanjem davka na izplačane plače pa v prihodnjih letih pričakujemo postopno naraščanje deleža bruto poslovnega presežka v BDP.

3 Agregati potrošnje

3.1 Izvozno-uvozni tokovi

Mednarodna menjava *je bila glavni dejavnik gospodarske rasti* ***v prvem polletju leta****.* Saldo menjave s tujino je v prvem polletju leta h gospodarski rasti prispeval kar 2,8 odstotne točke oziroma 71,8 %, potem ko je bil v drugem četrtletju medletno dosežen njegov največji prispevek (4,7 odstotne točke) h gospodarski rasti po letu 2000. Obseg mednarodne menjave blaga in storitev se je po podatkih nacionalnih računov v prvem polletju leta 2005 v primerjavi z istim obdobjem lani realno povečal za 8,1 %. Realna rast izvoza proizvodov je kljub umiritvi glede na dosežene ravni lani v obeh četrtletjih ostala visoka (v povprečju 11,2 %), rast izvoza storitev, ki je zlasti v drugi polovici lanskega leta le malo zaostajala za rastjo izvoza proizvodov, pa je letos močno upočasnjena (5,9 %). Rast uvoza blaga se je letos umirila bolj od izvozne, še posebej v drugem četrtletju (z 8,8 % na 3,2 %; v povprečju 6 %), uvoz storitev pa je ohranil podobno dinamiko rasti kot lani (5,1 %).

Polletni podatki o blagovnem izvozu *potrjujejo pričakovanja o postopni upočasnitvi izvozne rasti v letošnjem letu. Kljub umirjanju gospodarske konjunkture v EU pa je bila rast izvoza v te države relativno visoka.* Upoštevaje zunanjetrgovinsko statistiko se je izvoz blaga v prvem polletju na medletni ravni nominalno (izraženo v EUR) povečal za 13,2 %; pri tem se je relativno bolj povečal izvoz v države EU (za 15,2 %), kot v države nečlanice (za 8,9 %). Rast izvoza v države EU, ki se trendno krepi že od zadnjega četrtletja leta 2003, je bila v prvem polletju leta 2005 močno pospešena z izvozom v Francijo. Slednji se je namreč v primerjavi z istim obdobjem lani nominalno povečal kar za 87,5 %. Struktura glavnih izvoznih proizvodov po SMTK kaže, da se je izvoz cestnih vozil na francoski trg v tem obdobju povečal 3-krat, tako da se je delež izvoza cestnih vozil povečal kar za 21,8 strukturne točke, in predstavljal 57,9 % celotnega izvoza v Francijo. Ocenjujemo, da je rast blagovnega izvoza v Francijo prispevala približno polovico rasti izvoza v države EU in več kot tretjino k rasti skupnega blagovnega izvoza. Izvoz cestnih vozil je pomembno vplival tudi na izvozno rast v druge pomembnejše trgovinske partnerice v EU, saj se je v Avstrijo povečal za 90,9 % in v Italijo za 46,7 %. Čeprav se izvoz v Nemčijo krepi že od aprila dalje, pa je v prvem letošnjem polletju v primerjavi z istim obdobjem lani dosegel skromno 0,3-odstotno rast, kar je bilo tudi posledica šibke gospodarske rasti nemškega gospodarstva, ki jo letos poganjajo zlasti izvoz in investicije v stroje in opremo (gl. poglavje 1). Od glavnih izvoznih proizvodov se je v Nemčijo najbolj povečal izvoz industrijskih strojev za splošno uporabo in kovinskih izdelkov, znižal pa izvoz cestnih vozil, električnih strojev in naprav ter pohištva. Nadaljevala se je visoka rast izvoza v nekatere stare članice EU, ki v preteklosti niso bile tradicionalne trgovinske partnerice (Belgija, Danska, Švedska, Portugalska). Med pomembnejšimi novimi članicami EU se letos ohranja visoka izvozna rast, še posebej izstopa izvoz na Češko (28,3 %). Na te trge se je preko neposrednih domačih naložb v farmacevtsko industrijo deloma preusmeril izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov, letos pa pomembneje narašča tudi izvoz železa in jekla.

Med drugimi pomembnejšimi partnericami se v dinamiki letošnjega blagovnega izvoza v države nekdanje Jugoslavije odraža tudi z vstopom v EU spremenjen zunanjetrgovinski režim. Izvoz v ZDA upada, v Rusijo pa narašča počasneje kot

Slika 4: **Rast blagovnega izvoza Slovenije po regijah oziroma državah v letih 2000–2005, v EUR**

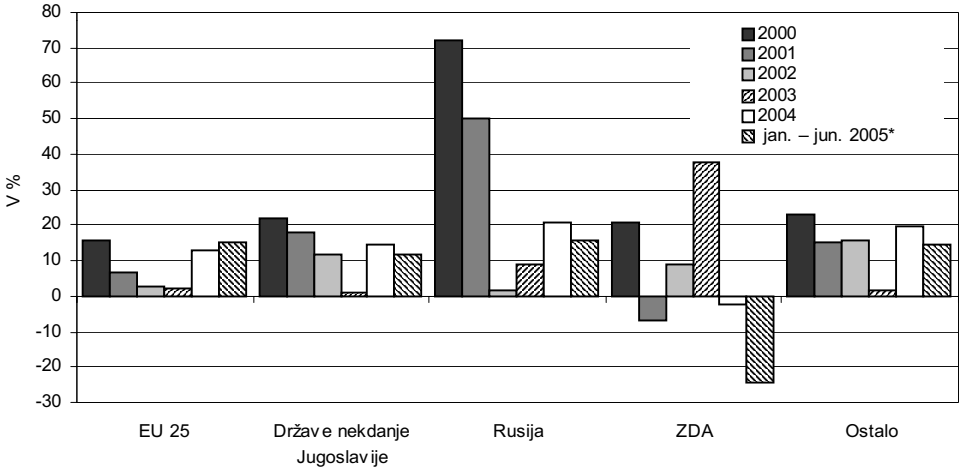

Vir podatkov: SURS.
Opomba: *v prvem polletju 2005 glede na enako obdobje lani.

lani. Ob večinoma sproščeni menjavi za industrijske izdelke med EU in Hrvaško, ki velja od januarja 2004, je blagovni izvoz na Hrvaško tudi v prvem polletju 2005 na medletni ravni dosegel relativno visoko stopnjo rasti (16,4 %, v EUR). Poleg povečanega izvoza cestnih vozil (za 41,3 %) so k skupni rasti pomembno prispevali še industrijski stroji za splošno uporabo, medicinski in farmacevtski proizvodi, električni stroji in naprave ter kovinski izdelki. Izvoz blaga v Srbijo in Črno goro, kjer po vstopu v EU ni bilo sprememb v zunanjetrgovinskem režimu, se je tudi precej okrepil (za 25,2 %). Izvoz v BiH in Makedonijo, ki se je zaradi pričakovane spremembe v trgovinskem režimu pred vstopom Slovenije v EU močno povečal[17], po tem pa začel upadati, je bil tudi v prvi polovici letos nižji kot v istem obdobju lani (za 4 % oziroma za 5,3 %). Blagovni izvoz v Rusijo se je ob narašajočem izvozu kovinskih izdelkov, električnih strojev in naprav ter medicinskih in farmacevtskih izdelkov v prvem polletju medletno povečal za 15,8 %. Izvoz v ZDA že drugo leto zapored upada (letos za 24,3 %), kar je predvsem posledica skromnejšega izvoza medicinskih in farmacevtskih proizvodov po njihovem močno povečanem izvozu v letu 2003.

*V okviru **izvoza storitev** tudi letos najhitreje narašča izvoz transportnih storitev.* K 11-odstotni rasti (v EUR) izvoza storitev je večinoma prispevala visoka rast izvoza transportnih storitev (14,2 %), kar je povezano z ohranjanjem visoke rasti blagovnega izvoza. Rast prihodkov od potovanj (za 11,1 %) je, ob sicer nespremenjenem številu tujih turistov v Sloveniji, odražala njihovo povečano potrošnjo. Izvoz ostalih storitev (vse storitve razen transporta in potovanj) se je od vseh komponent povečeval najpočasneje (7,1 %), še najbolj se je povečal izvoz konstrukcijskih storitev.

[17] Glej Bednaš M. (Ur.) (2005).

Na strani uvoza proizvodov *se je v prvi polovici leta krepil zlasti uvoz proizvodov za vmesno porabo.* Uvoz blaga se je v polletju v primerjavi z istim obdobjem lani nominalno (v EUR) povečal za 8,3 %, pri čemer nam regionalna struktura uvoza kaže na močno povečan uvoz iz držav nekdanje Jugoslavije (za 42,6 %), rast uvoza iz držav EU pa je precej bolj umirjena (6,9 %), tudi v primerjavi z lanskim letom. Najbolj se je povečal uvoz proizvodov za vmesno porabo (za 14,3 %), kar je bila posledica rasti blagovnega izvoza in visoke rasti cen nafte (za 47,2 %)[18], deloma tudi cen drugih surovin (za 6,7 %). Rast uvoza proizvodov za vmesno porabo brez nafte je bila tudi visoka, 11,2-odstotna. Po drugi strani so se uvozne cene proizvodov za široko porabo letos na medletni ravni znižale in tudi rast uvoza teh proizvodov je letos vrednostno skromna (za 4,1 %) in nižja od povprečnega uvoza. Uvoz proizvodov za investicije se je znižal (za 5,6 %), kar je odražalo skromno domačo investicijsko aktivnost (gl. poglavje 3.3), saj smo v primerjavi z istim obdobjem lani uvozili precej manj specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge, strojev za avtomatsko obdelavo podatkov, telekomunikacijskih aparatov in drugih transportnih vozil.

Uvoz storitev *se je v prvi polovici leta medletno povečeval počasneje od izvoza storitev*. K 9,6-odstotni rasti (v EUR) so največ prispevale razne poslovne, profesionalne in tehnične storitve, ki predstavljajo tudi največji delež ostalih storitev, katerih uvoz se z gospodarskim razvojem najbolj krepi. Uvoz ostalih storitev se je tako povečal nominalno za 17,3 %, uvoz storitev potovanj za 4 % in transportnih storitev za 1,6 %.

Podatki o blagovno-storitveni menjavi v juliju in avgustu *kažejo na upočasnitev izvozno-uvoznih tokov v primerjavi s prvim polletjem.* Medletna rast tako izvoza blaga in storitev kot uvoza se je julija (8 % ter 8,8 %) v primerjavi z junijem (15,8 % ter 10,8 %) precej upočasnila. Avgusta se je medletna rast izvoznih (13,9 %) in uvoznih tokov (10 %) sicer okrepila, kar je bilo večinoma posledica visoke rasti storitvene menjave (potovanj).

Jesenska ocena realne rasti izvoza v letu 2005 *je višja,* ***rast uvoza*** *pa nižja kot spomladi.* Izvoz proizvodov in storitev se bo v letu 2005 realno povečal za 8,6 %, kar je za 1,1 odstotne točke več, kot smo pričakovali spomladi, in sicer zaradi pričakovane višje rasti izvoza proizvodov, rast izvoza storitev pa bo nekoliko nižja. Popravek navzgor je posledica večje krepitve rasti izvoza v države EU od spomladi predvidene. Slednje je v veliki meri posledica močno pospešenega izvoza vozil v Francijo, Italijo in Avstrijo v letošnjem letu. K rasti izvoza bo pozitivno prispevala tudi nadaljnja visoka rast izvoza na Hrvaško in v Srbijo in Črno goro, v manjši meri pa rast izvoza v Rusijo, ki bo počasnejša kot lani. Obseg izvoza v BIH, Makedonijo in ZDA pa naj bi letos v primerjavi z letom 2004 celo upadel. Uvoz proizvodov in storitev bo v letu 2005 realno večji za 6 %, kar je za 0,5 odstotne točke manj, kot smo napovedovali spomladi. Nižja bo tako rast uvoza proizvodov, kar je večinoma posledica precej nižje ocenjene rasti investicij v osnovna sredstva, kot tudi rast uvoza storitev. Saldo menjave s tujino bo h gospodarski rasti v letu 2005 prispeval približno 1,4 odstotne točke (spomladi predvideno 0,5 odstotne točke).

[18] Delež uvoza nafte v skupnem uvozu se je v prvem polletju letos glede na isto obdobje lani povečal za 1,4 odstotne točke, in sicer na 5,9 %.

V letu 2006 *pričakujemo nižjo rast izvoza proizvodov in storitev in višjo rast uvoza kot v letu 2005, pri tem sta jesenski napovedi v primerjavi s pomladansko le za 0,1 odstotne točke nižji.* Ob pričakovanem izboljšanju gospodarskih razmer v mednarodnem okolju pričakujemo nadaljnjo rast blagovnega izvoza v države EU, vendar pa bo zaradi učinka letošnje izjemno visoke rasti izvoza v Francijo (visoka osnova) nižja kot v letu 2005. Predvidevamo nižjo rast izvoza na Hrvaško, v Srbijo in Črno goro ter v Rusijo, ki pa naj bi se ohranila na relativno visoki ravni. Izvoz v BIH in v Makedonijo ter v ZDA pa naj ne bi več upadal. Skupna rast izvoza (7,8 %) bo ob takšni regionalni strukturi rasti blagovnega izvoza nekoliko nižja kot v letu 2005. Ob pričakovanih gibanjih skupne domače potrošnje in izvoza bo nekoliko višja od letošnje tudi rast uvoza (6,5 %), prispevek salda menjave s tujino pa se bo posledično zmanjšal na 0,8 odstotne točke.

V letu 2007 *pričakujemo nekoliko močnejšo okrepitev mednarodne menjave kot v letu 2006*. Poleg ugodnega uvoznega povpraševanja držav EU pričakujemo tudi nadaljevanje relativno visoke rasti izvoza na Hrvaško in v Srbijo in Črno goro ter v Rusijo. Skupni izvoz se bo v primerjavi s preteklim letom realno povečal za 8,1 %. Ob predvidenih gibanjih izvoza in domače potrošnje naj bi bila realna rast uvoza proizvodov in storitev na ravni 7,3 %.

3.2 Zasebna potrošnja

Rast zasebne potrošnje *je bila* ***v prvi polovici leta*** *na medletni ravni 3,5 %;* v prvem četrtletju 2,9 %, v drugem 4,1 %. Za gospodarsko rastjo, h kateri je prispevala 1,9 odstotne točke (47,8 %), je zaostajala za 0,4 odstotne točke.

Prejemki gospodinjstev[19] *so v prvem polletju v medletni primerjavi porasli realno za 2,0 %.* K temu je največ prispevala (2,8 odstotne točke) rast mase neto plač, ki je bila 6,3-odstotna (2,2 odstotne točke več kot lani v tem obdobju in največja polletna rast po letu 1993). Drugi prejemki[20] so se (po lanski 11-odstotni medletni rasti v prvem polletju) letos realno zmanjšali za 8,4 %[21]. Socialni transferji so bili realno višji za 2,3 %.

Med drugimi kazalniki *sta predvsem rast prihodka v trgovini na drobno in zaupanje potrošnikov potrjevala nekoliko okrepljeno potrošnjo gospodinjstev* (glede na lansko leto, ko se je povečala za 3,3 %). Po mesečni anketi SURS[22] se je v prvem polletju

[19] Prej poimenovano kot dohodek gospodinjstev, z Ekonomskim ogledalom 03/2005 in Pomladanskim poročilom 2005 smo uvedli poimenovanje prejemki gospodinjstev, da ne bi prihajalo do zamenjave s kategorijo razpoložljivega dohodka. Prejemki zajemajo neto plače in druge prejemke iz delovnega razmerja po podatkih AJPES-a ter transferje posameznikom in gospodinjstvom po podatkih konsolidirane globalne bilance javnega financiranja MF.

[20] Drugi prejemki iz delovnega razmerja so: prejemki po pogodbah o delu in po avtorskih pogodbah ter povračila stroškov v zvezi z delom in drugimi osebnimi prejemki (prejemki za prehrano med delom, prevoze na delo in z dela, prejemki za službena potovanja, regresi za letni dopust, odpravnine ob upokojitvi, jubilejne nagrade itd.).

[21] V prvi polovici leta 2005 so prejemki po pogodbah o delu in avtorskih pogodbah realno medletno upadli za 17,6 %, povračila pa za 7,8 %, vendar so se drugi prejemki zmanjšali predvsem na račun slednjih, ki v postavki drugih prejemkov predstavljajo kar 90 %.

[22] TRG/M, kumulativni indeks obsega.

Slika 5: **Gibanje zasebne potrošnje in nekaterih agregatov**

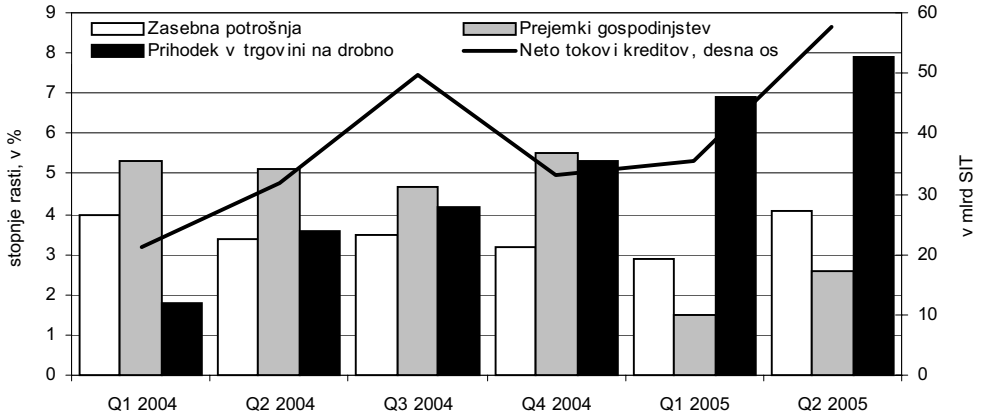

Vir podatkov: SURS, AJPES, MF, DURS, preračuni UMAR.

glede na isto obdobje lani prihodek v trgovini na drobno realno povečal za 7,4 %; najbolj se je povečal prihodek v skupini tekstil, oblačila, usnjeni izdelki (za 19,8 %). Vrednost kazalca zaupanja potrošnikov se je ohranjala nekoliko nad dolgoletnim povprečjem. Na drugi strani pa je bilo prvič registriranih vozil, po podatkih Direktorata za upravne notranje zadeve (DUNZ), v prvem polletju letos manj kot lani v istem obdobju (-5,9 %). Prav tako podatki BS o potovanjih (v EUR) niso nakazovali na povečano trošenje v tem segmentu, saj se je trošenje tujcev v Sloveniji povečalo nominalno bolj (10,9 %) kot trošenje rezidentov v tujini (4,0 %). Uvoz za široko potrošnjo (v SIT) se je nominalno povečal le za 4,8 % (lanska letna rast 18,8 %).

Povečano zadolževanje gospodinjstev*, ki se je začelo konec leta 2003, se je letos v prvi polovici leta nadaljevalo; za gospodinjstva so vse bolj zanimivi devizni krediti.* Skupna medletna realna rast obsega bančnih kreditov prebivalstvu (tolarski in devizni) je junija znašala 24,7 % (junija lani 11,8 %). Med temi najhitreje rastejo devizni krediti (za katere ocenjujemo, da je večina stanovanjskih), med tolarskimi krediti pa že od marca 2003 dolgoročni krediti. Stanje deviznih kreditov je bilo tako konec junija za 4,5-krat višje kot junija lani, njihov delež v skupnih kreditih prebivalstvu (7,2 %) pa se je povečal za 5,6 strukturne točke.

V prvem polletju so med novo najetimi posojili[23] *stanovanjska posojila rasla mnogo hitreje od potrošniških.* V prvi polovici leta so se vsa novo odobrena posojila medletno realno povečala za 25,1 % (lani v enaki primerjavi 27,3 %). Stanovanjska posojila (slabih 30 % vseh posojil) so se realno povečala 2-krat. Vzrok za visoko rast je lahko tudi pretek enoletnega obdobja po sprostitvi prve Nacionalne stanovanjske varčevalne sheme (NSVS) julija lani, v katerem so varčevalci imeli možnost najeti stanovanjsko posojilo. Potrošniška posojila, katerih poraba se po metodologiji nacionalnih računov večinoma preliva v potrošnjo gospodinjstev (za razliko od

[23] Podatki BS; gre za podatke osmih bank, izbranih po kriteriju bilančne vsote.

Slika 6: **Novo odobrena posojila prebivalstvu**

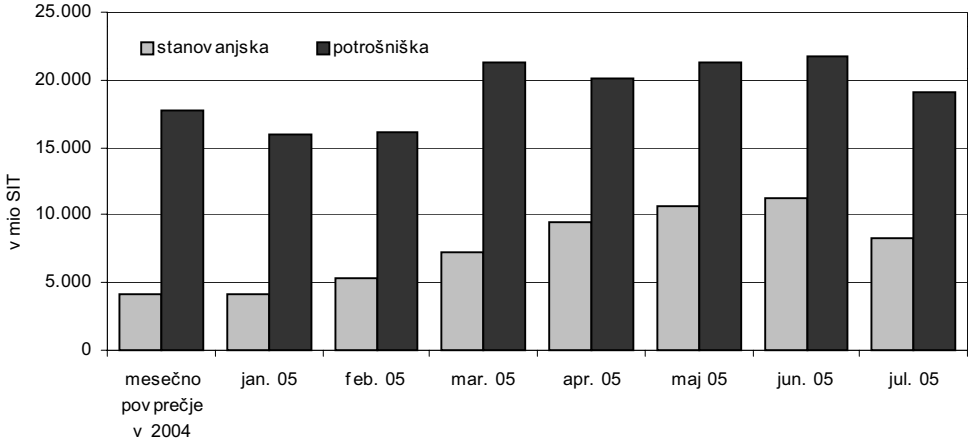

Vir podatkov: BS.
Opomba: gre za vsa potrošniška posojila osmih bank, glej tudi opombi 23 in 24.

stanovanjskih, ki so namenjena za stanovanjske investicije), so letos v prvem polletju rasla realno počasneje kot lani v tem obdobju (8,4 %, lani 26,0 %). Med potrošniškimi posojili, o katerih se poroča tudi o ročnosti[24], so se najbolj povečala tista z ročnostjo nad 5 let.

Vsi trije ***kazalci zadolževanja v bankah*** *so se povišali.* Kazalec obremenjenosti prebivalstva s krediti poslovnih bank (razmerje med povprečnim stanjem kreditov in prejemki) se je glede na lansko prvo polletje povečal z 2,8 na 3,3. Zadolženost prebivalstva, merjena z razmerjem med povprečnim stanjem posojil in varčevanja v bankah (gl. poglavje 8.2.1), se je v prvem polletju glede na isto obdobje lani povečala z 0,31 na 0,35. Glede na visoko kreditiranje je bil prirast kreditov med prvim polletjem 2004 in 2005 kar 14,6-krat višji od prirasta prejemkov v tem obdobju (ista primerjava lani 4,1-krat).

Razpoložljivi podatki za tretje četrtletje *kažejo na nadaljevanje podobnih gibanj kot v prvem polletju.* Julija in avgusta skupaj je bila medletna realna rast mase neto plač še vedno dokaj visoka (5,7 %), rast drugih prejemkov pa ponovno negativna (-5,3 %). Povprečna medletna rast realnega prihodka v trgovini na drobno[25] se je v teh dveh mesecih pospešila (na 11,2 %). Rast trošenja rezidentov v tujini (12,2 % nominalno v EUR) je za razliko od podatkov za prvo polovico leta v mesecih dopustov (julij, avgust) prehitela rast trošenja tujcev pri nas (10,6 %). Do avgusta so neto tokovi vseh posojil dosegli že skoraj 94 % neto tokov celotnega preteklega leta; v teh so devizni krediti že 3,3-krat presegli lanske tokove. V juliju se je medletna

[24] Pri potrošniških posojilih je poročanje o posameznih elementih pogodb (ročnost, obrestna mera itd.) omejeno po kriterijih zneska posameznega posojila in/ali po številu pogodb, o katerih se poroča; tako je bila v prvi polovici leta v to poročanje zajeta le slaba tretjina potrošniških posojil. Stanovanjska posojila so zajeta v celoti. Glej tudi prejšnjo opombo.

[25] Preračun iz originalnih indeksov obsega prihodka trgovine na drobno po raziskavi TRG/M.

stopnja rasti novo odobrenih posojil znižala na 2,2 %[26], kar lahko povežemo z že omenjenim pretekom enoletnega obdobja po sprostitvi prve NSVS. V tretjem četrtletju letos se je padanje števila prvič registriranih vozil nekoliko umirilo (-3,4 %).

Jesenska napoved rasti zasebne potrošnje za letošnje leto *(3,6 %) je glede na spomladansko nekoliko višja.* Napoved je za 0,2 odstotne točke popravljena navzgor zaradi višje rasti plač od spomladi pričakovane, ugodnih gibanj na trgu dela ter tudi zaradi po prvi letni oceni SURS-a znižane rasti potrošnje gospodinjstev v letu 2004 (gl. tudi poglavje 2.1). Pričakovana realna rast sredstev za zaposlene je tako 4-odstotna. Ocenjena realna rast razpoložljivega dohodka (3,5 %) je sicer za 0,3 odstotne točke nižja kot spomladi, predvsem zaradi več pobrane dohodnine od pričakovane. Rast zadolževanja prebivalstva se bo v drugi polovici leta po pričakovanjih nadaljevala, vendar bo bolj umirjena kot v prvi polovici leta.

Ocena rasti zasebne potrošnje ***za leto 2006*** *ostaja enaka kot spomladi, 3,1 %.* Ocenjena realna rast razpoložljivega dohodka znaša 3,0 %. Ob 0,6-odstotni rasti števila prejemnikov plač in nekoliko počasnejši realni stopnji rasti bruto plače (2,6 %), se bo masa bruto plač realno povečala za 3,2 %. Nagnjenost k potrošnji naj bi se le rahlo povečala (za 0,1 odstotne točke). Zaradi ugodnih posojil predvidevamo nadaljnje, vendar upočasnjeno zadolževanje. V tem naj bi se še naprej krepilo predvsem stanovanjsko zadolževanje in s tem povezani nakupi trajnih in poltrajnih dobrin.

Leta 2007 *naj bi zasebna potrošnja prav tako realno porasla za 3,1 %.* Ob ocenjeni prav tolikšni rasti razpoložljivega dohodka bo tako nagnjenost k trošenju ostala približno na ravni predhodnega leta. Ob visokem zadolževanju v prejšnjih letih pričakujemo, da bo dohodek obremenjen z odplačevanjem kreditov in ga bo manj na voljo za potrošnjo.

3.3 Bruto investicije

Po četrtletnih podatkih so bile ***bruto investicije v osnovna sredstva v prvi polovici leta*** *realno za 1,8 % višje kot v prvi polovici leta 2004.* Po desezoniranih podatkih so bile v prvem četrtletju približno na enaki ravni kot konec lanskega leta, v drugem četrtletju pa so se okrepile za 1,5 %. Pospešitev rasti v drugem četrtletju (z 0,8 % na 2,6 %, medletno) je temeljila predvsem na investicijah v zgradbe in objekte[27], ki so po oceni SURS-a dosegle 8,6-odstotno rast, saj je bila vrednost investicij v stroje in opremo realno za 3,0 % nižja kot leto pred tem, ko se je precej okrepila[28].

---

[26] Od lanskega julija do letošnjega junija je namreč mesečna medletna realna rast v povprečju presegala 80 %. Julija so stanovanjska posojila medletno realno porasla za 23,2 %, potrošniška pa so upadla za 4,8 %.

[27] Tako je bila vrednost opravljenih del v gradbeništvu po desezoniranih podatkih realno kar za 10,0 % višja kot v prvem četrtletju. Po naših ocenah se krepi predvsem stanovanjska gradnja; v prvi polovici leta so večja gradbena podjetja vrednost opravljenih del v stanovanjski gradnji povečala realno kar za 43,2 %.

[28] Lani smo v prvi polovici leta uvozili za 2.408 mio EUR strojev in naprav, kar je za 14,4 % več kot v istem obdobju leta 2003.

V drugi polovici leta 2005 *pričakujemo, da se bo rast bruto investicij v osnovna sredstva povečala, vendar bo* ***v celem letu 2005*** *ostala pod pomladanskimi pričakovanji (4,0 %, spomladi 6,7 %).* Na osnovi statistike gradbenih dovoljenj pričakujemo nadaljevanje intenzivne gradnje stanovanj. Že z lani izdanimi dovoljenji je bila predvidena gradnja 6733 novih stanovanj oziroma povečav stanovanj, kar je za 17,6 % več kot v letu 2003; njihova skupna predvidena površina pa je večja za 14,1 %. Ugodna gibanja so se nadaljevala v prvi polovici leta 2005, ko se je predvideno število novih stanovanj (in povečav stanovanj) na medletni ravni povečalo za 18,7 %, njihova skupna površina pa za 21,5 %. Rast pričakujemo tudi pri investicijah v nestanovanjske objekte, a bo nižja kot pri stanovanjskih investicijah. Investicije v opremo in stroje naj bi se v drugi polovici leta okrepile. Po podatkih SURS-a so se v domačih industrijskih podjetjih v juliju letos glede na julij 2004 kar za 87,7 % povečala naročila investicijskih proizvodov z domačega trga[29], v prvi polovici leta pa so bila ta naročila še pod ravnijo iz prve polovice lanskega leta.

V letih 2006 in 2007 *pričakujemo, da bo rast* ***bruto investicij v osnovna sredstva*** *še nekoliko višja kot letos; 4,5 % prihodnje leto in 5,0 % v letu 2007.* V obeh letih pričakujemo nadaljevanje visoke rasti investicij v stanovanja, na kar kaže že omenjena rast števila predvidenih stanovanj in njihove celotne površine na podlagi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenih. Investicije v druge zgradbe in objekte bodo po naših ocenah v letih 2006 in 2007 le skromno naraščale, pri tem se bo gradnja avtocest ohranila na približno isti ravni kot letos. Pričakovana ugodna izvozna gibanja naj bi pozitivno vplivala na investicijsko aktivnost podjetij, kar naj bi se pokazalo predvsem v rasti investicij v opremo in stroje. Rast bo spodbujena tudi s predvideno večjo investicijo v proizvodnji motornih vozil. V letu 2006 bodo na investicije dodatno vplivale spremenjene investicijske olajšave[30].

Prispevek sprememb zalog *h gospodarski rasti bo letos še visoko negativen, v prihodnjih dveh letih pa bolj nevtralen.* V prvi polovici leta 2005 se je obseg zalog in vrednostnih predmetov povečal, vendar je bil zaradi še precej bolj izrazitega prirasta zalog v prvi polovici lanskega leta prispevek spremembe zalog h gospodarski rasti negativen, v višini 1,8 odstotne točke. Pričakujemo, da se bodo podobna gibanja nadaljevala v drugi polovici leta in da bo na letni ravni prispevek negativen v višini 1,0 odstotne točke BDP. Za leti 2006 in 2007 napovedujemo podobno povečanje obsega zalog kot letos, tako da bi bil negativen prispevek spremembe zalog v letu 2006 le še v višini 0,1 odstotne točke, v letu 2007 pa naj bi bil prispevek nevtralen.

---

[29] Gre za nov podatek, ki ga SURS objavlja od avgusta lani. Podjetja poročajo o novih naročilih v okviru Mesečnega poročila o prihodku od prodaje, novih naročilih in vrednosti zalog (IND-PN/M), ki predstavlja tudi osnovo za izračune indeksa industrijske proizvodnje in indeksa zalog.

[30] Trenutno veljavni Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (velja od 1. januarja 2005) predvideva močno znižanje investicijskih olajšav v letu 2006. Vladni predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davku od dohodkov pravnih oseb sicer uvaja olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj in podaljšuje veljavnost obstoječe višine investicijske olajšave za opremo do leta 2007, a se z letom 2006 olajšave za nepremičnine ukinjajo, olajšave za opremo, ki ni namenjena raziskavam in razvoju, pa znižujejo.

3.4 Državna potrošnja

Po podatkih četrtletnih računov SURS se je ***državna potrošnja v prvi polovici leta*** *medletno povečala za 2,5 %.* Pri tem je bila realna rast v prvem četrtletju (2,3 %) nižja kot v drugem (2,8 %), v obeh četrtletjih pa se je individualna potrošnja države povečevala hitreje (3,1 %, 3,2 %) kot kolektivna potrošnja (1,1 %, 2,2 %).

Realna rast državne potrošnje za ***leto 2005*** *je ocenjena na 2,5 % in je glede na pomladansko napoved ostala nespremenjena.* Napoved obsega državne potrošnje za leto 2005 temelji na makroekonomskih predpostavkah ter na ocenah javnofinančnih odhodkov (upoštevan je del odhodkov, ki po metodologiji nacionalnih računov vstopajo v državno potrošnjo) po rebalansu državnega proračuna za leto 2005 in ocenah odhodkov občinskih proračunov ter odhodkov obveznega zdravstvenega zavarovanja po oceni realizacije finančnega načrta Zavoda za zdravstveno zavarovanje za leto 2005 (gl. tudi poglavje 7.2.4). Rast državne potrošnje bo tako zaostajala za napovedano rastjo BDP, njen delež v tem agregatu bo znašal 19,5 %. Prispevek državne potrošnje k rasti BDP je ocenjen na 0,5 odstotne točke, kar je za 0,1 odstotne točke manj kot leta 2004.

Rast individualne potrošnje države bo v letu 2005 nekoliko višja od rasti kolektivne potrošnje države (gl. Tabelo 10). Povečanje števila zaposlenih v sektorju država je ocenjeno na okoli 2 %, v tem nekoliko hitrejše v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva ter izobraževanja in nekoliko počasnejše v javni upravi in obrambi, kjer je sicer predvideno zmanjševanje števila zaposlenih v državnih organih, povečanje števila zaposlenih pa v vojski in policiji zaradi profesionalizacije vojske in varovanja zunanje meje EU. Realna rast vmesne porabe pa je v letu 2005 ocenjena na okoli 3,0 %.

Za ***leto 2006*** *je napovedana realna rast državne potrošnje 2,4-odstotna, kar je skoraj nespremenjeno glede na pomladansko napoved (-0,1 odstotne točke).* Njeno nadaljnje zaostajanje za rastjo BDP (za 1,6 odstotne točke) bo še znižalo njen delež v BDP, in sicer na 19,4 %. Predvidevamo, da se bo v letu 2006 število zaposlenih v sektorju država skupaj povečalo za okoli 2 %, ob enakih trendih po dejavnostih kot v letošnjem letu. Tudi v letu 2006 se še predvideva zmerna realna rast vmesne porabe

Tabela 10: **Državna potrošnja**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
Realna rast (v %)								
Državna potrošnja skupaj	2,6	3,9	3,2	1,6	2,9	2,5	2,4	2,6
Individualna potrošnja	1,3	3,2	4,4	2,0	3,3	2,8	2,5	2,6
Kolektivna potrošnja	4,4	4,9	1,5	1,1	2,4	2,0	2,2	2,6
Delež v BDP (v %)								
Državna potrošnja skupaj	19,3	20,0	19,7	19,6	19,5	19,5	19,4	19,3
Individualna potrošnja	11,4	11,9	11,8	11,8	11,8	11,8	11,7	11,7
Kolektivna potrošnja	7,9	8,1	7,9	7,8	7.7	7,7	7,7	7,6

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

(2,8 %), z nekoliko hitrejšo rastjo sredstev za posebne materiale in storitve za potrebe slovenske vojske (obveznosti po vstopu v NATO) ter sredstev za zdravila in za materialne izdatke v storitvah v dejavnosti zdravstva.

*Za **leto 2007** je napovedana 2,6-odstotna realna rast državne potrošnje.* Za gospodarsko rastjo v tem letu bo zaostajala za 1,4 odstotne točke, zaradi česar se bo njen delež v BDP znižal na 19,3 %.

4 Ekonomski odnosi s tujino

4.1 Plačilna bilanca

V prvem polletju leta 2005 *je bil ob ugodnih blagovno-storitvenih tokovih* ***primanjkljaj tekočega računa*** *plačilne bilance (63 mio EUR) precej nižji kot v istem obdobju lani (251,7 mio EUR).* Znižanje primanjkljaja **v trgovinski bilanci** (s 484,6 mio EUR v prvem polletju lani na 273,5 mio EUR) je bilo posledica precejšnjega znižanja blagovnega primanjkljaja z državami EU, medtem ko je presežek v menjavi z državami nečlanicami na medletni ravni ostal nespremenjen. Hkrati se je povečal presežek v **storitveni bilanci** (s 342,9 mio EUR v prvem polletju lani na 393,6 mio EUR). V tem se je presežek v menjavi transporta in potovanj povečal bolj kot primanjkljaj v menjavi ostalih storitev (gl. tudi poglavje 3.1). Zaradi visokih cen nafte (gl. poglavje 1.1), naraščajočih cen ostalih primarnih surovin ter cen evropskih industrijskih proizvajalcev (pri slednjih najbolj naraščajo cene proizvodov za vmesno porabo in investicije), so se pogoji blagovno-storitvene menjave medletno poslabšali za 1 odstotno točko. Kljub temu je bil v blagovno-storitveni menjavi dosežen presežek v vrednosti 120,1 mio EUR (v istem obdobju lani primanjkljaj v vrednosti 141,8 mio EUR). Primanjkljaj v **bilanci faktorskih dohodkov** se je v primerjavi z istim obdobjem lani nekoliko povečal (s 142,4 mio EUR na 154,1 mio), na kar so večinoma vplivale plačane obresti za najeta posojila v tujini, deloma pa tudi manjši presežek pri neto dohodkih od dela. V **bilanci tekočih transferjev** je bil v prvem letošnjem polletju izkazan primanjkljaj (29 mio EUR), v istem obdobju lani pa je bil zabeležen presežek (32,5 mio EUR). Letošnji primanjkljaj je bil posledica skromnega črpanja sredstev iz proračuna EU, tako da so se neto odlivi državnega sektorja povečali z 31,7 mio EUR na 107,9 mio EUR. Presežek pri ostalih transferjih ni zadoščal za kritje primanjkljaja transferjev državnega sektorja.

Po **julijskem** primanjkljaju (28,6 mio EUR) je bil **avgusta** dosežen največji letošnji presežek na tekočem računu plačilne bilance (72,9 mio EUR), tako da je bil kumulativni primanjkljaj še nižji kot ob koncu polletja (18,6 mio EUR).

Finančne transakcije s tujino *(brez mednarodnih denarnih rezerv) so* ***v prvem letošnjem polletju*** *izkazovale neto pritok, spremenila pa se je tudi njihova struktura.* Neto pritok v višini 136,3 mio EUR (v prvem polletju lani neto odtok kapitala 111,8 mio EUR) je bil dosežen predvsem zaradi neto pritoka ostalih naložb, neposredne naložbe in naložbe v vrednostne papirje pa so izkazovale neto odtok kapitala.

Neposredne naložbe *so izkazovale neto odtok kapitala v višini 170,9 mio EUR* (v istem obdobju lani neto pritok 36,2 mio EUR). Ob manjšem izvozu kapitala v obliki neposrednih domačih naložb v tujini (nominalno za 13,9 %; merjeno v EUR), so bili precej nižji tudi prilivi tujih neposrednih naložb v Sloveniji (9,9 mio EUR). Pri tem je bila nizka vrednost povečanja lastniškega kapitala v veliki meri posledica umika belgijske pivovarne s slovenskega kapitalskega trga. Poleg tega so se precej povečale neto terjatve do tujih lastnikov, ki izhajajo iz posojil in komercialnih kreditov med kapitalsko povezanimi družbami (ostali kapital), in sicer s 15,1 mio EUR na 95,8 mio EUR.

Kapital je odtekal tudi iz naslova ***naložb v vrednostne papirje****, ki so se po lanski krepitvi še povečale* (za 47,1 % v prvem polletju glede na isto obdobje lani, oziroma na vrednost 617,6 mio EUR). Te naložbe so povečale tako banke kot tudi prebivalstvo, v strukturi pa so prevladovali lastniški vrednostni papirji. Po podatkih BS gre za naložbe v BIH in Hrvaško, deloma pa v tudi v Srbijo in Črno goro. Zaradi odplačila državnih evroobveznic (494,2 mio EUR), pa so se znižale tudi obveznosti iz naslova naložb tujcev v vrednostne papirje.

Pri ostalih naložbah*, kjer je bil v polletju dosežen neto odtok kapitala v višini 928.5 mio EUR (lani 272.8 mio EUR), med pritoki prevladuje zadolževanje bank in pa vloge tujih bank, med odlivi pa odliv gotovine in vlog prebivalstva in odliv iz naslova komercialnih kreditov.* Na strani terjatev se je medletno najbolj okrepilo komercialno kreditiranje tujine (nominalno za 24,1 %; merjeno v EUR), zlasti držav EU. Nadaljeval se je izvoz kapitala v obliki tuje gotovine in vlog prebivalstva, vendar je bil v prvem letošnjem polletju nižji (340,8 mio EUR) kot v istem obdobju lani (392,6 mio EUR). Na strani obveznosti pa so bili tokovi komercialnih kreditov medletno nižji za 32,3 %, kar je bilo posledica počasnejše rasti uvoznih od izvoznih tokov. Močno se je okrepilo zadolževanje poslovnih bank (za 167,6 %), ki so doma pokrivale večje povpraševanje po deviznih kreditih. Zmanjšalo pa se je zadolževanje podjetij v tujini, kar je bilo deloma posledica izenačitve obrestnih mer med krediti, najetimi doma, in krediti, najetimi v tujini. Precej so se povečale tudi vloge tujih bank pri domačih bankah (za 111,2 %), kar je deloma nadomestilo izpad tolarskih prihrankov in omogočilo domačim bankam devizno kreditiranje.

Zaradi opisanih kapitalskih tokov so se povečale ***mednarodne denarne rezerve****.* Celotni saldo plačilne bilance, ki ga predstavljajo *mednarodne denarne rezerve*, se je v prvem letošnjem polletju povečal za 42,4 mio EUR (lani v istem obdobju pa znižal za 337,5 mio EUR). Stanje mednarodnih denarnih rezerv je tako konec junija znašalo 6.764,5 mio EUR, stanje deviznih rezerv poslovnih bank pa 1.251,2 mio EUR. Mednarodne denarne rezerve so zadoščale za kritje 4,9 povprečnega mesečnega uvoza blaga in storitev, kar je manj kot ob koncu lanskega junija (5,2-povprečnega skupnega mesečnega uvoza). Glede na merilo Svetovne banke (vsaj 3-mesečnega pokritja celotnega uvoza) in glede na to, da mednarodne denarne rezerve še vedno zadoščajo za kritje kratkoročnega dolga po zapadlosti, je rezervna pozicija Slovenije relativno ugodna.

Po **julijskem** presežku v **finančnih transakcijah s tujino** (84,4 mio EUR, brez mednarodnih denarnih rezerv), je bil **avgusta** izkazan primanjkljaj (23,3 mio EUR), kumulativni presežek je bil tako v osmih mesecih letos (197,3 mio EUR) še večji kot ob polletju.

Ocenjujemo, da bo ***primanjkljaj tekočega računa v letu 2005*** *večji od spomladi predvidenega.* Razlika bo večinoma posledica večjega ocenjenega primanjkljaja v faktorskih dohodkih (višja ocena reinvestiranih dobičkov) in skromnega črpanja sredstev iz proračuna EU. Napoved salda tekočega računa plačilne bilance za **letos** je tako primanjkljaj v vrednosti 436 mio EUR oziroma 1,6 % BDP. Ob hitrejši rasti izvoza blaga od uvoza (gl. tudi poglavje 3.1) se bo, kljub poslabšanju blagovnih pogojev menjave (za 1,2 odstotne točke), primanjkljaj v trgovinski bilanci znižal glede na lani (na 885 mio EUR). Višji bo po naših ocenah presežek v storitveni bilanci

(751 mio EUR), kot posledica realnih gibanj storitvene menjave, saj bodo pogoji menjave storitev ostali približno nespremenjeni. Saldo faktorskih dohodkov bo izkazoval nekoliko višji primanjkljaj (263 mio EUR), predvsem zaradi reinvestiranih dobičkov in plačil obresti za posojila, najeta v tujini. Bilanca tekočih transferjev bo letos verjetno izkazovala primanjkljaj (39 mio EUR). Tekoči podatki kažejo, da bo Slovenija iz proračuna EU dobila manj sredstev – zlasti za strukturno in kohezijsko politiko ter za izvajanje notranje politike – od predvidenih v rebalansu proračuna za leto 2005.

Napoved salda tekočega računa plačilne bilance ***za leto 2006*** *je primanjkljaj v vrednosti 195 mio EUR oz. 0,7 % BDP.* Ob nadaljnji hitrejši rasti izvoznih od uvoznih tokov in kljub poslabšanim pogojem menjave predvidevamo znižanje primanjkljaja v blagovno-storitveni menjavi, in sicer na 17 mio EUR (znižanje blagovnega primanjkljaja in povečanje storitvenega presežka). Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov se bo še nekoliko povečal (na 273 mio EUR). Presežek v bilanci tekočih trasferjev bo predvidoma znašal 95 mio EUR, pod predpostavko večjega črpanja sredstev iz proračuna EU. **V letu 2007** pa v menjavi blaga in storitev pričakujemo presežek. Skupaj naj bi saldo tekočega računa plačilne bilance izkazoval presežek (48 mio EUR oz. 0,2 % BDP).

Okvir 2: **Končni podatki o zunanji trgovini za leto 2004 in revizija plačilne bilance za obdobje 2002–2004**

SURS je avgusta letos objavil končne podatke o zunanji trgovini za leto 2004. Slednji poleg rednih transakcij vsebujejo še dopolnitev podatkov o blagovni menjavi tako z državami EU (Intrastat) kot tudi revizijo menjave z državami nečlanicami (Extrastat).

Poročevalske enote za Intrastat mesečno poročajo le za tisti tok blaga, pri katerem presegajo vključitveni prag (22,6 mio SIT). Podatki za menjavo z državami EU so zato dopolnjeni še z ocenami podatkov za podjetja pod vključitvenim pragom, in sicer na osnovi ocen iz davčnih podatkov. Ocena vrednosti menjave podjetij pod vključitvenim pragom za leto 2004 je izračunana na osnovi vrednostnega deleža, ki so ga v blagovni menjavi z državami članicami EU v letu 2003 predstavljala podjetja, katerih blagovna menjava ni presegla vključitvenega praga. Ta ocena je za države EU v letu 2004 pri izvozu znašala 185,4 mio EUR, pri uvozu blaga pa 244,1 mio EUR. Rast skupne blagovne menjave v države EU pa se je glede na začasne podatke nominalno povečala za 2,4 odstotne točke; izvoz blaga na 12,6 %, uvoz blaga pa na 14,6 %. Primanjkljaj v trgovinski bilanci z državami EU je bil po končnih podatkih višji za 58,7 mio EUR in je znašal 3.141,2 mio EUR.

V Extrastat pa so zajete vse transakcije blaga ne glede na višino statistične vrednosti in neto mase, tako da statistični prag ni določen. Transakcije se uvrščajo v mesec opazovanja po datumu sprejema izvozne ali uvozne carinske deklaracije ali po drugem datumu, ki je določen za izvajanje carinskih predpisov. V letu 2004 so bile razlike med končno in začasno objavo podatkov o menjavi blaga z državami nečlanicami manj izrazite kot pri menjavi z državami EU. Rast izvoza blaga se je nominalno povečala za 0,3 odstotne točke, na 14,6 %, rast uvoza blaga pa je bila višja za 1 odstotno točko (20,3 %). Razlika med vrednostjo končnih in začasnih

podatkov je pri izvozu blaga znašala 10,7 mio EUR, pri uvoza blaga pa 20,5 mio EUR, tako da je bil presežek v trgovinski bilanci z državami nečlanicami po končnih podatkih nižji za 9,8 mio EUR, in je izkazoval 1.781,2 mio EUR.

Septembra je bila objavljena tudi revidirana plačilna bilanca za obdobje 2002–2004. Pri tem so upoštevane metodološke spremembe in dopolnitev statističnih virov. Metodološke spremembe se nanašajo na uskladitev metodologije evidentiranja obresti v plačilni bilanci z mednarodnimi priporočili in na izračun koeficienta cif/fob. Po novi metodologiji velja načelo natečenih obresti (zajemanje obresti v trenutku, ko te nastanejo) in ne več načelo plačanih obresti (ko je bilo plačilo dejansko izvedeno), ki je veljalo do revizije. V letih 2002 in 2003 so bile spremembe v tekočih transakcijah majhne. Presežek v tekočih transakcijah je bil v letu 2002 za 8,4 mio EUR večji, primanjkljaj v letu 2003 pa za 10 mio EUR nižji od začasnih podatkov. Po končnih podatkih je presežek v letu 2002 tako znašal 343,8 mio EUR, primanjkljaj v letu 2003 pa 81,2 mio EUR. Revizija plačilne bilance je bila najbolj izrazita v letu 2004. Primanjkljaj v tekočih transakcijah je bil v letu 2004 za 305,4 mio EUR večji od preliminarne objave in je znašal 543,7 mio EUR (2,1 % BDP). Na povečanje primanjkljaja sta večinoma vplivali sprememba cif/fob koeficienta in vključitev dejanskih reinvestiranih dobičkov.

Večji primanjkljaj plačilne bilance v letu 2004 je predvsem posledica večjega primanjkljaja v blagovni menjavi in višjih reinvestiranih dobičkov. Glede na zgoraj predstavljene podatke zunanjetrgovinske statistike se je blagovni primanjkljaj v primerjavi s predhodnimi podatki povečal za 68,5 mio EUR in je v letu 2004 znašal 1.360 mio EUR. Upoštevaje še znižanje vrednosti koeficienta cif/fob z 1,0393 na 1,0306 in prilagoditve zaobjema, pa se je blagovni primanjkljaj po plačilno-bilančni statistiki povečal za 168,9 mio EUR, na 1.008,8 mio EUR. Dejanski reinvestirani dobički (255,3 mio EUR) so bili v letu 2004 precej višji od ocenjenih (67,1 mio EUR).

4.2 Mednarodna konkurenčnost

V letu 2005 se cenovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva izboljšuje, dolgoročno pa je, kljub rahlem poslabšanju, še vedno relativno stabilna. Spremembe metodologije pri izračunu plač na zaposlenega in indeksu industrijske proizvodnje otežujejo spremljanje dejanskih gibanj stroškovne konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti[31]. Medletne primerjave pa kažejo, da se letos od aprila naprej stroškovna konkurenčnost izboljšuje. Slovenski tržni delež na trgih pomembnejših trgovinskih partneric pospešeno narašča.

Na valutnem območju razvitih trgovinskih partneric OECD se je ***do avgusta letos cenovna konkurenčnost*** *izboljšala pod vplivom okrepitve ameriškega dolarja in ugodnejšega gibanja relativnih cen.* Zaradi okrepitve ameriškega dolarja na mednarodnih valutnih trgih je tolar do košarice valut OECD[32] do avgusta nominalno padel (za 1,2 %), pri tem ko je bil do evra, kot ves čas od vstopa v ERM2, nominalno

[31] Po spremenjeni metodologiji so na voljo časovne serije od januarja 2004 (gl. tudi poglavji 2.3 in 6.1).

[32] Evra, ameriškega dolarja, švicarskega franka in britanskega funta.

Slika 7: **Realni efektivni tečaj tolarja, deflator indeks cen življenjskih potrebščin**

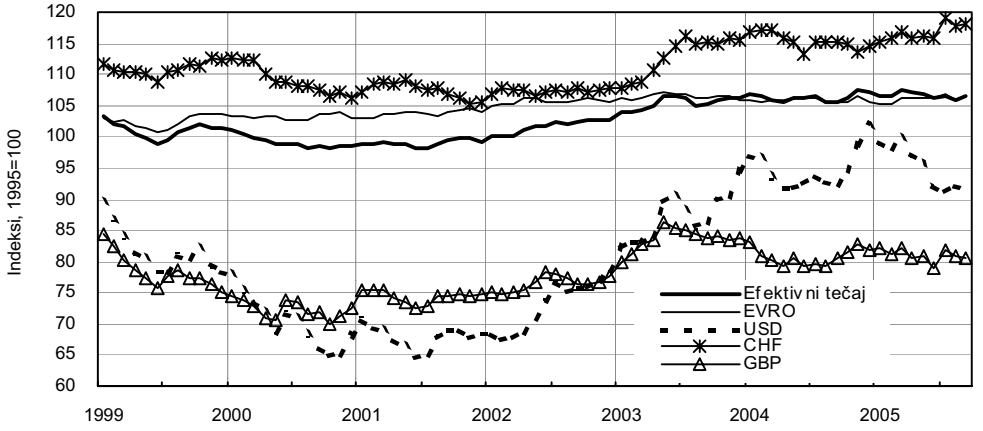

Vir podatkov: BS, SURS, OECD, preračuni UMAR.

stabilen. Ker se je rast slovenskih cen življenjskih potrebščin v primerjavi s tujimi istočasno močno upočasnila (na 0,1 %), relativne cene industrijskih proizvodov pa so padle (za 1,4 %), je tolar do košarice valut OECD avgusta v primerjavi z decembrom tudi realno padel (merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin za 1,2 %, če upoštevamo relativne cene industrijskih proizvodov pa za 2,6 %). Na medletni ravni se je cenovna konkurenčnost ohranila blizu lanske ravni (tolar je bil do košarice valut OECD v prvih osmih mesecih letos glede na isto obdobje lani za 0,5 % višji oziroma za 0,1 % nižji). Relativno stabilna je bila letos tudi cenovna konkurenčnost na valutnem območju evra. Merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin se je rahlo poslabšala (avgusta glede na december za 0,4 %, do avgusta medletno za 0,1 %), merjeno z relativnimi cenami industrijskih proizvodov pa nekoliko izboljšala (za 0,8 % oziroma 0,3 %).

V prvih sedmih mesecih leta 2005 se je trend izboljševanja slovenske cenovne konkurenčnost v primerjavi s Hrvaško in povprečjem Češke, Slovaške, Madžarske ter Poljske nadaljeval. Tolar je bil do hrvaške kune julija realno[33] za 2,6 % nižji kot decembra, do povprečja valut češke in slovaške krone, madžarskega forinta ter poljskega zlota pa za 0,2 %. V prvih sedmih mesecih letos je bil za 2,6 % oziroma 7,4 % nižji kot pred letom.

Na valutnem območju razvitih OECD trgovinskih partneric se ***je v prvih sedmih mesecih leta 2005*** *medletno poslabševanje* ***stroškovne konkurenčnosti*** *slovenskih predelovalnih dejavnosti umirilo (na 1,3 %).* Po skromni rasti v prvem četrtletju je med aprilom in julijem pospešeno naraščala produktivnost dela (za 6,3 %, v prvih sedmih mesecih za 4,2 %) pod vplivom oživljanja proizvodnje. Rast realnih stroškov dela na zaposlenega se je istočasno nekoliko upočasnila (deflacionirano s cenami življenjskih potrebščin na 2,3 %, v prvih sedmih mesecih je bila 2,7 %). Ob letošnji izraziti realni rasti čistih plač[34] so drugi prejemki iz dela pospešeno upadali, zaradi

[33] Deflacionirano z relativnimi cenami življenjskih potrebščin.

[34] V prvih sedmih mesecih v povprečju za 5,6 %.

Slika 8: **Slovenski tržni deleži v EU 25, po sektorjih SMTK**

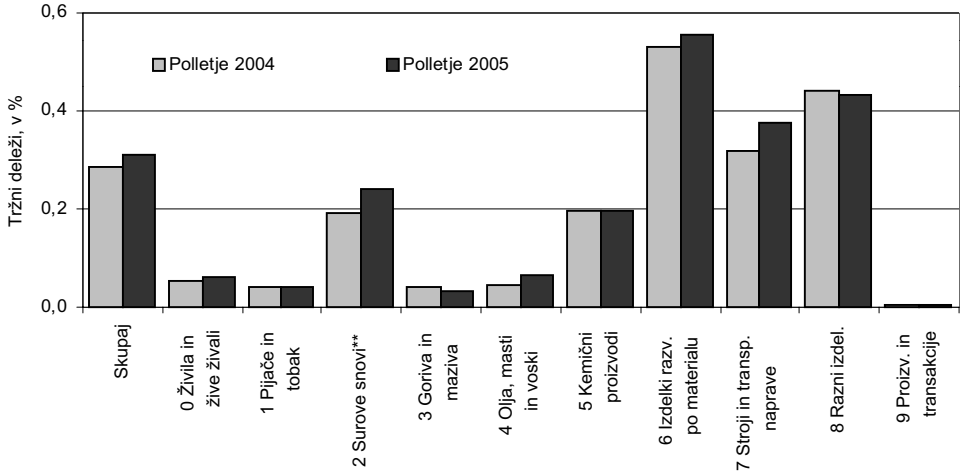

Vir podatkov: SURS, Eurostat, preračuni UMAR.
Opomba: ** brez goriv.

septembrskega zvišanja spodnje meje obdavčitve plač z davkom na izplačane plače in januarskih sprememb v dohodninskem zakonu pa se je zmanjšala tudi davčna obremenitev plač (gl. tudi poglavja 3.2, 6.1 in 7.1). Relativni stroški dela na enoto proizvoda so med aprilom in julijem zato upadali (za 1,6 %), a ne za toliko, da bi bila v celoti nevtralizirana njihova močna rast v prvem četrtletju (5,3 %).

Trend izboljšanja konkurenčnosti, ki ga merimo z **rastjo agregatnega tržnega deleža** na pomembnejših mednarodnih trgih slovenskih izvoznikov[35], se je **v prvi polovici leta 2005** pospešeno nadaljeval. Povečanje agregatnega tržnega deleža (na 0,587 % z 0,55 % v povprečju prvega polletja leta 2004) je bilo predvsem posledica rasti slovenskega tržnega deleža strojev in transportnih naprav v pomembnejših EU trgovinskih partnericah. Zaradi močno pospešene rasti slovenskega izvoza cestnih vozil se je v največji meri povečal slovenski tržni delež na francoskem (kar za 79 %) in avstrijskem trgu, deloma pa tudi na italijanskem in britanskem trgu. Na pomembnejših trgih novih članic EU sta se po lanskem padcu letos povečala slovenska tržna deleža na češkem in madžarskem trgu, predvsem pod vplivom rasti slovenskega izvoza kemičnih proizvodov in kovin. Na nemškem trgu se je letos že tretje leto nadaljevalo upadanje slovenskega tržnega deleža. Na pomembnejših trgih izven območja EU se je nadaljevala rast slovenskega tržnega deleža na Hrvaškem, na ameriškem trgu je tržni delež upadel drugo leto, do njegovega padca pa je prišlo tudi na ruskem trgu (po dveletni rasti).

V povprečju leta 2005 *bo poslabšanje cenovne in stroškovne konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti glede na spomladansko napoved manjše.* Tolar se bo po zadnjih ocenah, merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin, do košarice valut OECD realno okrepil za 0,5 % (spomladi napovedano za 1,4 %). Ob

[35] V Nemčiji, Avstriji, Italiji, Franciji, Belgiji, Nizozemski, Španiji, Veliki Britaniji, Češki, Madžarski, Poljski, Slovaški, ZDA, Hrvaški in Rusiji.

nominalno stabilnem tečaju tolarja do evra (skladno s pomladansko napovedjo) bo odstopanje od spomladanskih pričakovanj predvsem posledica manjšega padca ameriškega dolarja do evra[36], pri nekoliko nižji rasti relativnih cen življenjskih potrebščin (0,5 % namesto 0,8 %). Manjše poslabšanje stroškovne konkurenčnosti, 0,7-odstotno (spomladi 1,6 %), bo posledica precej višje rasti produktivnosti dela (4,8 %, spomladi 3,1 %) zaradi hitrejše rasti proizvodnje pa tudi izrazitejšega padca zaposlenosti. Popravek rasti realnih stroškov dela na zaposlenega (na 3 %, spomladi 2,4 %), na račun višje ocene rasti plač, je v primerjavi s produktivnostjo dela sicer precej manjši.

V letu 2006 *se bo rahlo poslabšanje cenovne konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti nadaljevalo, stroškovna konkurenčnost pa se bo ohranila na letošnji ravni.* Realna apreciacija tolarja do košarice valut OECD bo 0,7-odstotna, ob predpostavljenem stabilnem tečaju tolarja do evra in tehnični predpostavki razmerja evro/dolar (gl. opombo 36); predpostavlja pa se tudi nadaljevanje nizke rasti relativnih cen življenjskih potrebščin (0,8-odstotne). Relativni stroški dela na enoto proizvoda v košarici valut OECD bodo višji le za 0,1 %, ker se bo ob ohranjanju letošnje rasti realnih stroškov dela na zaposlenega (2,9 %) rast produktivnosti dela še nekoliko povečala (na 5,1 %).

[36] Tehnična predpostavka glede razmerja evra do ameriškega dolarja je spremenjena na 1,256 USD za 1 EUR (spomladi 1,306).

5 Cenovna gibanja in politika

Postopno umirjanje ***inflacije*** *se je nadaljevalo tudi* ***v letu 2005***. Po znižanju medletne rasti cen življenjskih potrebščin (CPI) za 1,4 odstotne točke na 3,2 % v letu 2004 se je ta, po nihaju navzdol v poletnih mesecih, konec septembra ponovno povišala na 3,2 %; povprečna inflacija pa je bila od decembrske nižja za 0,9 odstotne točke in je konec septembra znašala 2,7 %.

Posledično se zmanjšuje tudi razkorak med inflacijo v Sloveniji in vrednostjo maastrichtskega kriterija (gl. Sliko 9). Povprečna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki se uporablja pri določanju maastrichtskega kriterija glede inflacije, je septembra znašala 2,7 %. Za vrednostjo maastrichtskega kriterija, ocenjenega na podlagi razpoložljivih metodoloških pojasnil evropskih institucij, je tako zaostajala le še za 0,3 odstotne točke.

Počasnejša rast cen življenjskih potrebščin je posledica sprejetih ukrepov vlade in Banke Slovenije. K znižanju rasti cen je na področju denarne politike največ prispevala stabilizacija tečaja tolarja po vstopu v mehanizem deviznih tečajev ERM II junija 2004, med ostalimi ukrepi ekonomske politike pa predvsem striktno izvajanje restriktivnega Načrta uravnavanja reguliranih cen v letih 2004 in 2005, aciklično prilagajanje trošarin ter uresničevanje usmeritev socialnega sporazuma. Prispevek reguliranih cen (brez energentov) k inflaciji se je tako v letošnjem letu znižal na 0,2 odstotne točke, 0,3 odstotne točke pa je k inflaciji prispevalo povišanje trošarin na tobak in tobačne izdelke, saj je vlada nadaljevala z njihovo harmonizacijo k dogovorjenim stopnjam v EU, ki bo končana v začetku leta 2008. Rast cen, ki se oblikujejo prosto, se je v zadnjih devetih mesecih znižala na 0,6 %, regulirane cene (brez tekočih goriv in plina) so se povišale za 2,4 %, medtem ko so se cene tekočih goriv in plina povišale za 21,5 %.

Slika 9: **Povprečna inflacija (HICP) v Sloveniji in vrednost maastrichtskega kriterija**

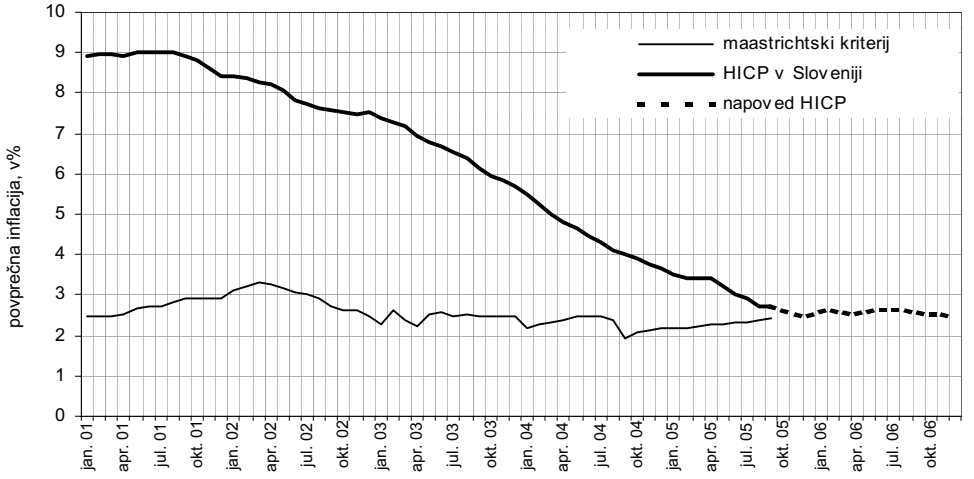

Vir podatkov: Eurostat; napoved UMAR.

Slika 10: **Cene življenjskih potrebščin (CPI), hrane v CPI ter kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih**

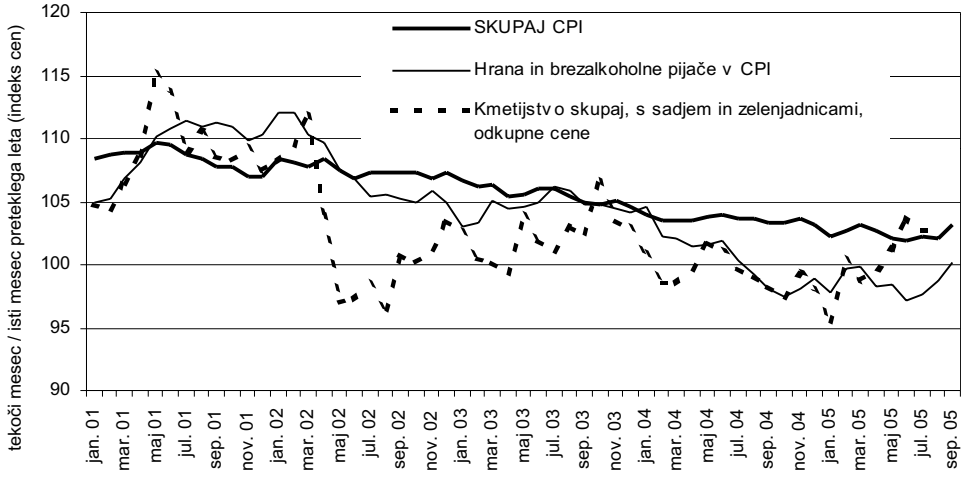

Vir podatkov: SURS.

Sočasno so na postopno zniževanje inflacije vplivale tudi druge spremembe, povezane z vstopom Slovenije v EU. Te so se odrazile predvsem pri znižanju cen na trgu hrane in pijač, ki so se zaradi odprave carin ter povečanja konkurence od vstopa v EU pa do konca septembra letos znižale za 3,2 %[37], ter delno obleke in obutve, ki so se znižale za 2,8 %.

Še hitrejše zniževanje inflacije je preprečilo naraščanje cene nafte. Ta se je v prvih devetih mesecih letos povišala za približno 60 % (surova nafta Brent, USD/sodček). K 2,6 odstotnemu povišanju cen v devetih mesecih leta so višje cene tekočih goriv za prevoz in ogrevanje zato neposredno prispevale 1,7 odstotne točke; brez acikličnega prilagajanja trošarin in njihovega znižanja na najnižjo raven, ki je še skladna s predpisi EU, pa bi bil njihov prispevek k inflaciji višji še za 0,5 odstotne točke. Osnovna inflacije (brez hrane in energentov) se je tako v letošnjem letu znižala pod 1,0 %.

V primerjavi z letom 2004 je letos počasnejša tudi ***rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih.*** Po njihovem povišanju v letu 2004 za 4,9 %, se je njihova medletna rast septembra znižala na 1,9 %. Med posameznimi skupinami indeksa se je letos najbolj znižala rast cen proizvodov za vmesno porabo (za 4,7 odstotne točke, na 2,2 %), klub temu pa ostaja najhitreje rastoča skupina indeksa. Njihova hitra rast v lanskem letu in ohranjanje njene relativno visoke rasti tudi letos je predvsem posledica višjih cen energentov ter drugih surovin. Sledijo cene proizvodov za široko porabo (1,8 %) ter proizvodi za investicije (0,8 %).

Ob koncu leta 2005 *pričakujemo, da bo medletna* ***inflacija*** *znašala 2,7 %, povprečna inflacija pa 2,5 %.* Zaradi vstopa Slovenije v EU in v mehanizem deviznih tečajev

[37] Dodaten dejavnik za znižanje so predstavljale tudi cene kmetijskih pridelkov v odkupu, ki so se ob ugodnih vremenskih razmerah v obdobju od maja 2004 do avgusta 2005 znižale za 3,4 %.

Slika 11: **Prispevek posameznih skupin k medletni rasti cen življenjskih potrebščin**

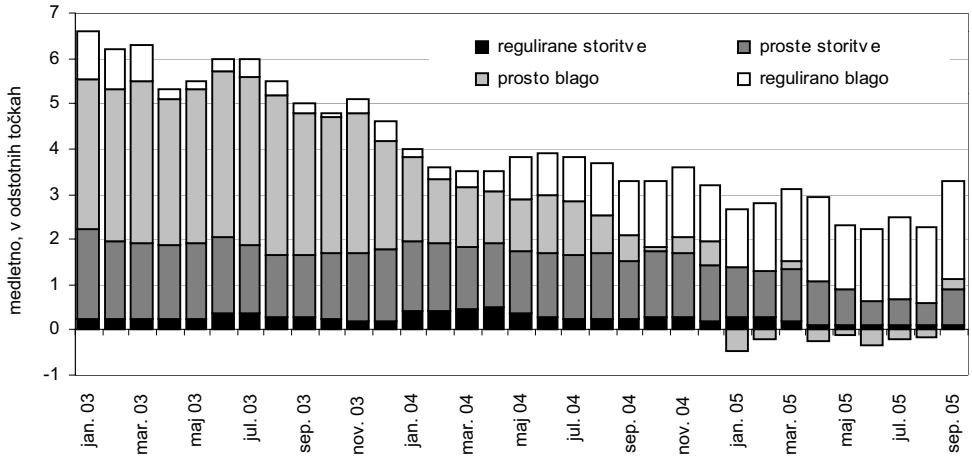

Vir podatkov: SURS, preračuni in ocene UMAR.

ERM II se je rast cen v drugem polletju leta 2004 močno umirila in znašala le 0,4 %, še v prvem polletju pa so se cene življenjskih potrebščin povišale za 2,8 %. Ob nadaljnjem izvajanju makroekonomskih ukrepov in še vedno prisotnih učinkih vstopa v EU se je inflacija v prvem polletju letos v primerjavi z istim obdobjem lani prepolovila in znašala 1,5 %. Medletna inflacija se je zato relativno hitro znižala in junija dosegla 1,9 %. Rast cen se je nato v tretjem četrtletju letos – zaradi višjih cen tekočih goriv – relativno povišala in je znašala 1,1 % (lani -0,2 %), zato se je medletna inflacija povišala na 3,2 %. Ker pričakujemo, da bo rast cen v zadnjem četrtletju leta ponovno nižja od primerljive lani, se bo medletna inflacija do konca leta znižala in bo predvidoma znašala 2,7 %.

Nadaljnje znižanje inflacije predvidevamo tudi do konca ***leta 2006****, rast cen v letu 2007 pa naj bi se ustalila na doseženi ravni.* Ohranjanje sedanjih usmeritev ključnih ekonomskih politik, ki so prispevale k znižanju inflacije na raven, ki je zadnje mesece primerljiva s povprečjem držav EU, bo v naslednjih dveh letih omogočilo, da bo rast cen, ki je pod vplivom teh politik, ostala na doseženi ravni. Ob predpostavki, da bo Banka Slovenije ohranjala stabilen tečaj tolarja tudi v preostalem obdobju sodelovanja v mehanizmu deviznih tečajev ERM II, vlada pa bo s svojimi politikami (aciklično prilagajanje trošarin ter izvajanje usmeritev socialnega sporazuma) podpirala ta prizadevanja, predvidevamo, da bo osnovna inflacija tudi v letu 2006 ostala na ravni okoli 1,0 %. Vlada naj bi sočasno ohranila ključne usmeritve na področju politike reguliranih cen; njihova rast naj tako tudi v naslednjih letih ne bi značilno odstopala od rasti cen, ki se oblikujejo prosto. To bo ob pričakovanem manjšem inflacijskem vplivu zunanjih dejavnikov oziroma umirjanju cen nafte privedlo do nadaljnjega znižanja inflacije v letu 2006, medletne predvidoma na 2,3 % in povprečne na 2,5 %.

Enako medletno rast cen kot v letu 2006 pričakujemo tudi ***v letu 2007*** *(2,3 %), povprečna inflacija pa naj bi se predvidoma znižala na 2,4 %.* Vlada bo v letu 2007,

po predvideni vključitvi v evropsko monetarno območje (EMU), ohranila protiinflacijsko naravnanost ključnih usmeritev makroekonomskih politik. Relativno višja rast cen kot v naših ključnih trgovinskih partnericah bi namreč vodila v poslabšanje konkurenčnosti menjalnega sektorja. Zaradi izkušenj drugih držav članic EMU ob prevzemu evra je vlada sprejela ukrep dvojnega označevanja cen že pred samo uvedbo evra, s čimer je zmanjšala tveganje, da bo imela menjava valut pomembnejši vpliv na rast cen.

Višja inflacija kot v naših trgovinskih partnericah po prevzemu evra bi še naprej zmanjševala konkurenčnost slovenske ekonomije. Hitrejša rast cen glede na povprečje v naših najpomembnejših gospodarskih partnericah bi lahko bila posledica hitrejše rasti produktivnosti v slovenskem gospodarstvu (Balassa-Samuelsonov učinek) ter strukturnih neskladij, ki se še ohranjajo v slovenski ekonomiji. Zato bo za dodatno vzdržno znižanje inflacije in s tem preprečevanje slabšanja konkurenčne sposobnosti slovenske ekonomije treba izpeljati strukturne reforme, in sicer predvsem liberalizacijo in vzpostavitev konkurenčnih razmer v sektorjih, kjer se cene še oblikujejo pod nadzorom države oziroma kjer obstajajo monopolni ponudniki ter z ukrepi, ki bodo vzpodbudili fleksibilnost na trgu dela.

Slovenija bo tako, skladno s Programom vstopa v ERM II in prevzema evra, izpolnila ***maastrichtski inflacijski kriterij*** *najkasneje do sredine leta 2006.* Vztrajno naraščanje cen nafte in posledično cen v Sloveniji in drugih državah EU povečuje negotovost glede doseganja maastrichtskega kriterija za inflacijo, saj je njihov vpliv na inflacijo v posameznih članicah nesimetričen. Kljub temu pa ocenjujemo, da je sedanje zniževanje inflacije in še posebej cen, ki niso pod prevladujočim vplivom zunanjih dejavnikov, doseženo na vzdržen način, zaradi česar se bo razkorak med inflacijo v Sloveniji in maastrichtskim kriterijem, ki je septembra znašal 0,3 odstotne točke, najkasneje do sredine prihodnjega leta izničil.

Slika 12: **Osrednja napoved inflacije in verjetnost pričakovanih odstopanj**

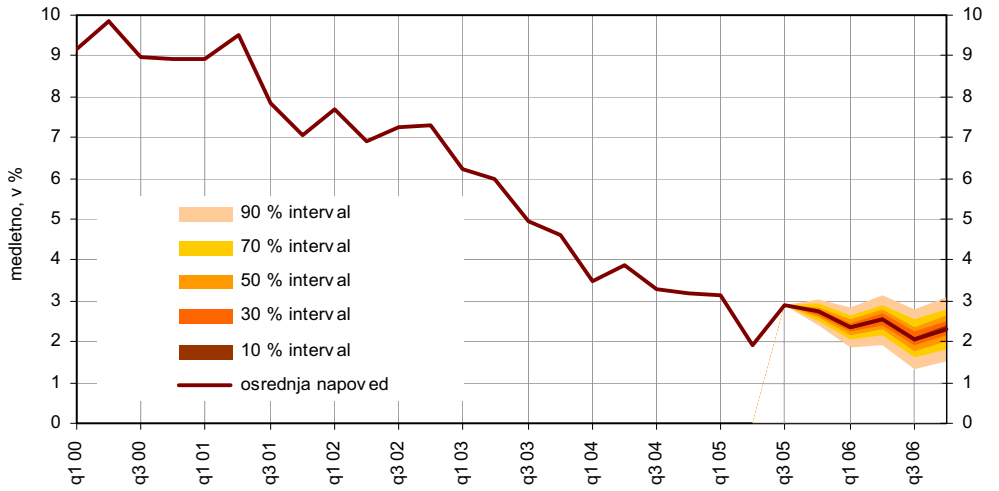

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

***Tveganja**, da bo inflacija v letu 2006 odstopala od osrednje napovedi, ostajajo enakomerno porazdeljena.* V primerjavi s predhodno napovedjo so tveganja za odstopanje inflacije od osrednje napovedi ostala nespremenjena in ostajajo enakomerno porazdeljena (gl. Sliko 12). Ob nadaljevanju doslednega izvajanja že sprejetih ekonomskih politik namreč ocenjujemo, da lahko drugačno rast cen od predvidene povzročijo predvsem šoki iz mednarodnega okolja, kjer kot najverjetnejšega ocenjujemo nadaljnje spremembe cen nafte.

Okvir 3: **Izpolnjevanje maastrichtskih kriterijev**

Dveletno sodelovanje v mehanizmu deviznih tečajev ERM II ter izpolnjevanje maastrichtskih meril na področju fiskalne in denarne politike je pogoj za prevzem evra. Ta je načrtovan v začetku leta 2007[38], kar pomeni, da bo treba kriterije nominalne konvergence izpolniti najkasneje v sredini leta 2006. Slovenija trenutno izpolnjuje oba kriterija, ki se nanašata na fiskalne razmere ter kriterij obrestne mere, še vedno pa ne izpolnjuje kriterija glede inflacije. Po 15-mesečnem sodelovanju v mehanizmu deviznih tečajev tečaj tolarja ni zanihal za več kot 0,15 % od centralne paritete (dovoljena nihanja lahko znašajo ±15 %), ker pa je treba za prevzem evra ohranjati stabilen tečaj najmanj dve leti, Slovenija formalno še ne izpolnjuje kriterija stabilnosti tečaja.

Slovenija trenutno izpolnjuje kriterij primanjkljaja države in javnega dolga. Ob ugodnih makroekonomskih razmerah se je primanjkljaj sektorja države v letu 2004 znižal na 2,1 % BDP (maastrichtski kriterij znaša 3 %), javni dolg pa se je povišal na 29,8 % BDP (maastrichtski kriterij znaša 60 %). V skladu s sprejetim proračunom in trenutnimi gibanji pričakujemo, da bo Slovenija tudi v letu 2005 izpolnjevala oba kriterija s področja fiskalne politike.

Slika 13: **Saldo sektorja država in javni dolg v novih članicah EU**

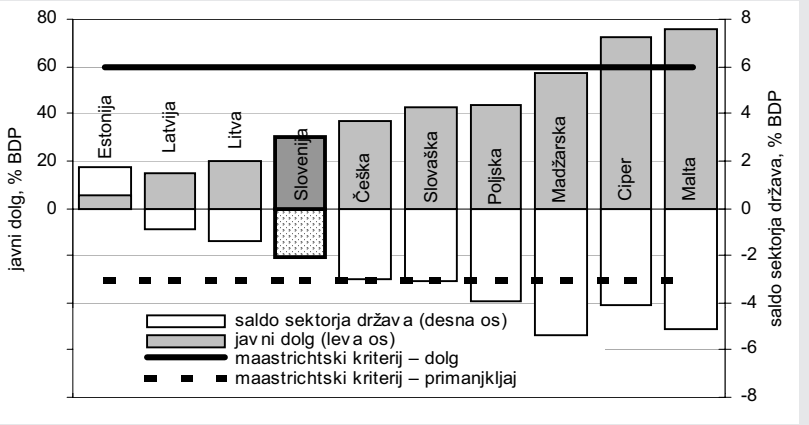

Vir podatkov: Eurostat.

[38] Razlogi in postopki za čimprejšnji prevzem evra so podrobneje predstavljeni v Programu vstopa v ERM II in prevzema evra, ki sta ga novembra 2003 sprejeli vlada RS in Banka Slovenije.

Izpolnjen je tudi kriterij dolgoročne obrestne mere. Maastrichtski kriterij glede obrestne mere je septembra letos znašal 5,5 %, dvanajstmesečno povprečje donosnosti do dospetja desetletnih državnih obveznic v Sloveniji pa je bilo nižje za 1,5 odstotne točke.

Slovenija še ne izpolnjuje kriterija glede inflacije. Ob upoštevanju dosedanje prakse pri izračunavanju maastrichtskega kriterija glede inflacije se ta v letošnjem letu povišuje (predvsem zaradi vpliva višjih cen nafte) in je septembra znašal 2,4 %, povprečna (HICP) inflacija v Sloveniji pa je bila še za 0,3 odstotne točke višja. Ker pričakujemo, da bo maastrichtski kriterij v naslednjih mesecih ostal nespremenjen oziroma se bo še povišal, hkrati pa se povprečna inflacija v Sloveniji še naprej znižuje (v povprečju za 0,1 odstotne točke na mesec), pričakujemo, da bo Slovenija najkasneje v prvi polovici leta 2006 izpolnila tudi kriterij glede inflacije.

Slika 14: **Inflacija in obrestne mere v novih članicah EU, september 2005**

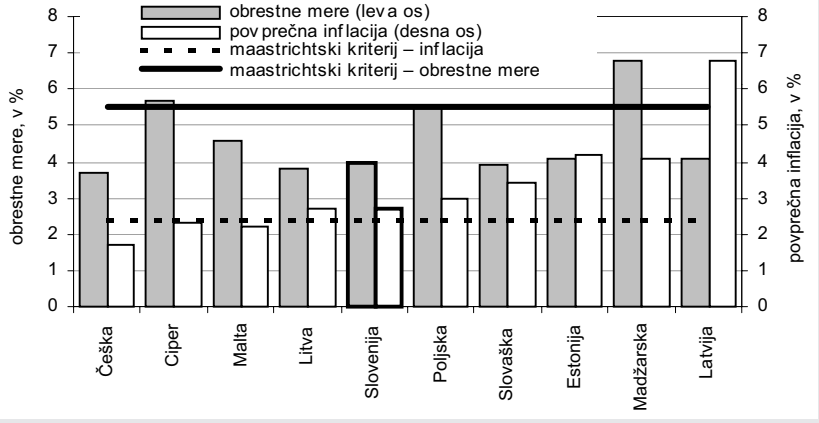

Vir podatkov: Eurostat.

6 Trg dela

6.1 Plače

Plačna politika si z instrumenti, ki jih ima na voljo, prizadeva uresničiti postavljene makroekonomske smernice. Najpomembnejši **instrument plačne politike** sta uskladitveni mehanizem za plače ter za minimalno plačo. Način določanja uskladitvenega mehanizma je bil za leti 2004 in 2005 med socialnimi partnerji dogovorjen za zasebni in javni sektor. Hkrati je v zasebnem sektorju skupna rast bruto plače na zaposlenega odvisna še od poslovnega uspeha, v javnem sektorju pa od napredovanj ter od dodatkov k plači, ki so bili v preteklem obdobju zelo pogosti. V Socialnem sporazumu je bila za obdobje 2003–2005 med dolgoročnimi cilji dogovorjena **smernica** o zaostajanju realne bruto plače na zaposlenega za rastjo produktivnosti dela za eno odstotno točko, s katero so socialni partnerji želeli doseči hitrejše vlaganje v razvoj in odpiranje novih kvalitetnejših delovnih mest, poleg tega pa je zmerna rast bruto plače vplivala na umirjanje inflacije. Čeprav na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjena letošnja rast bruto plače ne zaostaja za ocenjeno rastjo produktivnosti dela, pa se je v daljšem obdobju ta makroekonomska smernica uresničevala.

Okvir 4: **Metodološke spremembe pri spremljanju podatkov o plačah**

Letos je bila uveljavljena nova metodologija zbiranja podatkov o bruto plačah, kar je vplivalo tudi na izračunano raven plač. Z letom 2005 podatke o izplačanih plačah zbira AJPES, doslej pa je to opravljal SURS. Po novi metodologiji se spremlja podatke o plačah vseh zaposlenih, doslej pa se je zbiralo podatke v podjetjih, ki so imeli več kot dva zaposlena. Zaradi sprememb zajetja je tako število prejemnikov plač v letošnjem letu za približno 45.000 večje. Ti v povprečju prejemajo nižjo plačo od slovenskega povprečja, zaradi česar je raven povprečne bruto plače na zaposlenega po novi metodologiji nekoliko nižja kot bi bila po stari

Slika 15: **Bruto plača na zaposlenega po stari in novi metodologiji za leto 2004**

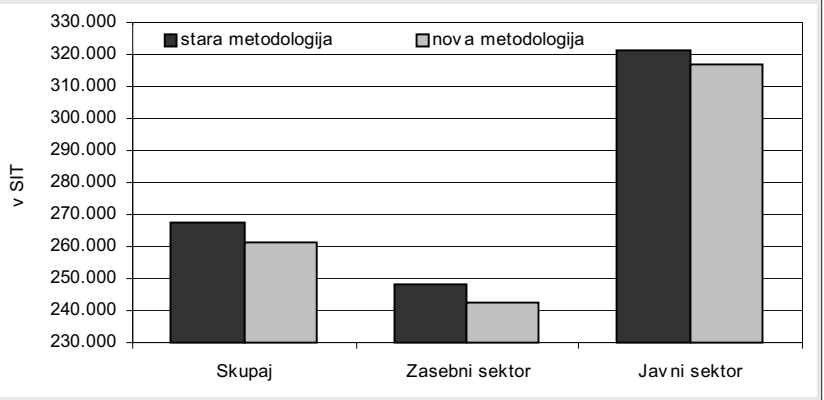

Vir podatkov: SURS.

metodologiji. SURS je z novo metodologijo preračunal tudi podatke o bruto plačah za leto 2004, s čimer je omogočil primerljivost in analiziranje podatkov za leto 2005. Na osnovi novih preračunov je bruto plača na zaposlenega v letu 2004 za okoli 2,4 % nižja od plače po stari metodologiji. Približno tolikšna je tudi razlika v ravni plače za zasebni sektor, saj je več kot 90 % dodatno upoštevanih zaposlenih v zasebnem sektorju, v javnem sektorju pa je razlika nižja (1,3 %).

Po preračunanih podatkih o bruto plači za leto 2004 po novi metodologiji je v tem letu dodatno upoštevanih okoli 20.000 prejemnikov plač, vendar z velikimi nihanji po mesecih. Tako je bilo na primer v januarju 2004 dodatnih prejemnikov plač 40.000, v naslednjem mesecu pa je to število upadlo za 30.000. Prav zaradi lanskega variiranja v številu prejemnikov plač je treba rast bruto plače na zaposlenega v letošnjem letu glede na bruto plačo v letu 2004 upoštevati z določeno previdnostjo, zlasti v zasebnem sektorju.

V prvi polovici letošnjega leta *je na osnovi razpoložljivih podatkov* ***realna bruto plača na zaposlenega*** *močno porasla.* V prvem četrtletju je glede na enako obdobje preteklega leta dosegla 3,6-odstotno rast, v drugem četrtletju pa celo 4,6-odstotno. Glede na umiritev gibanja plač, ki se je začela z letošnjim junijem in nadaljevala tudi v juliju, ocenjujemo, da bo v drugem polletju rast bruto plače nekoliko bolj umirjena in bo v celem letu znašala približno 3,2 %, kar je skoraj za eno odstotno točko več, kot je bilo predvideno v pomladanski napovedi. Tako bo realna rast bruto plače na zaposlenega enaka ocenjeni rasti produktivnosti dela. V zasebnem sektorju bo rast bruto plače hitrejša in bo dosegla približno 3,8 %, v javnem sektorju pa bo dosežena okoli 1,6-odstotna rast.

V ***zasebnem sektorju*** *je tudi za leto 2005 veljal* ***usklajevalni mehanizem,*** *določen z »Dogovorom o politiki plač v zasebnem sektorju za obdobje 2004 in 2005«.* Dogovorjeni avgustovski uskladitveni odstotek v višini 2,7 % se izvaja v znesku kot dodatek k plači, ki ne dopušča možnosti, da se izhodiščna plača v posamezni dejavnosti, panogi ali podjetju ne bi usklajevala. Višina uskladitvenega zneska je odvisna od dosežene višine povprečne bruto plače na zaposlenega v dejavnosti, toda ta znesek ne sme biti nižji od minimalnega uskladitvenega zneska v višini 5.100 SIT. Podpisniki kolektivnih pogodb dejavnosti se lahko odločijo tudi za uskladitveni odstotek, če imajo v kolektivni pogodbi mehanizem, da se tako uskladijo vse plače (primer je kolektivna pogodba celulozne, papirne in papirno-predelovalne dejavnosti). Način uskladitvenega zneska je bil med socialnimi partnerji sprejet zato, da bi v kolektivnih pogodbah spodbudili pristop k usklajevanju osnovne plače in ne več izhodiščne plače. Marsikje so že lani, ponekod pa letos, dopolnili kolektivne pogodbe na način, da je osnova za usklajevanje osnovna plača in so vanjo vnesli uskladitveni znesek[39]. Socialni partnerji so se v kolektivnih pogodbah lahko dogovorili še za del uskladitve, ki izhaja iz povečane produktivnosti dela, upoštevaje smernico o zaostajanju rasti realne bruto plače za rastjo produktivnosti dela vsaj za eno odstotno točko. Po sedaj dosegljivih podatkih je mogoče ugotoviti, da so

[39] To sedaj velja za sedem kolektivnih pogodb (KP) dejavnosti: KP gradbene, KP gostinske, KP kemične, KP gozdarske, KP poštne, KP grafične ter KP časopisno-informativne, založniške in knjigotrške dejavnosti.

uskladitveni zneski letos približno za toliko nižji od lanskih, kot je nižji uskladitveni odstotek (leta 2004 je bil 3,2 % in leta 2005 2,7 %), le ponekod so zneski enaki ali pa so še celo višji[40].

Ocenjujemo, da se bo ***rast plač v zasebnem sektorju*** *v drugi polovici leta umirila in* ***v letu 2005*** *dosegla nominalno 6,4 % ter realno 3,8 %.* Iz zgoraj omenjenih podatkov o dogovorjenih uskladitvenih zneskih izhaja, da se lahko letos bruto plača v zasebnem sektorju iz naslova uskladitve poveča nominalno manj, kot se je zaradi tega povečala v letu 2004. Vendar je v prvem polletju letos bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju nominalno porasla kar za 7,4 % glede na isto obdobje lani, v letu 2004 pa je bila (po stari metodologiji spremljanja bruto plač) rast v enaki primerjavi 6,9-odstotna. Po številu delovnih dni sta bili prvo polletje letos in prvo polletje lani enako dolgi. Letos tudi ni dodatnega gospodarskega vzpona, ki bi lahko pojasnil letošnjo rast bruto plače na zaposlenega, izračunano na osnovi statističnih podatkov po novi metodologiji. Ob nadaljnji upočasnitvi inflacije je realna rast bruto plače v tem obdobju zelo visoka in je v prvem polletju letos glede na enako obdobje preteklega leta dosegla 4,8 %, v letu 2004 v enaki primerjavi pa je realna bruto plača (po stari metodologiji) porasla za 3,1 %. Junijski (-1,0 %) in julijski (-0,8 %) nominalni mesečni upad plač nakazujeta, da bo v drugem polletju nominalna rast bruto plače nekoliko nižja. Ocenjujemo, da se bo bruto plača v drugem polletju letos glede na enako obdobje preteklega leta nominalno povečala za približno 5,5 % in realno za 2,7 % (v drugem polletju leta 2004 nominalno za 6,7 % in realno za 3,1 %). Nekoliko nižjo realno rast bruto plače v letošnji drugi polovici leta ocenjujemo na osnovi krajšega letošnjega drugega polletja (za štiri delovne dni krajši kot lani), kar zelo vpliva na realno rast bruto plače v zasebnem sektorju. Tako bo v letu 2005 bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju nominalno porasla za 6,4 %, realno pa za 3,8 %.

Umiritev rasti plač v drugi polovici leta pričakujemo tudi ***v javnem sektorju****, tako da bodo* ***v letu 2005*** *nominalno višje za 4,1 % in realno za 1,6 %.* V javnem sektorju je bruto plača na zaposlenega v prvem polletju letos porasla nominalno za 4,4 %, realno pa za 1,9 %. V dejavnosti javne uprave in v dejavnosti zdravstva je dosegala nominalno približno 3,3-odstotno in realno 0,8-odstotno rast, v dejavnosti izobraževanja pa je bruto plača porasla občutno hitreje, in sicer nominalno za 5,8 %, realno pa za 3,2 %. V dejavnostih javne uprave in zdravstva je povečanje predvsem posledica napredovanj, v dejavnosti izobraževanja pa je poleg napredovanj vplivalo še lansko julijsko 3-odstotno povečanje ravni bruto plače, kot izhaja iz Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja, ki se v celoti izrazi v letošnjem realnem povečanju plač v tej dejavnosti. V juliju letos se je bruto plača v javnem sektorju v primerjavi z junijem povečala za 1,4 %, zaradi med socialnimi partnerji dogovorjene julijske uskladitve za 2 %, po zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Poleg tega so se tudi julija letos za 3 % povečale plače v dejavnosti izobraževanja, kot določa omenjeni Aneks. Počasnejša julijska mesečna rast bruto plače na zaposlenega, kot izhaja iz uskladitvenega odstotka ter Aneksa, je predvsem posledica zmanjšanega obsega delovne obveznosti v tem mesecu, kar predvsem v šolstvu pomeni znižanje plače za

[40] Enaki so v KP kemija-3, KP delavci-zasebni delodajalci ter KP-založništvo; višji pa so zneski pri časopisni KP in revijalni KP.

okoli 2 %. Ocenjujemo, da bo v drugem polletju bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju porasla nominalno za okoli 3,7 %, realno pa za 1 % glede na enako obdobje preteklega leta, v celem letu 2005 pa nominalno za 4,1 % oziroma realno za 1,6 %.

*V letu **2006** ocenjujemo, da bo bruto plača na zaposlenega nominalno porasla za okoli 5,2 %, realno pa za 2,6 % in bo za približno eno odstotno točko zaostajala za ocenjeno 3,5-odstotno rastjo produktivnosti dela*. Tako v zasebnem kot javnem sektorju med socialnimi partnerji še ni dogovorjen način usklajevanja plač. V **zasebnem sektorju** bo na realno rast bruto plače na zaposlenega vplivala krepitev gospodarskega okolja in rast produktivnosti dela. Ob tem da se bo število delovnih dni znižalo še za nadaljnje tri dni in ob predpostavki približno podobnega usklajevalnega mehanizma za plače kot doslej, ocenjujemo, da se bo bruto plača na zaposlenega nominalno povečala za 5,5 %, realno pa za 2,9 %. V **javnem sektorju** so se med socialnimi partnerji že pričela pogajanja o načinu uskladitve plač za leti 2006 in 2007. Poleg dogovorjenega usklajevalnega mehanizma bodo na rast bruto plače na zaposlenega vplivala še napredovanja ter v dejavnosti izobraževanja 3-odstotno povečanje plač, ki izhaja iz Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja. Ocenjujemo, da bo tako bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju nominalno porasla za 4,3 % realno pa za 1,8 %.

***V letu 2007** se bo ob predvidenih makroekonomskih gibanjih bruto plača na zaposlenega realno povečala za 2,8 %.* Predvidevamo, da bo v tem letu zaostajanje realne bruto plače za ocenjeno rastjo produktivnosti dela nekoliko manjše in bo znašalo 0,7 odstotne točke. Realna bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju bo ob predpostavki ugodnega gospodarskega okolja in ob približno enakem obsegu delovnih dni v letu (za en dan krajše v letu 2007) porasla za okoli 3 %, v javnem sektorju pa za okoli 2 %. Nekoliko hitrejša rast realne bruto plače na zaposlenega v zasebnem sektorju glede na javni sektor bo tudi zaradi nadaljnjih strukturnih premikov zaposlenih v zasebnem sektorju. Tehnološko zahtevnejša proizvodnja zaposluje višje in visoko kvalificirane delavce, postopno pa se opušča proizvodnjo, ki zahteva nekvalificirano delovno silo.

6.1.1 Vpliv spremenjene davčne zakonodaje na prejemke iz dela

Prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi osebni prejemki od dela ter prejemki po pogodbah o delu in po avtorskih pogodbah so se predvsem konec leta 2004 izjemno povečali in naraščali bistveno hitreje kot masa čistih plač. Vzrok za takšno gibanje je v novem zakonu o dohodnini, ki je zaradi razbremenitve predvsem najnižjih bruto plač, večje olajšave za otroke ter zaradi načela davčne nevtralnosti moral znotraj sistema dohodnine širiti davčno osnovo, da bi tako dosegel sorazmernost prihodkov iz dohodnine.

*Novi zakon o dohodnini povečuje obdavčitev **prejemkov na osnovi avtorskih pogodb** in tako zmanjšuje njihovo davčno prednost v primerjavi s plačami.* S tem se je želelo postaviti zavezance v bolj enakopraven položaj, saj so analize pokazale, da je prejemnikov avtorskih honorarjev čedalje več in da je to postajal način izogibanja obdavčitvi. Zato so se dohodki, ki bi bili s 1. januarjem 2005 bolj obdavčeni, pospešeno izplačevali konec leta 2004, da bi se tako izognili večji obdavčitvi: prejemki po pogodbah in avtorskih honorarjih so v zadnjih treh mesecih leta 2004

Slika 16: **Prejemki po pogodbi o delu in avtorskih pogodbah po sektorjih; primerjava izplačil v prvih sedmih mesecih za obdobje 2002–2005**

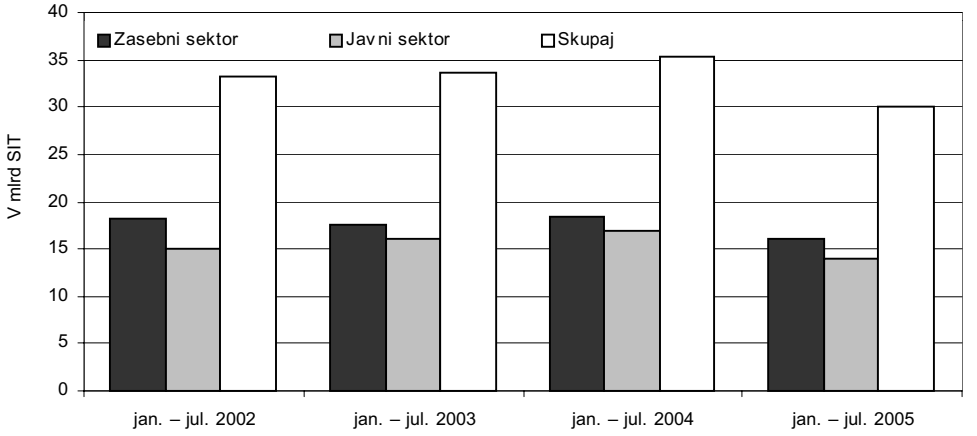

Vir podatkov: AJPES, preračuni UMAR.

predstavljali 55 % teh prejemkov v prvih devetih mesecih tega leta (v preteklih letih se je to razmerje gibalo v višini okoli 40 %). Razpoložljivi podatki za letošnje leto kažejo na umiritev pri izplačilih te vrste prejemkov. V prvih sedmih mesecih letos so prejemki po pogodbah in po avtorskih honorarjih nominalno upadli za 14,8 % glede na enako obdobje lani, v enaki primerjavi v letu 2004 pa so porasli za 5,4 %. V zasebnem sektorju so ti prejemki letos upadli za 12,3 %, medtem ko so v javnem sektorju upadli za 17,5 %. Čeprav je v javnem sektorju četrtina vseh zaposlenih, prejemajo skoraj polovico (46 %) vseh sredstev iz naslova prejemkov po pogodbah in po avtorskih honorarjih. Letos je verjetno v zasebnem sektorju ponekod prišlo tudi do prehoda izplačil avtorskih pogodb v plače v tistem delu, kjer so delodajalci izplačevali zaposlenemu del dohodka iz delovnega razmerja kot avtorski honorar, saj je sedaj davčna obremenitev obeh vrst prejemkov podobna. V zasebnem sektorju izplačani prejemki po pogodbah o delu in po avtorskih pogodbah v primerjavi s celotno maso čistih plač predstavljajo le 3 %, zaradi česar del teh prejemkov, ki je prešel v plače, ni mogel bistveno prispevati k splošni rasti bruto plač na zaposlenega.

Tudi ***prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki*** *so z bili z novim zakonom o dohodnini bolj natančno regulirani v tistem delu prejemka, ki ne spada v davčno osnovo.* Višina neobdavčenega zneska posameznih tovrstnih prejemkov se določa z Zakonom o dohodnini ter Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo. Princip obdavčitve prejemkov nad višino neobdavčenega zneska na enak način kot plače je veljal že doslej, vendar je novi Zakon o dohodnini z ustreznimi dopolnili Uredbe veliko bolj čvrsto opredelil mejne pogoje za neobdavčeni del, tako da sedaj niso več mogoče zlorabe teh prejemkov za druge namene (plače). Zaradi tega so se ti prejemki večinoma znižali na zakonsko opredeljeno raven, ki ni obdavčena, in se je zato gibanje teh prejemkov letos umirilo. V prvih sedmih mesecih letos so prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki nominalno upadli za 4,7 % glede na enako obdobje lani, v enaki primerjavi v letu 2004 pa so se nominalno

Slika 17: **Prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki po sektorjih; primerjava izplačil v prvih sedmih mesecih za obdobje 2002–2005**

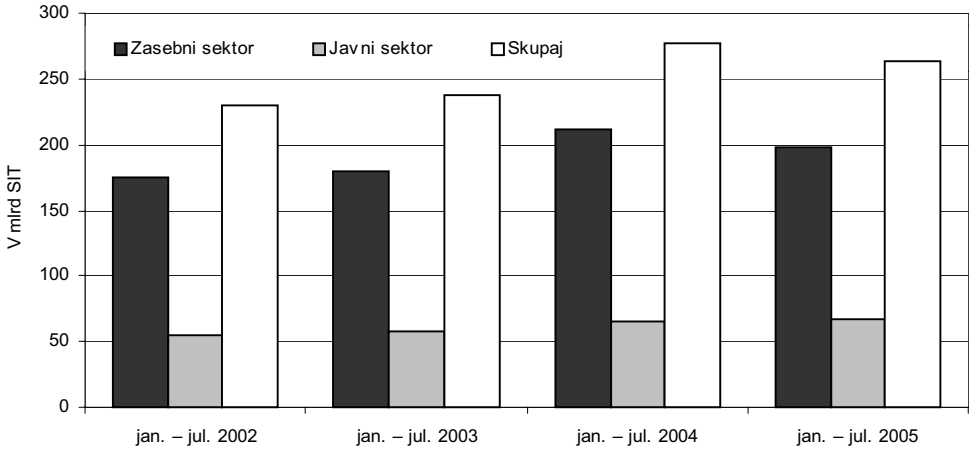

Vir podatkov: AJPES, preračuni UMAR.

povečali za 16,4 %. V zasebnem sektorju, kjer so bila nihanja izplačil teh prejemkov veliko večja kot v javnem, je bil letos dosežen nominalni upad za 6,6 %, v javnem sektorju pa so prejemki v prvih sedmih mesecih letošnjega leta nominalno celo rahlo porasli, za 1,2 %. V javnem sektorju izplačani prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki pomenijo okoli četrtino vseh tovrstnih prejemkov, kar ustreza deležu zaposlenih v tem sektorju. Vsi prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki skupaj predstavljajo okoli tretjino mase neto plač.

Rast čistih plač *je letos hitrejša od rasti bruto plač.* Z novim Zakonom o dohodnini so se razbremenile predvsem najnižje bruto plače in ocenjuje se, da bo zaradi učinka zmanjšane obremenitve z dohodnino v letu 2005 rast mase čistih plač za približno 2 odstotni točki hitrejša od rasti mase bruto plač. Zaradi tega je letos primerjava deležev omenjenih prejemkov z maso čistih plač nekoliko zavajajoča.

6.2 Zaposlenost in brezposelnost

V letošnjem prvem polletju *se je nadaljevala* ***rast števila zaposlenih*** *v podjetjih in organizacijah in nekaterih kategorij samozaposlenih, upada pa število samostojnih kmetov in število zaposlenih pri fizičnih osebah.* Rast števila neformalno delovno aktivnih[41], ki je bila lani izjemno visoka, je letos precej nižja (gl. Tabelo 11). Število delovno aktivnih po anketi o delovni sili in po mesečni statistiki se je tako glede na isto polletje lani povečalo za 0,7 %, po metodologiji nacionalnih računov[42] pa za 0,8 %. Julija se je število delovno aktivnih znižalo (za 0,3 % glede na junij), kar pa

[41] To je število oseb, ki delajo bodisi kot neplačani pomagajoči družinski člani, bodisi po pogodbah o delu ali v sivi ekonomiji. Poenostavljeno ga ocenjujemo kot razliko med številom delovno aktivnih po anketi in številom formalno delovno aktivnih.

[42] Razlike v metodologiji omenjenih treh statistik – zaradi katerih prihaja do razlik v podatkih o zaposlenosti – so podrobneje pojasnjene v Pomladanskem poročilu 2005 (Okvir 4).

Tabela 11: **Različne kategorije zaposlenih v letih 2004–2007**

	Stopnje rasti v %				
	2004	I–VI 2005/ I–VI 2004	2005	2006	2007
			ocena	napoved	
Delovno aktivni po anketi o delovni sili	**5,1**	**0,7**	**0,2**	**0,5**	**0,5**
Zaposlenost po metodologiji nacionalnih računov	**0,4**	**0,8**	**0,7**	**0,5**	**0,5**
Formalno delovno aktivni	**0,8**	**0,7**	**0,7**	**0,5**	**0,5**
Formalno zaposleni	0,3	1,0	1,0	0,6	0,7
- v podjetjih in organizacijah	0,4	1,2	1,1	0,6	0,7
- dejavnosti A do K	-0,4	1,0	0,9	0,3	0,4
- dejavnosti L do O	2,7	1,8	1,7	1,6	1,5
- pri samozaposlenih	-0,8	-0,3	-0,3	0,4	1,1
Formalno samozaposleni	**4,9**	**-2,3**	**-2,1**	**-0,4**	**-1,3**
- samostojni podjetniki posamezniki	-0,6	1,0	0,8	0,7	0,5
- samostojni poklici	2,1	1,6	1,6	2,4	2,7
- kmetje	13,6	-7,2	-6,4	-2,5	-4,9
Neformalno delovno aktivni (ocena)	**41,7**	**0,7**	**-2,5**	**0,5**	**0,5**

Vir podatkov: SURS; preračuni, ocene in napovedi UMAR.

je v mejah vsakoletnega sezonskega odpusta oseb, zaposlenih za določen čas, pred poletnimi počitnicami. Rast števila delovno aktivnih je bila tudi v sedmih mesecih letos na medletni ravni 0,7-odstotna. Rast produktivnosti dela je bila po statistiki nacionalnih računov v prvem polletju letos glede na prvo polletje lani 3,2 odstotna.

V prvem polletju 2005 se je število delovno aktivnih povečalo predvsem v storitvenih dejavnostih, zmanjšalo pa v kmetijstvu, rudarstvu in predelovalnih dejavnostih. Število formalno delovno aktivnih se je v kmetijstvu v primerjavi s prvim polletjem lani zmanjšalo za 2.750 ali 6,6 %, v rudarstvu za 196 ali 4,4 %, v predelovalnih dejavnostih pa za 3.350 ali 1,4 %. Med temi se je najbolj zmanjšalo število delovno aktivnih v tekstilni (za 2.267 ali 8,8 %), živilsko-predelovalni (za 924 ali 4,5 %) in usnjarski industriji (za 741 ali 11,3 %). Na vseh drugih področjih dejavnosti se je število delovno aktivnih povečalo, med njimi najbolj na področju dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev, in sicer za okrog 3.500 oseb ali 5,8 %, visok porast zaposlenosti pa je bil tudi v gradbeništvu, za okrog 1.700 ali 2,8 %[43], med storitvami pa v finančnem posredništvu (2,9 %), gostinstvu (2,8 %), zdravstvu in socialnem varstvu ter drugih skupnih in osebnih storitvah (2,7 %) ter v izobraževanju (2,4 %). Visok porast je bil tudi na nekaterih podpodročjih predelovalnih dejavnosti: v proizvodnji vozil se je število delovno aktivnih povečalo za 997 ali 9,7 %, v kovinsko-predelovalni industriji pa za 747 ali 1,9 %.

[43] Prikazane številke zaradi primerljivosti izvzemajo povečanje števila zaposlenih na področju dejavnosti K zaradi statistične uvrstitve DARS na to področje od januarja do aprila 2005, oziroma povečanje na področju gradbeništva zaradi statistične uvrstitve DARS na to področje od maja 2005. V letu 2004 je bila DARS statistično uvrščena na področje javne uprave, sredi leta 2004 pa se ji je priključilo Podjetje za vzdrževanje avtocest z okrog 900 zaposlenimi, ki so bili do takrat statistično uvrščeni na področje gradbeništva.

Slika 18: **Povprečno število delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih, 1. polletje v obdobju 2002–2005**

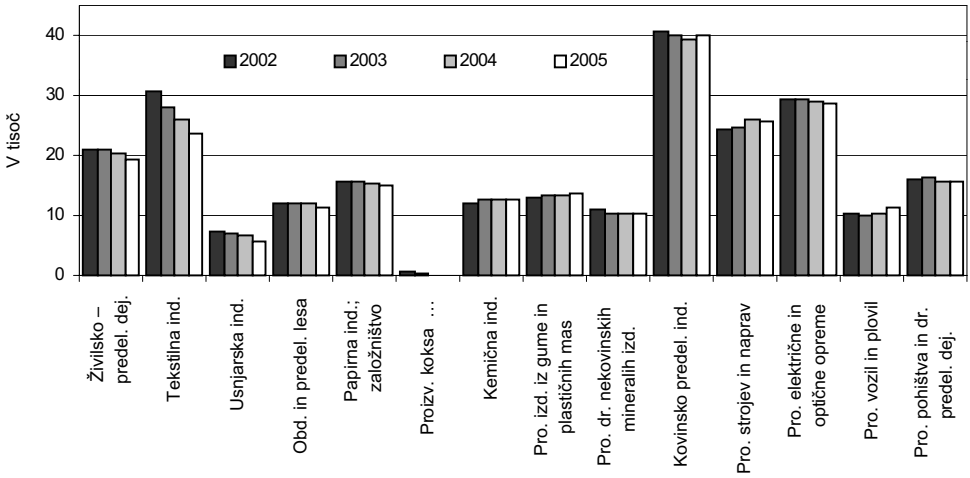

Vir podatkov: SURS.

V letu 2005 *bo* ***rast zaposlenosti*** *višja, kot smo napovedovali spomladi, za* ***leti 2006 in 2007*** *pa je napoved ostala nespremenjena.* Pričakujemo, da bo letos rast zaposlenosti predvsem v pretežno tržno usmerjenih storitvah višja, kot smo napovedovali spomladi, in sicer 2,4-odstotna (gl. Tabelo 13 v Statistični prilogi). Po drugi strani pa bo nekoliko povečano tudi odpuščanje v predelovalnih dejavnostih, zaradi česar bo zaposlenost v teh dejavnostih upadla za 1,6 % (spomladi predvideno za 0,8 %). Ob pričakovani običajni sezonski dinamiki in predvideni gospodarski rasti naj bi bila letos rast zaposlenosti (po metodologiji nacionalnih računov) približno 0,7-odstotna, rast produktivnosti dela pa 3,2-odstotna. V naslednjih dveh letih bo napovedana gospodarska rast dosežena ob nekoliko nižji rasti zaposlenosti (okrog 0,5 %) in nekoliko višji rasti produktivnosti (v višini dolgoletne povprečne ravni tj. okoli 3,5 %).

Brezposelnost se letos še naprej znižuje, pri tem pa ostaja stopnja brezposelnosti žensk še vedno precej višja od stopnje brezposelnosti moških. **Število registriranih brezposelnih** se je že maja znižalo pod 90 tisoč, v povprečju pa je bilo v prvem polletju letos za 3,4 % nižje kot v enakem obdobju lani. Julija se je nekoliko povečalo, predvsem zaradi večjih odpustov zaposlenih za določen čas pred poletnimi počitnicami, avgusta pa je ponovno upadlo. **Stopnja registrirane brezposelnosti** se je do junija znižala na 9,8 % (z 10,1 % konec leta 2004, oziroma 10,4 % januarja letos), julija pa se je ponovno povečala na 10,1 %. Znižuje pa se le stopnja brezposelnosti moških, medtem ko je stopnja brezposelnosti žensk že vse leto na ravni okrog 12,0 %. Še bolj kot število registriranih upada **število anketno brezposelnih**, ki je bilo v prvem polletju 2005 v povprečju za 5,0 % nižje kot v istem obdobju lani, **stopnja anketne brezposelnosti** pa je do drugega četrtletja upadla na 5,8 %, kar je najmanj od leta 1993, ko smo jo začeli prvič meriti. Tudi med anketno brezposelnimi je stopnja brezposelnosti žensk višja kot pri moških.

Tokovi registrirane brezposelnosti *se tudi* ***letos*** *počasi izboljšujejo, ponovno pa med brezposelnimi narašča število starejših od 50 let ter brezposelnih z višjo in visoko izobrazbo*. V prvem polletju letos se je med registrirane brezposelne prijavilo 40 tisoč oseb, kar je 7,0 % manj kot v istem obdobju lani. Precej manj (-23,2 %) je bilo iskalcev prve zaposlitve, a tudi prijavljenih zaradi izgube dela je bilo 2,9 % manj. Med temi je bilo v primerjavi z istim obdobjem lani 2,3 % več tistih, ki so izgubili zaposlitev za določen čas, in kar dve tretjini več oseb, ki so izgubile delo zaradi stečaja (2.097 oseb, v istem obdobju lani 1.233 oseb), vseh drugih kategorij brezposelnih, ki so izgubili delo, pa je bilo 12,9 % manj kot v istem obdobju lani. Po drugi strani je v prvem polletju letos dobilo delo 0,4 % brezposelnih več kot v istem obdobju lani, črtanih iz razlogov, ki niso povezani z zaposlitvijo brezposelnih, pa je bilo 36,1 % manj kot lani. Med registriranimi brezposelnimi je bilo letos 5,6 % več starejših od 50 let in 2,9 % več brezposelnih z višjo in visoko izobrazbo. Povečuje se tudi delež teh dveh kategorij med brezposelnimi. Nekoliko večji kot lani so bili tudi deleži dolgotrajno brezposelnih, starejših od 40 let in žensk, čeprav število teh kategorij brezposelnih pada, vendar počasneje kot skupno število brezposelnih.

Brezposelnost *se zmanjšuje v večini* ***statističnih regij****, v dveh regijah, Pomurski in Jugovzhodni Sloveniji, pa se je povečala.* Najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti ima še vedno Goriška regija (6,3 % v povprečju v prvem polletju letos), najvišjo pa Pomurska regija (17,5 %). Nadpovprečne stopnje brezposelnosti so še v Zasavski, Podravski, Spodnjeposavski, Savinjski in Koroški regiji. Medregionalne razlike, merjene s koeficientom variacije, ostajajo na enaki ravni kot v prvem polletju lani, potem ko so se v drugem polletju lani že nekoliko zmanjšale.

Število in stopnje registrirane brezposelnosti *bodo* ***letos in v naslednjih dveh letih*** *nekoliko višji, kot smo predvidevali spomladi,* ***anketne brezposelnosti*** *pa nižji.* Glede na dosedanje počasnejše črtanje brezposelnih, kot smo predvideli spomladi, in ob predvideni običajni sezonski dinamiki do konca leta ocenjujemo, da bo povprečno letno število registriranih brezposelnih letos okrog 91 tisoč (2,3 % manj kot lani), povprečna letna stopnja registrirane brezposelnosti pa 10,0 %, kar je za 0,2 odstotne točke več, kot smo napovedali spomladi. Stopnja anketne brezposelnosti bo 6,1-odstotna oziroma za 0,1 odstotne točke nižja, kot smo napovedali spomladi. Glede na podatke za prvo polletje letos lahko namreč pričakujemo, da bo zmanjšanje števila anketno brezposelnih do konca leta večje, kot smo pričakovali spomladi, zmanjšanje števila neformalno delovno aktivnih pa precej manjše. Zaradi spremenjene napovedi brezposelnosti v letu 2005 so spremenjene tudi napovedi stopenj brezposelnosti v letih 2006 in 2007: registrirana naj bi znašala 9,6 % oziroma 9,2 % in anketna 5,8 % ter 5,6 %. Takšne stopnje brezposelnosti so dosegljive ob nadaljnji rasti zaposlenosti in uresničevanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja.

7 Javne finance

7.1 Javnofinančni prihodki

V letu 2005 *so bile uvedene spremembe v davčnem sistemu in instrumentariju, ki bodo skupaj s pogoji makroekonomskega okolja vplivale na obseg in strukturo javnofinančnih prihodkov.* V celoti sta začela veljati nova zakona o dohodnini in o davku na dohodek pravnih oseb, po katerih se glede na prejšnjo ureditev zmanjšujejo prihodki od dohodnine ter povečujejo prihodki od davka na dohodek pravnih oseb. Nadaljevalo se je usklajevanje trošarinskih dajatev na tobak in tobačne izdelke z evropskimi direktivami ter prilagajanje trošarinskih dajatev na mineralna olja gibanjem cen nafte na svetovnem trgu v skladu s protiinflacijskimi cilji. Pri davku na izplačane plače je vse leto veljala zvišana spodnja meja obdavčitve plač, uvedena septembra lani, kar je zmanjšalo prihodke iz tega davčnega vira.

Po jesenski napovedi, ki se ne razlikuje bistveno od pomladne, ocenjujemo, da se bodo ***v letu 2005 obvezne dajatve skupaj*** *glede na leto 2004 realno povečale za 4,2 %, njihov delež v BDP pa se bo povečal za 0,1 strukturne točke (na 39,5 %).*

V okviru celotnih obveznih dajatev ocenjujemo, da se bodo v letu 2005 prihodki od ***davka na dodano vrednost*** *povečali realno nekoliko hitreje kot bruto domači proizvod.* Medletna primerjava sicer ni povsem ustrezna, ker so bili lanski prihodki zaradi likvidnostnih izpadov po vstopu Slovenije v EU kot osnova nekoliko prenizki. Prihodki iz davka na dodano vrednost so v letu 2004 dosegli 8,6 % BDP, v letu 2005 pa ocenjujemo, da se bodo povečali na okoli 9 % BDP.

V letu 2005 se bo realna rast prihodkov od ***trošarin,*** *po znatni realni rasti v letu 2004 (6,2 %), nekoliko umirila (4,8 %).* Hitreje kot celota se bodo zaradi povečevanja stopenj in zneskov trošarine povečali prihodki od trošarin na tobak in tobačne izdelke (realno za 10,2 %), počasneje pa prihodki od trošarin na mineralna olja (za 3,2 %) in na alkohol in alkoholne izdelke (za 1,1 %). Delež prihodkov od trošarin v BDP bo v letu 2005 dosegel lansko raven v višini 3,5 %.

Realna rast prihodkov od ***davkov in prispevkov, ki so vezani na plače****, bo v letu 2005 zelo skromna, saj bo dosegla le 1,6 %, njihov delež v BDP pa se bo zmanjšal za 0,5 strukturne točke (na 21,3 % BDP).* V tem bodo hitreje kot celota naraščali prihodki iz **prispevkov za socialno varnost**, ki se bodo realno povečali za 3,6 %. Zaradi dviga spodnje meje obdavčitve plač (septembra 2004) se bodo prihodki iz **davka na izplačane plače** povečali realno le za 2,2 %. Povprečna obremenitev s tem davkom se bo po oceni v letu 2005 zmanjšala na 4,9 % (s 5 % v letu 2004). Prihodki od **davka iz zaposlitve**, ki predstavljajo pretežni del prihodkov od dohodnine, se bodo zaradi uveljavitve novega zakona realno zmanjšali za 3,6 %. Novi zakon o dohodini namreč spreminja lestvico za odmero dohodnine, ki je leto vnaprej fiksno določena in ima glede na stari zakon razred manj. Najnižja stopnja dohodnine je znižana od prejšnjih 17 % na sedanjih 16 %, najvišja stopnja pa ostaja enaka in znaša 50 %. Po novem zakonu so obdavčeni vsi dohodki fizičnih oseb (obresti, dividende), spremenjen pa je tudi sistem olajšav. Ob precej hitrejši rasti prihodkov iz drugih podvrst dohodnine[44] bodo po oceni v letu 2005 celotni prihodki

[44] Predvsem na dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, na dohodek iz premoženja – predvsem zaradi razširitev osnove po novem zakonu na obresti in dividende – ter na dohodek iz vzajemnih skladov.

Slika 19: **Struktura javnofinančnih prihodkov**

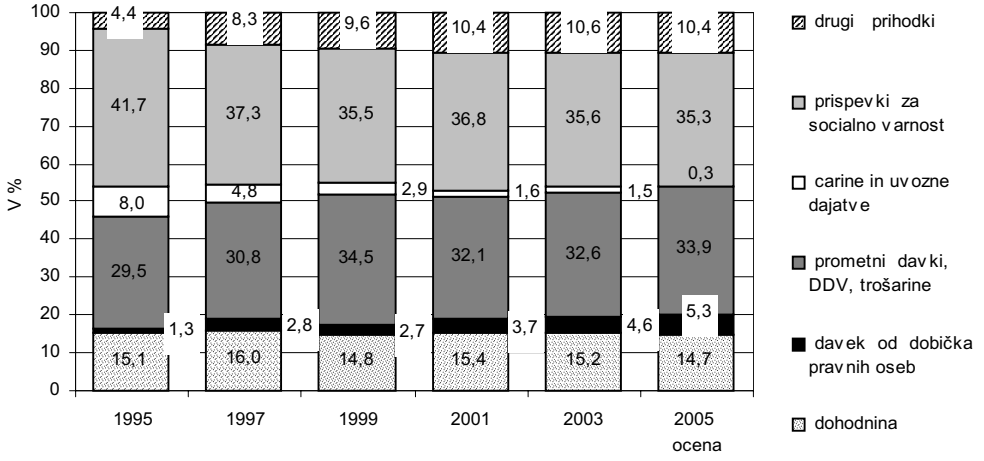

Vir podatkov: APP, UJP, Obrazec B-2, metodologija, preračuni in ocena UMAR.

od **dohodnine** približno ohranili realno raven iz leta 2004. Delež prihodkov od dohodnine se bo po oceni zmanjšal od 6,1 % BDP v letu 2004 na 5,9 % v letu 2005.

*Ocenjujemo, da se bodo po spremembah zakona o davku od dohodka pravnih oseb prihodki iz davka od **dohodka pravnih oseb** v letu 2005 glede na leto poprej realno močno povečali (*za 14,3 %). Glede na stari zakon se, ob nespremenjeni davčni stopnji, na novo opredeljuje osnova za obračun davka in tudi olajšave, kar bo precej povečalo efektivno davčno stopnjo. Delež prihodkov davka od dohodka pravnih oseb v BDP se bo povečal z 2 % v letu 2004 na 2,2 % v letu 2005.

Prihodki iz ***drugih davkov*** (na posebne storitve, na promet motornih vozil) ***in taks*** (okoljske, registracijske, komunalne, upravne, sodne) se bodo v letu 2005 ohranili na enaki realni ravni kot leto poprej, njihov delež v BDP se bo s tem zmanjšal z 2,1 % v letu 2004 na 2 % v letu 2005.

*Z vstopom v EU je Slovenija pridobila pravico do črpanja **evropskih sredstev**, katerih predvideni delež v BDP za leto 2005 po rebalansu državnega proračuna znaša 1,8 %.* Zaradi omejene absorbcijske sposobnosti je predviden časovni zamik (dve leti) črpanja nekaterih sredstev tudi po letu 2005.

***V letu 2006** se bo glede na predvideno makroekonomsko okolje in ob predlaganih spremembah v davčnem sistemu in instrumentariju delež obveznih dajatev v BDP od ocenjenih 39,5 % BDP v letu 2005, znižal na približno 39,2 %.* V tem okviru se bodo prihodki od **davka na dodano vrednost in od trošarin** povečevali približno skladno z napovedano rastjo BDP in tako se bo tudi njihov delež v BDP zadržal približno na sedanji ravni (okoli 12,5 %). Med obveznimi dajatvami se bodo prihodki od **prispevkov za socialno varnost** ob nespremenjenih prispevnih stopnjah povečevali skladno z rastjo mase bruto plač, ki bo, ob skromni rasti števila prejemnikov plač (0,6 % v letu 2006) in umirjeni rasti plače na zaposlenega v javnem sektorju (realno za 1,8 %), zaostajala za rastjo BDP. Delež prispevkov za socialno

varnost v BDP se bo od 14,1 % v letu 2005 znižal na 14 % v letu 2006. Delež prihodkov od **dohodnine** v BDP se bo po sedaj veljavnem zakonu v letu 2006 ustalil na slabih 6 % BDP. Predvideno je postopno odpravljanje **davka na izplačane plače**, kar bo delež prihodkov iz tega naslova v BDP zmanjšalo z 1,8 % v letu 2005 na 1,4 % v letu 2006. Hitreje od gospodarske rasti se bodo v letu 2006 povečali **prihodki od davka na dohodek pravnih oseb**, tako da se bo delež prihodkov od tega davka v BDP povečeval od 2,2 % v letu 2005 na približno 2,4 % v letu 2006. Prihodki iz **drugih davkov in taks** se bodo po napovedi v letu 2006 povečali nekoliko hitreje od rasti bruto domačega proizvoda in dosegli delež v BDP v višini 2,1 % (2 % v letu 2005). Po predlaganem državnem proračunu za leto 2006 je predvideno, da bo delež **evropskih sredstev**, ki jih bo Slovenija lahko črpala v tem letu znašal okoli 1,5 % BDP iz jesenske napovedi.

V predlogu državnega proračuna za ***leto 2007*** so implicitno sicer že predvidene spremembe v davčnem sistemu in istrumentariju za to leto (postopna ukinitev davka na izplačane plače, zvišanje stopenj davka na dodano vrednost), ki pa še niso zakonsko urejene. V napovedi obveznih dajatev je zato upoštevana predpostavka, da se obvezne dajatve – ob postopni ukinitvi davka na izplačane plače – sicer obračunavajo in plačujejo po sedanjem sistemu in instrumentariju. Pod temi predpostavkami se bodo obvezne dajatve v letu 2007 oblikovale na ravni okoli 39,5 % BDP. Delež evropskih sredstev pa je po predlogu proračuna za leto 2007 predviden v višini 1,3 % napovedanega BDP.

7.2 Javnofinančni odhodki

7.2.1 Državni proračun

Po rebalansu državnega proračuna za ***leto 2005*** *bodo* ***odhodki državnega proračuna*** *skupaj s plačili sredstev v proračun EU v primerjavi z BDP dosegli 26,7 % ali za 1,2 strukturne točke več kot v letu 2004.* Brez plačil sredstev v proračun EU bodo odhodki proračuna dosegli 25,6 % BDP ali za 0,7 strukturne točke več kot leta 2004. Po zadnjih ocenah bodo odhodki državnega proračuna v letu 2005 ob hkratnih manjših strukturnih popravkih v celoti malenkost nižji (za približno 7 mlrd SIT) od predvidenih odhodkov po rebalansu državnega proračuna. Ocenjeno je, da bodo celotni odhodki državnega proračuna znašali 1.767 mlrd SIT, kar je skupaj s plačili sredstev v proračun EU realno za 8 % več kot v letu prej, brez upoštevanja teh sredstev pa za 6,2 % več.

V letu 2005 se bo v strukturi odhodkov državnega proračuna povečal delež sredstev za investicije in investicijske transferje v BDP (za 0,4 strukturne točke), delež transferjev v občine (za 0,2 strukturne točke) ter deleža izdatkov za blago in storitve in transferjev v PIZ (vsak za 0,1 strukturne točke). Deleža transferjev posameznikom in gospodinjstvom ter sredstev za tuje obresti bodo v letu 2005 izgubili vsak po 0,1 strukturne točke. Deleži sredstev za domače obresti, subvencije ter sredstev, namenjenih za plače, prispevke in druge izdatke zaposlenim v državnih organih in v javnih zavodih v BDP, pa se bodo v letu 2005 ohranil na lanski ravni. Prispevki, vplačani v proračun EU, bodo v letu 2005 dosegli okoli 1,1 % BDP.

Tabela 12: **Struktura in delež odhodkov državnega proračuna po ekonomski klasifikaciji v bruto domačem proizvodu**

	Struktura, v %				Delež v BDP, v %			
	2004	2005*	2006**	2007 **	2004	2005*	2006**	2007**
SKUPAJ ODHODKI DRŽAVNEGA PRORAČUNA	100,0	100,0	100,0	100,0	25,5	26,6	26,3	26,0
Tekoči odhodki	28,4	27,3	27,1	27,4	7,3	7,3	7,1	7,1
v tem:								
Plače in drugi izdatki zaposlenih v državnih organih	13,4	12,7	12,5	12,3	3,4	3,4	3,3	3,2
Izdatki za blago in storitve v državnih organih	9,0	9,1	9,3	9,5	2,3	2,4	2,4	2,5
Plačila domačih in tujih obresti	5,5	5,0	4,5	4,3	1,4	1,3	1,2	1,2
Tekoči transferji	60,3	58,9	58,4	57,6	15,4	15,7	15,3	15,0
v tem:								
Subvencije	4,6	4,7	5,1	5,1	1,2	1,2	1,3	1,3
Transferji posameznikom in gospodinjstvom	13,5	12,6	11,8	11,3	3,4	3,3	3,1	2,9
Transferji v javne zavode	21,5	20,6	20,5	20,4	5,5	5,5	5,4	5,3
Transferji v PIZ	15,0	14,7	14,6	14,8	3,8	3,9	3,8	3,8
Investicijski odhodki in transferji	8,7	9,6	10,4	10,5	2,2	2,6	2,7	2,7
Plačila sredstev v proračun EU	2,5	4,1	4,1	4,5	0,7	1,1	1,1	1,2

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, SURS, preračuni UMAR (pri preračunih deležev v BDP upoštevana revizija BDP z dne 15. 9. 2005).
Opombe: *Ocena odhodkov državnega proračuna za leto 2005, predložena ob predlogih državnih proračunov za leti 2006 in 2007. **Po predlogu državnega proračuna za leto 2006 oz. po predlogu državnega proračuna za leto 2007.

Vlada je v Državni zbor vložila predlog državnega proračuna za leto 2006 in predlog državnega proračuna za leto 2007. Po **predlogu državnega proračuna za leto *2006*** so odhodki državnega proračuna za leto 2006 predlagani v višini 1.857,9 mlrd SIT, kar je glede na leto 2005 skupaj s plačili prispevkov v proračun EU nominalno za 5,1 % več, brez plačil prispevkov pa za 5,2 % več. Delež odhodkov državnega proračuna v BDP, ocenjenim v jesenski napovedi, bo dosegel 26,3 %, brez plačil prispevkov v proračun EU pa 25,2 % BDP. Po **predlogu državnega proračuna za leto 2007** so predlagani odhodki v višini 1.954,2 mlrd SIT, kar je glede na leto 2006 skupaj s plačili sredstev v proračun EU nominalno za 5,2 % več, brez upoštevanja teh sredstev pa za 4,8 % več. Delež odhodkov državnega proračuna v BDP, ocenjenim v jesenski napovedi, bo znašal 26,0 %, brez plačil prispevkov v proračun EU pa 24,8 % BDP.

7.2.2 Občinski proračuni

*V primerjavi z BDP bodo **v letu 2005 in 2006** odhodki občinskih proračunov na ravni 5,1 %, **v letu 2007** pa se bodo povečali na 5,4 % BDP.* V letu 2005 so odhodki občinskih proračunov ocenjeni na 336 mlrd SIT, kar je realno za 5,6 % več kot leto poprej. Hitreje kot celotni odhodki bodo v letu 2005 naraščali transferji posameznikom in gospodinjstvom ter transferji in sredstva za investicije, počasneje pa ostali odhodki občinskih proračunov. Za leto 2006 je predvidena nekoliko upočasnjena

rast odhodkov občinskih proračunov, ki pa se bo v letu 2007 zopet nekoliko okrepila. V letih 2006 in 2007 se bo predvsem okrepila rast sredstev za investicije in investicijske transfere.

7.2.3 Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Za realizacijo pravic iz zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (brez plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje upokojencev) bo ***v letu 2005*** *porabljenih realno za 2,9 % več sredstev kot v letu 2004 oziroma 12,1 % BDP* (za 0,1 strukturne točke manj kot leto prej). Ob upoštevanju sedanje zakonodaje in napovedanega makroekonomskega okolja se bo delež odhodkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v BDP ohranil približno na tej ravni tudi v ***letih 2006 in 2007***.

7.2.4 Obvezno zdravstveno zavarovanje

V letu 2005 *bodo po oceni odhodki v obveznem zdravstvenem zavarovanju realno za 2,2 % višji kot v preteklem letu in bodo dosegli 6,4 % BDP (*za 0.1 strukturne točke manj kot leto poprej). Zakonsko določene pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se v letu 2005 sicer niso bistveno spremenile, sprejete pa so bile številne aktivnosti za obvladovanje izdatkov za zdravila in za racionalizacijo izvajanja zdravstvenih programov. Izdatki za zdravstvene storitve se bodo v letu 2005 glede na leto prej po oceni povečali realno za 2,2 %, sredstva za zdravila pa realno za 4,7 %. V letu 2005 se je rast sredstev za boleznine nekoliko umirila, povečala so se realno za 2,3 % (lani za 4,3 %).

V letu 2006 *se bo delež odhodkov za obvezno zdravstveno zavarovanje v BDP še zmanjšal, in sicer za 0,1 strukturne točke (na 6,3 % BDP), na raven iz leta 2000.* Po napovedih za leto 2006 je predvideno, da se bodo v tem letu sredstva v obveznem zdravstvenem zavarovanju realno povečala le za 1,7 % (nominalno za 4,2 %). Tako začrtan program bo v letu 2006 zahteval pospešene aktivnosti za nadaljnjo racionalizacijo odhodkov v obveznem zdravstvenem zavarovanju. **V letu 2007** se bo po projekcijah, ki upoštevajo makroekonomske predpostavke, delež odhodkov za obvezno zdravstveno zavarovanje v BDP še zmanjšal, in sicer za 0,1 strukturne točke (na 6,2 % BDP).

7.3 Javnofinančni primanjkljaj

Po konsolidirani bilanci javnega financiranja za **leto 2005 je javnofinančni primanjkljaj**[45] ocenjen na 1,4 % bruto domačega proizvoda, kar je toliko kot v letih 2004 in 2003.

Po napovedi, ki temelji na predlogih državnih proračunov za **leti 2006 in 2007,** in ob upoštevanju makroekonomskih izhodišč bo javnofinančni primanjkljaj konsolidirane bilance javnega financiranja tudi v letu 2006 znašal 1,4 % BDP, v letu 2007 pa se bo zmanjšal na 1,2 % BDP.

[45] Javnofinančni primanjkljaj je definiran kot razlika med konsolidiranimi prihodki in odhodki državnega in občinskih proračunov ter pokojninske in zdravstvene blagajne.

Tabela 13: **Konsolidirana bilanca javnega financiranja, po metodologiji GFS–IMF, deleži v primerjavi z bruto domačim proizvodom v %**

	2000	2001	2002[1]	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
Javnofinančni prihodki	41,7	42,7	40,6	42,6	42,9	43,6	43,1	43,0
Javnofinančni odhodki	43,0	44,0	43,5	44,0	44,3	45,0	44,5	44,2
Presežek/primanjkljaj	-1,3	-1,3	-2,9	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,2

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, SURS, preračuni UMAR, pri izračunih deležev v BDP upoštevan BDP po reviziji 15. 9. 2005.
Opomba: [1]V letu 2002 so se celoletni odhodki državnega proračuna realizirali z enajstmesečnimi prihodki davka na dodano vrednost in trošarin, s čimer je bilo proračunsko leto usklajeno s koledarskim letom, izkazani javnofinančni primanjkljaj za leto 2002 pa se je povečal za t. i. izravnalni proračunski primanjkljaj v višini 1,5 % BDP.

7.4 Primanjkljaj institucionalnega sektorja država

Po vstopu v Evropsko unijo veljajo za Slovenijo ***določila Pakta stabilnosti in rasti****, po katerih delež primanjkljaja sektorja država v BDP ne sme presegati 3 %.* Za preverjanje javnofinančnega stanja je Slovenija v okviru postopka za ugotavljanje presežnega primanjkljaja in dolga države dolžna dvakrat letno posredovati Evropski komisiji Poročilo o primanjkljaju in dolgu države. Poročilo je sestavljeno skladno z enotno metodologijo Evropskega sistema računov iz leta 1995 (ESR-1995)[46], ki jo morajo dosledno spoštovati vse države članice. Zgornja dovoljena meja primanjkljaja sektorja država (3 % BDP) je tudi maastrichtski konvergenčni kriterij, ki ga mora Slovenija izpolniti za vstop v EMU (predvidoma v začetku leta 2007). Leta 2001 Slovenija tega kriterija ni izpolnjevala, v obdobju od leta 2002 do 2004 je Slovenija ta kriterij izpolnjevala, po predhodnih podatkih pa bo izpolnjen tudi v letu 2005.

V letu 2001 je po revidiranih podatkih ***delež primanjkljaja sektorja država v BDP*** *znašal 3,9 % in se je v naslednjih treh letih postopoma zmanjševal* (gl. Tabelo 14 in

Tabela 14: **Delež primanjkljaja sektorja država po podsektorjih po metodologiji ESR-1995, v % BDP**

	2001	2002	2003	2004	2005
					ocena
Primanjkljaj sektorja država (prihodki minus izdatki)	-3,9	-2,7	-2,7	-2,1	-1,7
Od tega:					
Centralna država	-3,6	-2,3	-2,5	-2,0	-2,4
Lokalna država	0,0	-0,2	0,1	0,1	0,0
Skladi socialnega zavarovanja	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,8

Vir podatkov: Poročilo o primanjkljaju in dolgu države, SURS, MF, september 2005.

[46] Sektor država institucionalno poleg štirih javnofinančnih blagajn (državni in občinski proračuni, obvezno zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje) zajema še javne sklade, med njimi tudi Kapitalsko družbo (KAD) in Slovensko odškodninsko družbo (SOD) ter javne agencije. Metodologija ESR-95 temelji na obračunskem principu, kar pomeni, da vse prihodke in izdatke zajame v trenutku nastale terjatve in obveznosti, ne glede na to, kdaj so plačani.

Okvir 5*)*. V letu 2002 se je delež primanjkljaja zmanjšal za 1,2 strukturne točke in v letu 2004 še za nadaljnje 0,6 strukturne točke (na 2,1 % BDP).

Za **leto 2005** je v Poročilu o primanjkljaju in dolgu države (september 2005) primanjkljaj sektorja država ocenjen na 1,7 % BDP, kar v primerjavi s predhodnim letom predstavlja zmanjšanje za 0,4 strukturne točke.

Okvir 5: **Revizija temeljnih agregatov sektorja država**

V avgustu 2005 je SURS objavil revidirane podatke o temeljnih kategorijah prihodkov in izdatkov države ter o tekočem primanjkljaju države za obdobje 2000–2004, ki pomenijo nadaljnjo metodološko uskladitev z Evropskim sistemom računov 1995 (ESR-1995) in so sestavni del rednega letnega poročila o tekočem primanjkljaju in dolgu države.

Z revizijo so se vse vojne odškodnine knjižile v času evidentiranja zahtevkov na sodišču. Zato so bila vsa sredstva vojnih odškodnin, za katere je država kasneje izdala obveznice (RS21, RS39), v enkratnem znesku vključena v tekoči primanjkljaj države v letu 2001, kar je primanjkljaj države v tem letu povečalo za 0,8 % BDP.

Naslednja prilagoditev metodologiji ESR-1995 se nanaša na izločitev dohodkov iz naslova likvidacije Agencije za plačilni promet iz prihodkov državnega proračuna v letu 2003, kar je tekoči primanjkljaj države v tem letu povečalo za 14,5 mlrd SIT oziroma za 0,3 % BDP. Po metodologiji ESR-1995 se namreč presežki iz likvidacije podjetij ne štejejo med tekoče prihodke.

Pri reviziji je bila upoštevana tudi izločitev Stanovanjskega sklada Slovenije kot tržne enote iz sektorja država, zaradi česar se je primanjkljaj sektorja država v letu 2003 zmanjšal za okoli 11,5 mlrd SIT oziroma za 0,2 % BDP. Hkrati pa se je v letu 2003 primanjkljaj sektorja države povečal za okoli 10 mlrd SIT oziroma za 0,2 % BDP zaradi zmanjšanja prihodkov od davkov na dohodke in na premoženje po njihovem končnem obračunu.

Vsi drugi popravki so bili opravljeni v vseh letih obdobja; tekoči primanjkljaj države so skupaj povečali za 0,2 do 0,3 % BDP. Popravki se nanašajo na razliko med obračunskim in denarnim tokom za kategoriji subvencije in investicije v osnovna sredstva. V skladu z metodologijo ESR-1995 so vključena neto plačila zapadlih garancij države za najete kredite podjetij, ki kot tekoči transfer kapitala podjetjem povečujejo tekoči primanjkljaj države. V vsem obdobju je bila dopolnjena ocena obračunskih davkov, ki ne bodo nikoli plačani. V račun države pa je bila vključena tudi odškodnina Pokojninskemu skladu obrtnikov, ki jo je morala država plačati po sodnih sklepih.

Po reviziji se je delež tekočega primanjkljaja sektorja države najbolj povečal v letu 2001, in sicer kar za 1,1 odstotne točke (na 3,9 % BDP), in leta 2003, ko se je povečal za 0,7 o. t. (na 2,7 % BDP). V letih 2000 in 2002 je revidirani tekoči primanjkljaj države večji za 0,3 o. t. (leta 2000 je znašal 3,8 % BDP in leta 2002 2,7 %). Tekoči primanjkljaj države v letu 2004 znaša po sedanji oceni 2,1 % BDP in je za 0,2 odstotne točke večji od prvotne ocene iz februarja leta 2005.

8 Denarna gibanja in trg kapitala

8.1 Denarna gibanja

Banka Slovenije je v letu 2005 nadaljevala z vodenjem ***denarne politike****, osredotočene na prevzem evra v začetku leta 2007.* BS je predvsem vzdrževala stabilen tečaj tolarja, s čimer je prispevala k zniževanju inflacije oziroma njenemu približevanju maastrichtskemu kriteriju ter s tem izpolnitvi še preostalega pogoja za prevzem evra v letu 2007 (gl. tudi Okvir 3). Pri tem je uporabljala instrumente, ki jih je uvedla že pred vstopom v ERM II. Nadaljevala je z uporabo swap poslov, ni pa uporabila možnosti neposrednega posredovanja z nakupom ali prodajo deviz na medbančnem trgu. Hkrati je povišala obrestno mero refinanciranja, druge obrestne mere pa je po vstopu v ERM II ohranila nespremenjene.

Nominalni ***tečaj tolarja*** *po vstopu v mehanizem deviznih tečajev ERM II niha v ozkem razponu okoli centralne paritete.* Po vstopu v mehanizem deviznih tečajev ERM II junija lani je tečaj tolarja nihal v ozkem razponu pod centralno pariteto, ob koncu aprila letos pa je zanihal navzgor in v zadnjih petih mesecih nihal nad centralno pariteto. Pri tem odstopanja tečaja od centralne paritete po vstopu niso presegla 0,15 %, v devetih mesecih letos pa ne 0,07 %; oboje je manj, kot so znašala njegova nihanja pred vstopom v ERM II. Stabilen ostaja tudi realni efektivni tečaj tolarja, saj ob približevanju inflacijskih stopenj v Sloveniji in EU na njegova nihanja vplivajo predvsem nihanja tečaja ameriškega dolarja. Realni efektivni tečaj tolarja, merjen z indeksom cen življenjskih potrebščin, je tako v devetih mesecih letos depreciiral za 0,8 %, v zadnjih dvanajstih mesecih pa apreciiral za 0,7 %.

Banka Slovenije je po vstopu v ERM II za 0,5 odstotne točke povišala ***obrestno mero*** *refinanciranja.* Po vstopu v mehanizem deviznih tečajev ERM II je BS dvakrat, decembra 2004 in aprila 2005, za 0,25 odstotne točke povišala obrestno mero začasnega odkupa deviz. S tem je povišala tudi obrestno mero refinanciranja pri

Slika 20: **Stabilizacija tečaja tolarja po vstopu v ERM II**

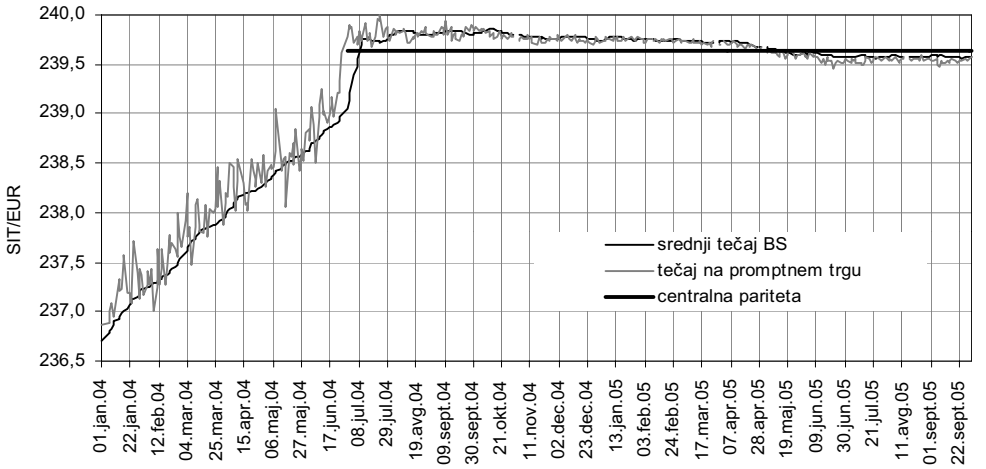

Vir podatkov: Banka Slovenije.

Slika 21: **Gibanje ključnih obrestnih mer Banke Slovenije in Evropske centralne banke**

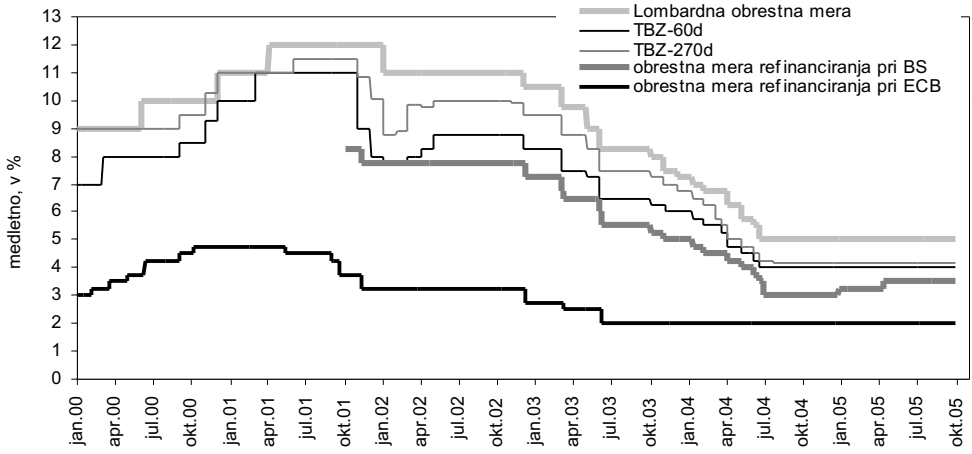

Vir podatkov: Banka Slovenije, Evropska centralna banka.

BS, ki tako od aprila dalje znaša 3,5 % in je za 1,5 odstotne točke višja od primerljive obrestne mere Evropske centralne banke, ki ostaja nespremenjena že od junija 2003 (gl. Sliko 21). Drugih ključnih obrestnih mer po vstopu v ERM II BS ni spreminjala, tako da je obrestna mera 60-dnevnih tolarskih blagajniških zapisov konec septembra znašala 4,0 %, 270-dnevnih tolarskih zapisov pa 4,2 %. V skladu s spremembami obrestnih mer na ameriškem trgu pa je povišala obrestne mere svojih vrednostnih papirjev, nominiranih v ameriških dolarjih.

Rast denarnih agregatov *se je v letu 2005 vrnila na raven ob vstopu v ERM II.* Medletna rast ožje opredeljenega denarnega agregata M1 se je v drugi polovici leta 2004 poviševala in ob koncu leta dosegla 27,8 %, nato pa se je v letu 2005 nekoliko umirila in konec septembra znašala 17,5 %. Podoben nihaj je značilen tudi za širše opredeljeni denarni agregat M3, saj se je njegova rast konec leta 2004 povišala na 6,8 %, do septembra letos pa se je ponovno znižala na raven, ki jo je dosegala ob vstopu v ERM II in znašala 6,1 %. Spremembe v razmerju med rastjo ožje in širše opredeljenih denarnih agregatov pojasnjujemo z makroekonomskimi spremembami, ki so večinoma povezane s procesom vključitve v ERM II ter delno s spremembami davčnega sistema. Dinamika denarnih agregatov v zadnjih mesecih pa je posledica transakcij, povezanih z odplačilom državnega dolga.

V obdobju do prevzema evra *ne pričakujemo sprememb ključnih usmeritev denarne politike.* Pričakujemo, da bo BS, ob ohranjanju stabilnega deviznega tečaja, predvsem dokončala tehnične in vsebinske priprave na prevzem evra. Pomembnejša odstopanja od denarne ureditve v evroobmočju ob koncu leta 2005 ostajajo še na področju višine obrestnih mer ter načinu uravnavanja deviznega tečaja. BS bo morala tako najkasneje do prevzema evra uskladiti svoje nominalne obrestne mere s primerljivimi obrestnimi merami Evropske centralne banke, kar bo najverjetneje pomenilo njihovo dodatno znižanje. Hkrati pa bo morala odpraviti neskladnosti z denarno ureditvijo Evropske centralne banke glede instrumentov (swap poslov, katerih stanje se tudi

letos ohranja na nivoju nad 250 mlrd SIT), s katerimi je pred vstopom v ERM II uravnavala stopnjo depreciacije tolarja, po vstopu pa z njihovo pomočjo zagotavlja stabilen tečaj tolarja.

8.2 Finančni tokovi in trg kapitala

8.2.1 Varčevanje prebivalstva v bankah in vzajemnih skladih

Rast celotnega varčevanja prebivalstva v bankah *se upočasnjuje že četrto leto zapored in je bila v osmih mesecih letos na najnižji ravni doslej.* Nižjo rast kot v enakem obdobju lani lahko pripišemo umirjanju rasti tolarskih vpoglednih vlog in deviznega varčevanja, zniževanje tolarskih vezanih vlog pa se je precej upočasnilo (gl. Tabelo 15). Neto priliv vseh vlog prebivalstva (tudi vpoglednih) je tako v prvih osmih mesecih letos dosegel vrednost 66,2 mlrd SIT, kar je realno za dobro četrtino manj kot v istem obdobju lani.

Tolarsko varčevanje *se je v prvih osmih mesecih letos po zniževanju v istem obdobju lani ponovno rahlo okrepilo, rast deviznega varčevanja pa upočasnila, tako da sta naraščala po približno enakih stopnjah.* Neto priliv tolarskih vlog je v tem obdobju dosegel vrednost 41,2 mlrd SIT, kar je realno skoraj 40 % več kot v istem obdobju lani. K temu je največ prispevala rast vpoglednih vlog (prispevek je bil sicer nižji kot lani), vendar pa je skupna rast tudi posledica precej nižjega negativnega prispevka tolarskih vezanih vlog, ki so v tem obdobju beležile realen upad v višini 0,4 %, v istem obdobju lani pa so upadle za 9,8 %. Tako visok upad v lanskem letu je delno rezultat sprostitve sredstev iz NSVS in s tem povezanim odlivom dela privarčevanih sredstev iz bank. Najverjetneje pa je takrat prebivalstvo del tolarskih prihrankov zamenjalo tudi v evre, kar bi lahko odražalo negotovost ob vstopu Slovenije v mehanizem deviznih tečajev ERM II. Po več kot letu dni vključenosti v ERM II pa je stabilen tečaj tolarja (gl. poglavje 8.1) ta strah ovrgel. Tako se je rast deviznega varčevanja letos precej znižala in je presegala le tisto iz leta 2002, ko se je po opravljeni menjavi evropskih valut v evre del deviznih vlog selil nazaj v gotovino. Neto tokovi deviznih vlog so v osmih mesecih letos dosegli vrednost 25 mrd SIT, kar realno dosega le dobrih 40 % vrednosti iz istega obdobja lani.

Tabela 15: **Prihranki prebivalstva v bankah: stanja in realne stopnje rasti avgusta glede na december predhodnega leta**

	V mlrd SIT	Realna rast stanja prihrankov do konca avgusta (v %)					
	Stanje na dan 31. 8. 2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Celotno varčevanje	**2.407,5**	**9,4**	**9,9**	**2,4**	**3,6**	**2,2**	**1,4**
Tolarsko varčevanje	**1.463,5**	**9,0**	**10,8**	**5,6**	**4,9**	**-0,4**	**1,3**
Vpogledne vloge	675,6	8,8	4,3	9,8	8,3	16,1	3,5
Kratkoročne vloge	638,7	12,8	12,1	-5,7	4,1	-1,5	-0,5
Dolgoročne vloge	148,4	-5,8	27,3	40,0	0,4	-33,0	-0,1
Devizno varčevanje	**944,0**	**9,9**	**8,9**	**-1,2**	**2,0**	**5,4**	**1,4**
Kratkoročne in vpogledne vloge	852,1	6,8	7,7	-1,5	4,3	5,6	1,4
Dolgoročne vloge	91,9	37,5	16,3	1,2	-15,0	4,2	1,5

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

Slika 22: **Medletni donosi vzajemnih skladov slovenskih upravljavcev**

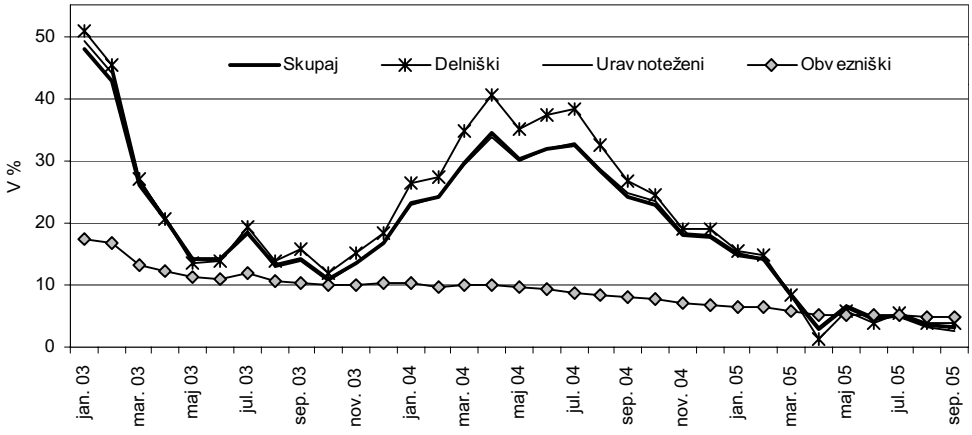

Vir podatkov: www.vzajemci.com, preračuni UMAR.

Prilivi v vzajemne sklade domačih upravljavcev *so se letos precej znižali.* Razlogov za takšno gibanje je več. Najpomembnejši je najverjetneje v tem, da veliko večino naložb vzajemnih skladov domačih upravljavcev še vedno predstavljajo naložbe v domače vrednostne papirje, njihova vrednost pa se je letos pretežno zniževala. Drug pomemben razlog pa je vse večja ponudba tujih vzajemnih skladov, ki že zaradi večjega obsega sredstev omogočajo boljšo razpršitev naložb. Konec septembra je bilo v Sloveniji 42 vzajemnih skladov domačih upravljavcev, ki so imeli v upravljanju 295 mlrd SIT, kar je sicer dobrih 40 % več kot ob koncu preteklega leta, vendar bi bila ta rast brez upoštevanja investicijske družbe, preoblikovane v vzajemni sklad, le 11,6-odstotna. Neto prilivi so v prvih devetih mesecih letos znašali 27 mlrd SIT, kar predstavlja le 43,5 % vrednosti iz istega obdobja lani, največ neto prilivov je bilo v delniške sklade. Povprečna tehtana donosnost skladov na medletni ravni še naprej upada, vendar bolj umirjeno kot lani in je septembra dosegla 3,1 % (obrestna mera za vezano vlogo nad enim letom je bila septembra lani na ravni 4,1 %). Hkrati se je donosnost med posameznimi vrstami skladov precej izenačila (gl. Sliko 22), največjo, v višini 4,8 % pa so dosegli obvezniški skladi. Medletna donosnost posameznih skladov se je gibala v razponu med 9,7-odstotno izgubo in 39,4-odstotnim dobičkom, kar kaže na velike razlike v naložbenih politikah vzajemnih skladov.

8.2.2 Krediti

Celotna ***kreditna dejavnost bank*** *se letos ponovno krepi zlasti na račun izredno visoke realne rasti deviznega zadolževanja, obseg tolarskega kreditiranja pa se umirja.* Devizni krediti z vidika obrestnih mer še naprej ostajajo precej ugodnejši od tolarskih, pri obrestovanju katerih se še vedno razmeroma pogosto uporablja indeksacijski faktor TOM (le pri dolgoročnih kreditih). Skupni neto tokovi so tako v prvih osmih mesecih letos dosegli vrednost 427,7 mlrd SIT, kar je realno za dobrih 30 % več kot v istem obdobju lani, od tega je bilo le za 58,9 mlrd SIT tolarskih kreditov.

Slika 23: **Mesečni neto tokovi kreditov domačih bank prebivalstvu**

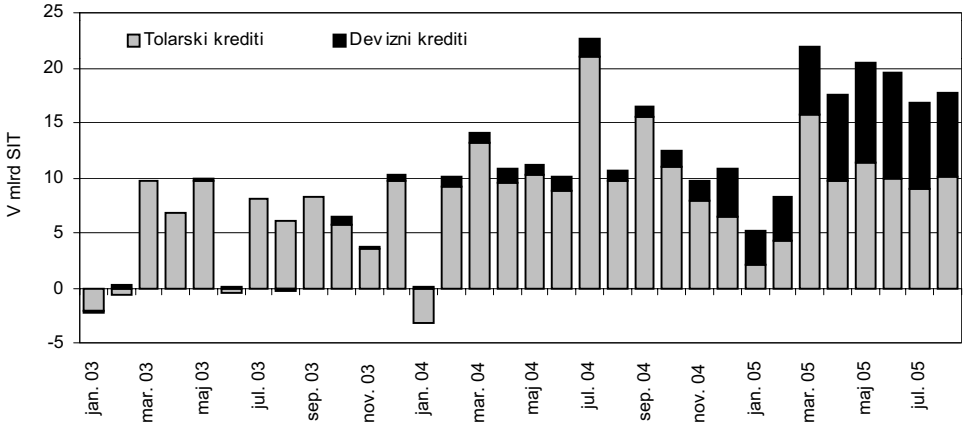

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

*Spremembo v strukturi je zabeležilo predvsem **zadolževanje prebivalstva**, ki je v preteklosti pretežno najemalo tolarske kredite, že lani in letos pa je močno naraslo črpanje deviznih kreditov* (gl. Sliko 23 in Tabelo 16). Neto tokovi deviznih kreditov so v prvih osmih mesecih letos dosegli vrednost 55,1 mlrd SIT, kar je realno za 6,2-krat več kot v istem obdobju lani, in so predstavljali 43,2 % vseh neto tokov zadolževanja prebivalstva, na drugi strani pa so neto tokovi tolarskih kreditov z 72,5 mlrd SIT za slabih 10 % zaostali za ravnjo iz preteklega leta. Devizni krediti so tako konec avgusta letos dosegli že slabih 10 % stanja vseh tolarskih kreditov prebivalstva.

Tabela 16: **Krediti domačih bank podjetjem in DFO, prebivalstvu ter državi: stanja in realne stopnje rasti avgusta glede na december predhodnega leta**

	V mlrd SIT	Realna rast stanja kreditov do konca avgusta (v %)					
	Stanje na dan 31. 8. 2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tolarski krediti	**2.080,8**	**3,0**	**4,4**	**-2,1**	**1,1**	**3,1**	**1,3**
Krediti podjetjem in DFO	**1.115,6**	**3,8**	**7,5**	**-4,1**	**-0,3**	**-1,7**	**-3,0**
Okvirni, kratkoročni	580,5	9,4	9,2	-5,3	-2,2	0,8	-4,8
Dolgoročni	535,1	-2,8	5,3	-2,7	1,8	-4,4	-1,0
Krediti prebivalstvu	**829,4**	**3,9**	**1,0**	**0,1**	**2,8**	**9,4**	**7,9**
Okvirni, kratkoročni	139,7	1,3	3,7	-4,2	-1,4	-1,2	1,3
Dolgoročni	689,7	4,5	0,3	1,3	3,9	12,0	9,4
Krediti državi	**135,8**	**-11,9**	**-7,4**	**5,9**	**4,1**	**11,0**	**0,7**
Okvirni, kratkoročni	22,6	-46,9	1,5	20,9	28,5	25,5	406,5
Dolgoročni	113,2	0,2	-12,5	-0,5	-3,0	7,8	-13,2
Devizni krediti	**1.320,9**	**17,8**	**9,5**	**25,7**	**22,2**	**31,8**	**37,0**
Podjetja in DFO	1.224,3	20,8	18,4	22,5	24,9	28,6	31,7
Prebivalstvo	78,0	4,7	10,5	18,8	9,6	117,9	236,8
Država	18,7	-0,8	-75,2	209,8	-35,4	145,7	63,9

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.
Opomba: DFO - druge finančne organizacije.

*Tudi **podjetja in DFO** so okrepila črpanje deviznih kreditov, tolarske kredite pa so neto odplačevala.* V osmih mesecih letos so neto najemala kredite v višini 289,6 mlrd SIT, kar je realno za 43,8 % več kot v istem obdobju lani. Neto tokovi deviznih kreditov so dosegli vrednost 306,2 mlrd SIT, kar realno za skoraj 60 % presega vrednost iz istega obdobja lani. Stanje najetih deviznih kreditov podjetij in DFO je tako konec avgusta letos preseglo stanje tolarskih kreditov. Pomemben dejavnik zadolževanja slovenskih podjetij še naprej ostajajo krediti, najeti v tujini, ki so bili do nedavnega ugodnejši od deviznih kreditov, najetih pri domačih bankah, vendar pa so se julija po podatkih Banke Slovenije razlike v obrestnih merah med krediti, najetimi doma in krediti, najetimi v tujini, izničile. Neto tok tovrstnih kreditov je v sedmih mesecih letos dosegel vrednost 62,3 mlrd SIT, kar je realno za 13,2 % več kot v istem obdobju lani.

Zaradi močne krepitve obsega deviznih kreditov in nizke rasti bančnih depozitov so banke dodatno likvidnost pridobivale z najemanjem kreditov v tujini. V sedmih mesecih letos so jih neto najele v višini 243,2 mlrd SIT, kar je skoraj trikrat več kot v istem obdobju lani.

8.2.3 Obrestne mere

Zniževanje nominalnih dolgoročnih in kratkoročnih obrestnih mer se je v devetih mesecih letos precej umirilo (gl. Sliko 24). Še najbolj so se znižale in tudi nihale dolgoročne obrestne mere, ki so še vedno v veliki meri vezane na TOM[47]; njegova vrednost se je v prvih treh četrtletjih letos znižala za 1,1 odstotne točke, na 2,5 %. Nekoliko manj pa so se znižale obrestne mere nad TOM, in sicer pri kreditih podjetjem za 0,8 odstotne točke, na 3,9 %, pri kreditih prebivalstvu pa za 0,3 odstotne točke, na 3 %. Med kratkoročnimi obrestnimi merami so se nekoliko znižale le aktivne

Slika 24: **Realne in nominalne obrestne mere in vrednost TOM-a**

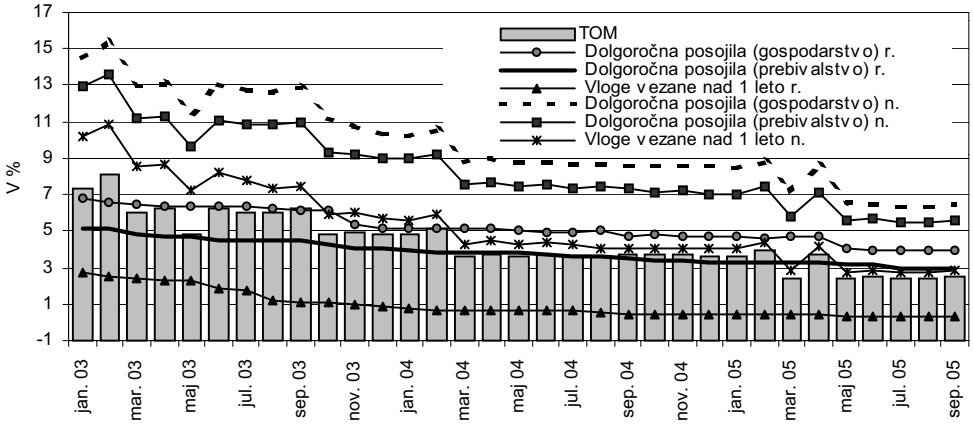

Vir podatkov: BS, SURS.

[47] Nihanje obrestnih mer je posledica upoštevanja TOM-a, ki lahko ob nekoliko višji (nižji) inflaciji spremeni svojo vrednost tudi za več kot eno odstotno točko. Oktobra 2005 je zaradi visoke septembrske inflacije njegova vrednost ponovno narasla na raven s konca lanskega leta, tako da lahko pričakujemo občuten dvig oktobrskih dolgoročnih obrestnih mer, vezanih na TOM.

obrestne mere, saj so se te v začetku po odpravi indeksacije za kratkoročne terjatve in obveznosti (julija 2002) zniževale precej počasneje od pasivnih obrestnih mer.

8.2.4 Trg vrednostnih papirjev

Po nadpovprečno visokih rasteh v preteklih štirih letih so se ***indeksi na Ljubljanski borzi*** *v devetih mesecih letos občutno znižali.* Tako je bil osrednji indeks SBI20 za 8,4 % nižji kot ob koncu preteklega leta, podobno tudi indeks investicijskih družb PIX, indeks obveznic BIO pa je bil za 0,4 % višji kot decembra lani.

V strukturi ***prometa na Ljubljanski borzi*** *se je v nasprotju z lanskimi gibanji krepil promet z obveznicami.* Vrednost celotnega prometa (vključno s trgovanjem z državnimi vrednostnimi papirji preko uradnih vzdrževalcev likvidnosti) je bila sicer v devetih mesecih letos za dobro tretjino višja kot v istem obdobju lani, vendar pa je dobro polovico (isto obdobje lani 30,2 %) od skupnih 386,4 mlrd SIT predstavljal promet z obveznicami – njihovi tečaji so ob negativnih gibanjih na borzi izpostavljeni manjšim nihanjem. Promet z delnicami je predstavljal le dobro tretjino vrednosti celotnega prometa (lani 54,3 %). Tako se je promet z obveznicami v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za skoraj 1,5-krat, promet z delnicami pa je bil nižji za slabo petino. **Promet tujih vlagateljev** na borzi je v osmih mesecih dosegel 11,4 mlrd SIT, kar je na ravni vrednosti iz istega obdobja lani.

Celotna ***tržna kapitalizacija vseh vrednostnih papirjev****, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, je bila konec septembra za 1,3 % nižja kot konec lanskega leta.* Upad je precej omilila visoka (22,5-odstotna) rast tržne kapitalizacije obveznic (predvsem zaradi obsežnejših izdaj novih obveznic), saj je tržna kapitalizacija delnic v treh četrtletjih letos upadla za več kot desetino. Poleg zniževanja cen delnic je k padcu nekaj prispeval tudi umik nekaterih delnic z borze, novih uvrstitev v trgovanje po tržni kapitalizaciji pomembnejših delnic pa praktično ni bilo (septembra na borzo uvrščenih 125 delnic, konec preteklega leta 142). Umik vrednostnih papirjev iz Ljubljanske borze bi bilo nujno nadomestiti z uvrstitvijo delnic nekaterih večjih podjetij, ki so v lasti države, kar bi pomembno prispevalo k nadaljnjemu razvoju slovenskega trga kapitala.

Z namenom izboljšati likvidnost sekundarnega trga državnih vrednostnih papirjev je Ljubljanska borza v sodelovanju z Ministrstvom za finance septembra pričela s trgovanjem na novem segmentu, in sicer ***trgu uradnih vzdrževalcev likvidnosti*** (TUVL). Na tem trgu se poleg državnih obveznic, ki so sprejete v borzno kotacijo, trguje tudi s kratkoročnimi državnimi vrednostnimi papirji, ki so uvrščeni na prosti trg borze. Vrednost sklenjenega posla na TUVL-u ne sme biti nižja od 30 mio SIT. Uradnih vzdrževalcev likvidnosti je šest (od tega pet bank in ena borzno-posredniška družba). Pomembna prednost tega trgovanja je, da Ljubljanska borza za posle, sklenjene na tem trgu, vzdrževalcem ne zaračuna provizije, ki drugače znaša 0,06 % vrednosti posla (za posle s svežnji 0,02 %), saj le-to krije izdajatelj vrednostnega papirja. Dober odziv na nove možnosti trgovanja potrjuje vrednost septembrskega prometa, ki je dosegla 68,4 mlrd SIT, kar je za skoraj polovico več od povprečne vrednosti celotnega mesečnega prometa na Ljubljanski borzi v devetih mesecih letos. Od tega 42,9 mlrd SIT predstavlja trgovanje z obveznicami, preostanek pa trgovanje s kratkoročnimi državnimi vrednostnimi papirji.

9 Scenarij gospodarskih gibanj po letu 2007

Jesenska napoved gospodarskih gibanj do leta 2007 izhaja iz usmeritev politik in zakonskih sprememb, ki jih je Vlada že sprejela oziroma predlagala s Proračunskim memorandumom za obdobje 2006–2007. Učinki ukrepov, predstavljenih v Okvirju gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki ga je Vlada sprejela 3. novembra 2005, v jesensko napoved do leta 2007 niso vključeni, saj v času njene priprave še niso bili sprejeti in njihovih učinkov tudi ni bilo možno dovolj natančno kvantificirati. Vlada bo na podlagi predlaganih ukrepov do konca leta 2005 sprejela celovit program reform, ki bo omogočil uresničevanje ciljev Strategije razvoja Slovenije (SRS) v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Skladno s tem bi scenariji gospodarskega razvoja po letu 2007 v veliki meri sledili ciljnemu scenariju gospodarskih gibanj za obdobje, ki ga pokriva SRS (do leta 2013) in ki temelji na predpostavki optimalne implementacije strategije (SRS, junij 2005). Z vidika dinamike gospodarske rasti smo to obdobje razdelili v tri podobdobja. V prvem obdobju do leta 2007, ko bo potekalo izvajanje kratkoročnih ukrepov, predvidenih v strategiji, in bodo tudi makroekonomske politike zaradi izpolnjevanja maastrichtskih konvergenčnih kriterijev naravnane predvsem stabilizacijsko, je predvideno ohranjanje gospodarske rasti približno na sedanji ravni in znižanje inflacije na raven maastrichtskega kriterija. Takšna gibanja v veliki meri odraža tudi letošnja jesenska napoved za obdobje do leta 2007. Preboj na višjo razvojno raven bi bil možen šele po letu 2007 (gl. Tabelo 17), ko bi reforme že začele dajati rezultate in bi vplivale na hitrejšo rast produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva. Obdobju pospešene gospodarske rasti, ki bi se zaključilo približno leta 2010, bi sledilo obdobje relativne umiritve rasti na ravni približno 5 odstotkov, kar bi z uresničevanjem ukrepov SRS predstavljalo novo raven potencialne rasti BDP, inflacija pa bi se lahko približala evropskemu povprečju.

Na ponudbeni strani bi razvojni preskok zahteval prestrukturiranje gospodarstva v smeri močnejših storitvenih dejavnosti (povečanje deleža v strukturi dodane vrednosti na 67 % do leta 2013), kjer bi se obseg na znanju temelječih storitev povečeval znatno hitreje od obsega ostalih storitev. Hkrati bi z optimalno implementacijo ukrepov SRS tudi v slovenski predelovalni industriji lahko spodbudili razvojni preboj v smeri uveljavitve visoko- in srednje visokotehnoloških panog, pri čemer pa se skupni delež predelovalnih dejavnosti kot celote v okviru proizvodne strukture BDP-ja ne bi povečeval. Prestrukturiranje predelovalnih dejavnosti in krepitev na znanju temelječih storitvenih dejavnosti bi bila omogočena s hitro rastjo izdatkov za raziskave in razvoj ter vlaganjem v človeški kapital. Gospodarska rast in vlaganja v znanje bi omogočila tudi večjo zaposlenost. V obdobju pospešene gospodarske rasti bi tudi letna rast skupne zaposlenosti lahko presegla 1 %, ciljno 70-odstotno stopnjo zaposlenosti pa bi Slovenija lahko dosegla do leta 2013. To bi omogočilo tudi postopno zniževanje brezposelnosti, ki bi se do konca obdobja lahko približala 3 %. Na strani povpraševanja bi konkurenčnejši izvoz proizvodov in storitev z višjo dodano vrednostjo ter internacionalizacija proizvodnje spodbudila krepitev tujega povpraševanja in rast tržnih deležev na največjih izvoznih trgih. Hkrati bi se s poviševanjem ravni dohodka, večjo zaposlenostjo in izboljšanjem podjetniškega okolja krepila tudi zasebno in investicijsko povpraševanje. Pri tem bi se v okviru investicijske potrošnje predvsem okrepil delež zasebnih investicij v opremo in stroje,

Tabela 17: **Ključni makroekonomski kazalci ciljnega scenarija SRS do leta 2013**

	Realna rast v % (razen, kjer je posebej navedeno)	
	2008–2010	**2011–2013**
Bruto domači proizvod	5,5	5,0
Dodana vrednost	5,7	5,1
Izvoz proizvodov in storitev	9,7	8,5
Uvoz proizvodov in storitev	9,0	7,7
Zasebna potrošnja	5,1	4,7
Državna potrošnja	3,5	3,3
Investicije v osnovna sredstva	5,5	4,8
Zaposlenost (rast v %)	1,3	1,0
Stopnja brezposelnosti po ILO, v %	4,4	3,4
Produktivnost, rast v %	4,2	3,9
Inflacija, v %	2,5	2,4

Vir podatkov: projekcije UMAR.

sam delež investicij v BDP pa se zaradi intenzivnega kapitalskega poglabljanja v preteklih letih ne bi bistveno povečal. S pospešeno gospodarsko rastjo in rastjo produktivnosti bi se plače postopoma približevale ravni primerljivih gospodarstev, pri čemer naj bi realna bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju naraščala hitreje kot realna bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju v celotnem obdobju.

V primeru neizvajanja reform, predvidenih v SRS, v obdobju po letu 2007 ne bi prišlo do pospeška gospodarske rasti, ki bi se tako ohranila približno na ravni sedanje potencialne rasti BDP (okrog 3,8 %). Na eni strani to pomeni nižje stopnje rasti izvoza, tako da ne bi uspeli doseči povečanja tržnih deležev na najpomembnejših izvoznih trgih, saj bi se konkurenčnost slovenskega izvoza zaradi relativno manjše razvojne naravnanosti in togega domačega podjetniškega okolja postopno poslabševala. Zato tudi ne bi moglo priti do povečanja rasti produktivnosti nad sedanjo raven, bistveno manjše pa bi bilo tudi število novih delovnih mest, kar bi pomenilo rast zaposlenosti v povprečju okrog 0,4 % letno. Vse to bi močno oddaljilo uresničitev gospodarskega cilja SRS glede preseganja povprečne ravni ekonomske razvitosti EU in povečanja zaposlenosti v skladu s cilji Lizbonske strategije, kar bi končno pomenilo bistveno počasnejše povečevanje blaginje v Sloveniji.

10 Primerjava napovedi drugih domačih in tujih institucij

Napovedi gospodarskih gibanj za Slovenijo so zelo podobne. Ob zaključku priprave je bila **jesenska napoved predstavljena tudi predstavnikom drugih prognostičnih institucij** (ARC Banke Slovenije, SKEP Gospodarske zbornice Slovenije, Evropska komisija) in primerjana z rezultati modela vodilnih indikatorjev, ki ga je razvila EPF Univerze v Mariboru. Tudi če svojih uradnih napovedi še niso objavile, so pričakovanja zelo podobna; letos nekolika nižja gospodarska rast kot lani in prihodnje leto rahla pospešitev. Napovedi inflacije predvidevajo njeno nadaljnje zniževanje in so praktično identične. Ekonometrični model EPF podobno kot naša napoved predvideva okrepitev industrijske dejavnosti konec leta.

V času priprave Jesenskega poročila 2005 (oktober 2005) je svoje napovedi za Slovenijo objavil SKEP Gospodarske zbornice in pa Ekonomski inštitut pravne fakultete, od tujih institucij pa Mednarodni denarni sklad (IMF). Napoved gospodarske rasti **SKEP** je za letos višja od naše, za leto 2006 pa sta napovedi enaki. V strukturi rasti je nekaj razlik; SKEP pričakuje bolj živahno investicijsko aktivnost in višjo državno potrošnjo v obeh letih ter rast zasebne potrošnje na nekoliko nižji ravni (gl. Tabelo 18). Na strani mednarodne menjave SKEP pričakuje letos nekoliko nižjo rast izvoza in večji uvoz kot znaša naša napoved, prihodnje leto pa prav tako nižjo rast izvoza ob enaki rasti uvoza kot v naši napovedi. Napoved rasti

Tabela 18: **Primerjava objavljenih jesenskih napovedi gospodarskih gibanj za Slovenijo**

	Realna rast v % (razen, kjer je posebej navedeno)					
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
	UMAR		GZS		IMF	
Bruto domači proizvod	3,9	4,0	4,2	4,0	3,9	4,0
Inflacija (XII/XII predhodnega leta, v %)	2,7	2,3	-	-	-	-
Inflacija (I–XII/I–XII povprečje leta, v %)	2,5	2,5	2,6	2,3	2,6	2,5
Izvoz proizvodov in storitev	8,6	7,8	8,3	7,5	-	-
Uvoz proizvodov in storitev	6,0	6,5	7,2	6,5	-	-
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v % BDP	-1,6	-0,7	-	-	-1,6	-0,8
Bruto investicije	-0,2	4,0	-	-	-	-
Investicije v osnovna sredstva	4,0	4,5	5,5	5,0	-	-
Zasebna potrošnja	3,6	3,1	3,2	3,0	-	-
Državna potrošnja	2,5	2,4	3,0	3,0	-	-
Zaposlenost po SNA, rast v %	0,4	0,5	0,8	-	-	-
Stopnja brezposelnosti ILO (%)	6,2	6,0	6,2	-	-	-

Vir podatkov: Jesenska napoved, UMAR; Konjunkturni trendi, GZS, oktober 2005; World Economic Outlook, IMF, september 2005.

realne bruto plače na zaposlenega je le malenkost nižja od naše (3,0 % v 2005 in 2,3 % v 2006). Napoved inflacije po SKEP je za letos le za 0,1 o. t. višja od naše. Napoved **IMF** je praktično identična naši; tako glede gospodarske rasti kot glede tekočega računa plačilne bilance. Napoved inflacije pa je le za letos malenkost višja (gl. Tabelo 18). **Ekonomski inštitut pravne fakultete (EIPF)** je glede na spomladi povišal napoved gospodarske rasti na 4,2 % letos in 4,9 % prihodnje leto in znižal napoved primanjkljaja tekočega računa, ki je nižja od naše (-0,8 % BDP in -0,5 % BDP). Ocenjena stopnja anketne brezposelnosti v letošnjem in prihodnjem letu je višja kot spomladi (6,6 % oz. 6,4 %). Napoved letne inflacije EIPF je identična naši napovedi.

Statisti na priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije *(realne stopnje rasti, v %)*	92
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod *(v mio SIT, tekoče cene)*	94
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod *(struktura v %, tekoče cene)*	95
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod *(v mio SIT, stalne cene preteklega leta, stalne cene 2004)*	96
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod realne stopnje rasti v % (stalne cene preteklega leta, stalne cene 2004)	97
Tabela 4:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda *(v mio SIT in struktura v %, tekoče cene)*	98
Tabela 5:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda *(v mio SIT in struktura v %, tekoče cene)*	99
Tabela 6:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda *(v mio SIT in realne stopnje rasti v %, stalne cene preteklega leta, stalne cene 2004)*	100
Tabela 7:	Temeljni agregati nacionalnih računov *(v mio SIT in struktura v %, tekoče cene)*	101
Tabela 8:	Plačilna bilanca *(v mio EUR)*	102
Tabela 9:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti *(letne stopnje rasti v %)*	103
Tabela 10a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS-IMF *Bilanca prihodkov (v mio SIT in deleži v primerjavi z BDP v %, tekoče cene)*	104
Tabela 10b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS-IMF *Bilanca odhodkov (v mio SIT in deleži v primerjavi z BDP v %, tekoče cene)*	105
Tabela 11:	Prebivalstvo in aktivnost *(številke v tisoč, kazalci in stopnje rasti v %)*	106
Tabela 12:	Tokovi formalno aktivnega prebivalstva med letom *(števila v tisoč, kazalci in stopnje rasti v %)*	107
Tabela 13:	Zaposlenost (po metodologiji nacionalnih računov) in produktivnost	108
Tabela 14a:	Izdatkovna struktura BDP v obdobju 2000–2004 pred in po reviziji *(v mio SIT, tekoče cene)*	109
Tabela 14b:	Izdatkovna struktura BDP v obdobju 2000–2004 pred in po reviziji *(letne stopnje realne rasti temeljnih agregatov ponudbe in povpraševanja ter implicitni indeksi cen bruto domačega proizvoda)*	110

Tabela 1: **Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije**

realne stopnje rasti v % razen, kjer je posebej navedeno

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	**4,1**	**2,7**	**3,5**	**2,7**	**4,2**	**3,9**	**4,0**	**4,0**
Deleži v dodani vrednosti po dejavnostih v %								
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	3,2	3,0	3,2	2,6	2,5	2,4	2,2	2,1
Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	36,2	35,9	35,3	35,6	35,1	34,7	34,4	34,1
- industrija (C+D+E)	30,0	30,1	29,6	29,8	29,5	29,0	28,7	28,4
- gradbeništvo F	6,3	5,8	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7
Storitve (G...P)	60,6	61,1	61,5	61,9	62,3	62,9	63,4	63,8
BDP v mio SIT (tekoče cene)	4.300.350	4.799.552	5.355.440	5.813.540	6.251.244	6.651.500	7.074.000	7.522.000
v tem PMSFP [1]	48.035	37.737	40.723	51.825	60.079	63.921	67.981	72.286
BDP v mio EUR	20.974	22.099	23.673	24.876	26.171	27.761	29.524	31.394
BDP v mio USD	19.312	19.772	22.292	28.069	32.494	35.082	37.095	39.444
BDP na prebivalca v EUR	10.543	11.094	11.866	12.461	13.103	13.896	14.772	15.703
BDP na prebivalca v USD	9.703	9.925	11.170	14.057	16.271	17.560	18.560	19.730
BDP na prebivalca (PPS)*	14.600	15.400	16.000	16.500	17.600	18.500	19.600	-
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA								
Izvoz proizvodov in storitev [2]	13,2	6,3	6,7	3,1	12,5	8,6	7,8	8,1
Izvoz proizvodov	13,2	7,0	6,4	4,4	12,8	9,4	8,1	8,4
Izvoz storitev	13,4	3,2	8,0	-2,5	10,9	4,6	6,5	6,5
Uvoz proizvodov in storitev [2]	7,3	3,0	4,8	6,7	13,2	6,0	6,5	7,3
Uvoz proizvodov	7,4	3,2	4,4	7,3	14,5	6,3	6,6	7,3
Uvoz storitev	6,8	1,8	7,5	3,0	5,6	4,2	6,2	7,1
Izvoz proizvodov in storitev v mio EUR	11.626	12.632	13.522	13.882	15.715	17.608	19.413	21.411
Delež v BDP v %	55,6	57,2	57,1	55,8	60,2	63,4	65,8	68,2
Uvoz proizvodov in storitev v mio EUR	12.364	12.781	13.167	13.884	16.038	17.741	19.430	21.346
Delež v BDP v %	59,1	57,9	55,8	55,9	61,4	63,9	65,8	68,0
Saldo menjave s tujino v mio EUR	-738	-149	355	-2	-323	-133	-17	65
Delež v primerjavi z BDP v %	-3,5	-0,7	1,4	0,0	-1,2	-0,5	-0,1	0,2
Saldo tekočega računa plačilne bilance v mio EUR	-583	38	344	-81	-544	-436	-195	48
Delež v primerjavi z BDP v %	-2,8	0,2	1,5	-0,3	-2,1	-1,6	-0,7	0,2
Devizne rezerve v mio EUR	4.705	6.514	7.842	7.703	7.484	-	-	-
Bruto zunanji dolg v mio EUR	9.490	10.403	11.484	13.259	15.278	-	-	-
Delež v primerjavi z BDP v %	45,2	47,1	48,5	53,3	58,4	-	-	-

Nadaljevanje na naslednji strani.

Tabela 1: **Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije**

realne stopnje rasti v % razen, kjer je posebej navedeno

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST								
Zaposlenost po SNA, rast v %	0,8	0,5	-0,3	-0,2	0,4	0,7	0,5	0,5
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta, v tisoč)	106,6	101,9	102,6	97,7	92,8	90,7	86,8	82,9
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	11,8	11,2	11,3	10,9	10,3	10,0	9,6	9,2
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	7,0	6,4	6,4	6,7	6,3	6,1	5,8	5,6
Bruto plača na zaposlenega	1,6	3,2	2,0	1,8	2,0	3,2	2,6	2,8
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	3,3	2,2	3,8	2,9	3,7	3,2	3,5	3,5
DOMAČE POVPRAŠEVANJE - STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV								
Končna potrošnja	1,2	2,7	1,8	3,0	3,1	3,3	2,9	3,0
Delež v BDP v %	76,7	76,6	75,3	75,4	74,9	74,8	74,4	73,9
v tem:								
Zasebna potrošnja	0,7	2,3	1,3	3,4	3,1	3,6	3,1	3,1
Delež v BDP v %	57,4	56,6	55,5	55,8	55,4	55,3	54,9	54,5
Državna potrošnja	2,6	3,9	3,2	1,6	2,9	2,5	2,4	2,6
Delež v BDP v %	19,3	20,0	19,7	19,6	19,5	19,5	19,4	19,3
Investicije v osnovna sredstva	1,8	0,4	0,9	7,1	5,9	4,0	4,5	5,0
Delež v BDP v %	25,6	24,1	22,6	23,3	24,1	24,5	24,7	24,9
KONSOLIDIRANA BILANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLOGIJI GFS - IMF								
Javnofinančni prihodki v primerjavi z BDP v %	41,7	42,7	40,6	42,6	42,9	43,6	43,1	43,0
Javnofinančni odhodki v primerjavi z BDP v %	43,0	44,0	43,5	44,0	44,3	45,0	44,5	44,2
Presežek (primanjkljaj) v primerjavi z BDP v %	-1,3	-1,3	-2,9	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,2
TEČAJ IN CENE								
Tečaj USD (povprečje leta), BS	222,7	242,7	240,2	207,1	192,4	189,6	190,7	190,7
Tečaj EUR (povprečje leta), BS	205,0	217,2	226,2	233,7	238,9	239,6	239,6	239,6
Efektivni tečaj tolarja [3]	-1,9	-0,1	2,7	3,7	0,9	0,5	0,7	0,7
Inflacija (konec leta)	8,9	7,0	7,2	4,6	3,2	2,7	2,3	2,3
Inflacija (povprečje leta)	8,9	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	2,4

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Ministrstvo za finance, *Eurostat - New Cronos, oktober 2004, ocene in napovedi UMAR.
Opombe: [1] PMSFP; Posredno merjene storitve finančnega posredništva, [2] Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F-O.B.); z izračunom realnih stopenj rasti je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih, [3] Rast vrednosti pomeni apreciacijo tolarja in obratno.

Tabela 2a: **Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod**

v mio SIT, tekoče cene

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
A	Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	118.374	123.292	146.949	127.794	136.096	137.129	137.605	137.397
B	Ribištvo	723	742	854	1.060	903	934	962	991
C	Rudarstvo	24.922	22.883	22.229	26.378	28.489	28.631	28.669	29.143
D	Predelovalne dejavnosti	988.880	1.111.276	1.210.946	1.332.453	1.406.406	1.475.563	1.549.958	1.632.760
E	Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	102.733	123.594	141.645	147.844	166.900	173.743	187.495	199.388
F	Gradbeništvo	233.104	243.891	264.710	290.297	308.827	331.687	351.551	373.322
G	Trgovina in popravila motornih vozil	412.437	473.454	538.756	592.019	631.270	685.771	737.656	793.457
H	Gostinstvo	86.461	96.677	107.183	117.075	123.092	129.825	138.017	146.724
I	Promet, skladiščenje in zveze	258.432	289.235	321.742	360.735	389.902	422.575	458.306	494.675
J	Finančno posredništvo	185.313	189.720	212.234	222.434	241.702	256.704	263.254	271.233
K	Nepremičnine, najem in poslovne storitve	554.474	628.346	721.283	788.799	863.880	933.035	1.010.859	1.092.020
L	Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	230.304	268.712	298.445	333.583	366.389	390.039	412.917	437.130
M	Izobraževanje	206.337	239.691	263.963	288.351	315.597	340.649	365.654	391.725
N	Zdravstvo in socialno varstvo	191.500	217.439	235.140	252.472	270.670	288.877	306.902	324.799
O	Druge skupne in osebne storitve	132.507	147.687	152.897	165.966	184.470	197.567	210.427	224.550
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	1.369	1.789	1.728	1.336	1.349	1.528	1.650	1.782
1. DODANA VREDNOST, osnovne cene		3.727.869	4.178.428	4.640.703	5.048.599	5.435.944	5.794.256	6.161.883	6.551.098
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)		572.481	621.124	714.738	764.941	815.301	857.243	912.117	970.902
a) Davki na proizvode in storitve		597.109	646.009	737.786	794.799	846.737	890.501	947.487	1.008.512
b) Subvencije		24.628	24.885	23.048	29.857	31.436	33.258	35.370	37.610
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		**4.300.350**	**4.799.552**	**5.355.440**	**5.813.540**	**6.251.244**	**6.651.500**	**7.074.000**	**7.522.000**

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 2b: **Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod**

struktura v %, tekoče cene

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
A	Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	2,8	2,6	2,7	2,2	2,2	2,1	1,9	1,8
B	Ribištvo	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
C	Rudarstvo	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
D	Predelovalne dejavnosti	23,0	23,2	22,6	22,9	22,5	22,2	21,9	21,7
E	Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	2,4	2,6	2,6	2,5	2,7	2,6	2,7	2,7
F	Gradbeništvo	5,4	5,1	4,9	5,0	4,9	5,0	5,0	5,0
G	Trgovina in popravila motornih vozil	9,6	9,9	10,1	10,2	10,1	10,3	10,4	10,5
H	Gostinstvo	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
I	Promet, skladiščenje in zveze	6,0	6,0	6,0	6,2	6,2	6,4	6,5	6,6
J	Finančno posredništvo	4,3	4,0	4,0	3,8	3,9	3,9	3,7	3,6
K	Nepremičnine, najem in poslovne storitve	12,9	13,1	13,5	13,6	13,8	14,0	14,3	14,5
L	Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	5,4	5,6	5,6	5,7	5,9	5,9	5,8	5,8
M	Izobraževanje	4,8	5,0	4,9	5,0	5,0	5,1	5,2	5,2
N	Zdravstvo in socialno varstvo	4,5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
O	Druge skupne in osebne storitve	3,1	3,1	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlen. osebjem	0,03	0,04	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
1. DODANA VREDNOST, osnovne cene		86,7	87,1	86,7	86,8	87,0	87,1	87,1	87,1
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)		13,3	12,9	13,3	13,2	13,0	12,9	12,9	12,9
a) Davki na proizvode in storitve		13,9	13,5	13,8	13,7	13,5	13,4	13,4	13,4
b) Subvencije		0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
BRUTO DOMAČI PROIZVOD		**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
v tem:									
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)		2,8	2,6	2,8	2,2	2,2	2,1	2,0	1,8
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)		31,4	31,3	30,6	30,9	30,6	30,2	29,9	29,7
- industrija (C+D+E)		26,0	26,2	25,7	25,9	25,6	25,2	25,0	24,7
- gradbeništvo F		5,4	5,1	4,9	5,0	4,8	5,0	5,0	5,0
3. Storitve (G...P)		52,5	53,2	53,3	53,7	54,2	54,8	55,2	55,5
4. Korekcijske postavke		13,3	12,9	13,3	13,2	13,0	12,9	12,9	12,9
									deleži v dodani vrednosti v %
SKUPAJ DODANA VREDNOST, osnovne cene		**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
v tem:									
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)		3,2	3,0	3,2	2,6	2,5	2,4	2,2	2,1
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)		36,2	35,9	35,3	35,6	35,1	34,7	34,4	34,1
- industrija (C+D+E)		30,0	30,1	29,6	29,8	29,5	29,0	28,7	28,4
- gradbeništvo F		6,3	5,8	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7
3. Storitve (G...P)		60,6	61,1	61,5	61,9	62,3	62,9	63,4	63,8

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 3a: **Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod**

		v mio SIT, stalne cene preteklega leta					v mio SIT, stalne cene 2004		
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
A	Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	109.790	113.613	139.709	123.680	141.539	137.525	138.969	139.733
B	Ribištvo	563	735	709	896	1.015	903	903	903
C	Rudarstvo	24.493	23.580	20.980	23.617	27.037	28.205	27.937	28.090
D	Predelovalne dejavnosti	963.075	1.036.651	1.164.763	1.259.492	1.388.935	1.461.256	1.526.281	1.598.780
E	Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	93.360	109.543	131.475	140.256	152.498	165.231	170.271	172.910
F	Gradbeništvo	220.136	227.751	245.150	274.175	292.853	322.107	332.897	344.715
G	Trgovina in popravila motornih vozil	388.901	420.861	489.314	553.700	612.767	656.837	679.497	702.940
H	Gostinstvo	82.706	91.938	99.912	110.905	117.501	127.154	132.940	138.989
I	Promet, skladiščenje in zveze	241.293	267.550	297.719	334.458	363.569	405.693	424.152	441.330
J	Finančno posredništvo	165.441	190.722	201.104	221.699	255.426	265.873	283.553	303.827
K	Nepremičnine, najem in poslovne storitve	514.347	577.120	653.642	742.611	818.961	896.707	937.508	977.352
L	Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	215.122	242.720	277.053	311.343	353.074	376.281	385.876	395.716
M	Izobraževanje	184.487	210.792	246.278	269.600	296.046	324.750	333.680	342.189
N	Zdravstvo in socialno varstvo	171.176	196.337	226.148	241.059	261.419	282.850	295.437	307.402
O	Druge skupne in osebne storitve	130.803	136.297	146.734	158.845	171.961	192.771	201.157	210.310
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	1.529	1.540	1.634	1.163	1.228	1.416	1.423	1.431
1. DODANA VREDNOST, osnovne cene		3.507.223	3.847.750	4.342.324	4.767.499	5.255.828	5.645.559	5.872.482	6.106.617
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)		572.454	566.851	622.997	729.865	799.945	849.441	882.518	918.383
a) Davki na proizvode in storitve		595.130	591.080	649.495	751.595	831.143	881.549	915.252	951.405
b) Subvencije		22.676	24.228	26.499	21.731	31.199	32.108	32.734	33.022
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		**4.079.676**	**4.414.601**	**4.965.320**	**5.497.364**	**6.055.773**	**6.495.000**	**6.755.000**	**7.025.000**
SKUPAJ DODANA VREDNOST, osnovne cene		3.507.223	3.847.750	4.342.324	4.767.499	5.255.828	5.645.559	5.872.482	6.106.617
v tem:									
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)		110.353	114.348	140.418	124.575	142.554	138.428	139.872	140.636
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)		1.301.065	1.397.525	1.562.367	1.697.540	1.861.323	1.976.798	2.057.386	2.144.495
- industrija (C+D+E)		1.080.929	1.169.774	1.317.218	1.423.365	1.568.469	1.654.691	1.724.489	1.799.780
- gradbeništvo F		220.136	227.751	245.150	274.175	292.853	322.107	332.897	344.715
3. Storitve (G…P)		2.095.805	2.335.877	2.639.539	2.945.383	3.251.951	3.530.333	3.675.224	3.821.486

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 3b: **Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod**

realne stopnje rasti v %

		Stalne cene preteklega leta					Stalne cene 2004		
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
A	Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	0,6	-4,0	13,3	-15,8	10,8	1,0	1,0	0,5
B	Ribištvo	-2,6	1,6	-4,5	4,9	-4,3	0,0	0,0	0,0
C	Rudarstvo	-1,2	-5,4	-8,3	6,2	2,5	-1,0	-1,0	0,5
D	Predelovalne dejavnosti	8,9	4,8	4,8	4,0	4,2	3,9	4,4	4,7
E	Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	5,8	6,6	6,4	-1,0	3,1	-1,0	3,0	1,5
F	Gradbeništvo	0,8	-2,3	0,5	3,6	0,9	4,3	3,3	3,5
G	Trgovina in popravila motornih vozil	3,4	2,0	3,3	2,8	3,5	4,0	3,4	3,4
H	Gostinstvo	4,1	6,3	3,3	3,5	0,4	3,3	4,5	4,5
I	Promet, skladiščenje in zveze	2,5	3,5	2,9	4,0	0,8	4,0	4,5	4,0
J	Finančno posredništvo	4,3	2,9	6,0	4,5	14,8	10,0	6,6	7,1
K	Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2,4	4,1	4,0	3,0	3,8	3,8	4,5	4,2
L	Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	5,3	5,4	3,1	4,3	5,8	2,7	2,5	2,5
M	Izobraževanje	3,7	2,2	2,7	2,1	2,7	2,9	2,7	2,5
N	Zdravstvo in socialno varstvo	3,4	2,5	4,0	2,5	3,5	4,5	4,4	4,0
O	Druge skupne in osebne storitve	3,5	2,9	-0,6	3,9	3,6	4,5	4,3	4,5
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	11,0	12,5	-8,6	-32,7	-8,1	5,0	0,5	0,5
1. DODANA VREDNOST, osnovne cene		4,6	3,2	3,9	2,7	4,1	3,9	4,0	4,0
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)		1,1	-1,0	0,3	2,1	4,6	4,2	3,9	4,1
a) Davki na proizvode in storitve		1,2	-1,0	0,5	1,9	4,6	4,1	3,8	3,9
b) Subvencije		1,2	-1,6	6,5	-5,7	4,5	2,1	2,0	0,9
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)		**4,1**	**2,7**	**3,5**	**2,7**	**4,2**	**3,9**	**4,0**	**4,0**
SKUPAJ DODANA VREDNOST, osnovne cene		4,6	3,2	3,9	2,7	4,1	3,9	4,0	4,0
v tem:									
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)		-	-	-	-	-	1,0	1,0	0,5
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)		-	-	-	-	-	3,5	4,1	4,2
- industrija (C+D+E)		-	-	-	-	-	3,3	4,2	4,4
- gradbeništvo F		-	-	-	-	-	4,3	3,3	3,5
3. Storitve (G…P)		-	-	-	-	-	4,2	4,1	4,0

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 4: **Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda**

v mio SIT, tekoče cene

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
Sredstva za zaposlene	**2.275.737**	**2.564.414**	**2.824.112**	**3.044.680**	**3.295.800**	**3.511.915**	**3.716.246**	**3.935.615**
Bruto plače in prejemki	2.026.053	2.283.109	2.496.944	2.681.162	2.891.765	3.074.675	3.251.526	3.441.188
Socialni prispevki delodajalcev	249.684	281.305	327.168	363.518	404.035	437.240	464.720	494.427
Davki na proizvodnjo in uvoz	**700.668**	**771.895**	**878.945**	**963.120**	**1.029.868**	**1.089.125**	**1.134.276**	**1.181.549**
Davki na proizvode in storitve	597.109	646.009	737.786	794.799	846.737	890.501	947.487	1.008.512
Drugi davki na proizvodnjo	103.559	125.886	141.158	168.321	183.131	198.624	186.789	173.037
Subvencije na proizvodnjo	**65.704**	**73.526**	**71.703**	**98.810**	**109.903**	**119.727**	**127.332**	**127.874**
Subvencije po proizvodih in storitvah	24.628	24.885	23.048	29.857	31.436	33.258	35.370	37.610
Druge subvencije	41.075	48.642	48.655	68.953	78.466	86.470	91.962	90.264
Bruto poslovni presežek	**1.048.145**	**1.171.553**	**1.290.498**	**1.468.650**	**1.568.022**	**1.671.795**	**1.810.936**	**1.951.063**
Poraba stalnega kapitala	661.803	732.240	787.158	808.051	869.105	926.623	1.003.745	1.081.412
Neto presežek	386.343	439.313	503.340	660.599	698.917	745.172	807.192	869.650
Bruto raznovrstni dohodek	**341.503**	**365.215**	**433.589**	**435.901**	**467.457**	**498.394**	**539.874**	**581.649**
Poraba stalnega kapitala	83.202	90.891	97.598	99.892	102.112	108.870	117.931	127.056
Neto raznovrstni dohodek	258.301	274.325	335.991	336.009	365.345	389.524	421.943	454.592
Bruto domači proizvod	**4.300.350**	**4.799.552**	**5.355.440**	**5.813.540**	**6.251.244**	**6.651.500**	**7.074.000**	**7.522.000**
								struktura v %
Sredstva za zaposlene	**52,9**	**53,4**	**52,7**	**52,4**	**52,7**	**52,8**	**52,5**	**52,3**
Bruto plače in prejemki	47,1	47,6	46,6	46,1	46,3	46,2	46,0	45,7
Socialni prispevki delodajalcev	5,8	5,9	6,1	6,3	6,5	6,6	6,6	6,6
Davki na proizvodnjo in uvoz	**16,3**	**16,1**	**16,4**	**16,6**	**16,5**	**16,4**	**16,0**	**15,7**
Davki na proizvode in storitve	13,9	13,5	13,8	13,7	13,5	13,4	13,4	13,4
Drugi davki na proizvodnjo	2,4	2,6	2,6	2,9	2,9	3,0	2,6	2,3
Subvencije na proizvodnjo	**1,5**	**1,5**	**1,3**	**1,7**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,7**
Subvencije po proizvodih in storitvah	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Druge subvencije	1,0	1,0	0,9	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2
Bruto poslovni presežek	**24,4**	**24,4**	**24,1**	**25,3**	**25,1**	**25,1**	**25,6**	**25,9**
Poraba stalnega kapitala	15,4	15,3	14,7	13,9	13,9	13,9	14,2	14,4
Neto presežek	9,0	9,2	9,4	11,4	11,2	11,2	11,4	11,6
Bruto raznovrstni dohodek	**7,9**	**7,6**	**8,1**	**7,5**	**7,5**	**7,5**	**7,6**	**7,7**
Poraba stalnega kapitala	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7
Neto raznovrstni dohodek	6,0	5,7	6,3	5,8	5,8	5,9	6,0	6,0
Bruto domači proizvod	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 5: **Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda**

v mio SIT, tekoče cene

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
1	**BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)**	**4.300.350**	**4.799.552**	**5.355.440**	**5.813.540**	**6.251.244**	**6.651.500**	**7.074.000**	**7.522.000**
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	2.390.328	2.745.667	3.059.976	3.246.747	3.761.522	4.218.861	4.651.323	5.130.152
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	2.539.626	2.780.830	2.986.173	3.251.114	3.837.032	4.250.840	4.655.371	5.114.470
4	SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-149.298	-35.163	73.803	-4.367	-75.510	-31.979	-4.048	15.682
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	4.449.648	4.834.715	5.281.636	5.817.907	6.326.754	6.683.480	7.078.048	7.506.318
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	3.297.482	3.676.235	4.030.681	4.381.303	4.680.583	4.975.566	5.259.561	5.557.312
7	DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	2.467.667	2.718.270	2.973.195	3.242.175	3.461.491	3.677.233	3.885.925	4.102.631
	- Gospodinjstva	2.415.081	2.657.823	2.903.381	3.167.384	3.386.182	3.595.787	3.799.937	4.011.761
	- Izdatki zasebnih neprofitnih institucij	52.586	60.447	69.814	74.791	75.309	81.447	85.987	90.870
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	829.816	957.965	1.057.486	1.139.128	1.219.092	1.298.333	1.373.636	1.454.681
9	BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	1.152.165	1.158.480	1.250.957	1.436.604	1.646.171	1.707.913	1.818.488	1.949.006
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	1.098.894	1.158.679	1.211.519	1.353.058	1.506.015	1.630.472	1.743.882	1.872.275
11	SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	53.271	-199	39.438	83.547	140.156	77.441	74.606	76.731

struktura v %

1	**BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	55,6	57,2	57,1	55,8	60,2	63,4	65,8	68,2
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	59,1	57,9	55,8	55,9	61,4	63,9	65,8	68,0
4	SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-3,5	-0,7	1,4	-0,1	-1,2	-0,5	-0,1	0,2
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	103,5	100,7	98,6	100,1	101,2	100,5	100,1	99,8
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	76,7	76,6	75,3	75,4	74,9	74,8	74,4	73,9
7	DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	57,4	56,6	55,5	55,8	55,4	55,3	54,9	54,5
	- Gospodinjstva	56,2	55,4	54,2	54,5	54,2	54,1	53,7	53,3
	- Izdatki zasebnih neprofitnih institucij	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	19,3	20,0	19,7	19,6	19,5	19,5	19,4	19,3
9	BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	26,8	24,1	23,4	24,7	26,3	25,7	25,7	25,9
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	25,6	24,1	22,6	23,3	24,1	24,5	24,7	24,9
11	SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	1,2	0,0	0,7	1,4	2,2	1,2	1,1	1,0

Vir podatkov: SURS, BS, ocena in napoved UMAR .

Tabela 6: **Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda**

v mio SIT

		Stalne cene preteklega leta					Stalne cene 2004		
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
1	BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	4.079.676	4.414.601	4.965.320	5.497.364	6.055.773	6.495.000	6.755.000	7.025.000
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	2.167.682	2.540.812	2.930.001	3.155.864	3.652.367	4.083.140	4.402.666	4.758.350
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	2.230.383	2.616.276	2.913.648	3.186.507	3.681.409	4.068.233	4.334.645	4.649.969
4	SALDO *(izvoz-uvoz)* (4=2-3)	-62.701	-75.464	16.353	-30.642	-29.043	14.906	68.021	108.380
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	4.142.378	4.490.065	4.948.967	5.528.006	6.084.815	6.480.094	6.686.980	6.916.619
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	3.042.054	3.387.059	3.743.649	4.150.511	4.515.676	4.836.728	4.977.445	5.124.943
7	DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	2.287.851	2.525.157	2.754.891	3.075.589	3.343.496	3.587.159	3.697.886	3.812.116
	- Gospodinjstva	2.240.139	2.470.027	2.691.330	3.005.173	3.271.483	3.508.085	3.616.835	3.728.957
	- Izdatki zasebnih neprofitnih institucij	47.713	55.130	63.561	70.417	72.013	79.074	81.051	83.159
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	754.203	861.902	988.758	1.074.922	1.172.180	1.249.569	1.279.559	1.312.827
9	BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	1.100.323	1.103.006	1.205.317	1.377.495	1.569.140	1.643.366	1.709.534	1.791.676
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	1.051.703	1.103.046	1.169.330	1.296.953	1.432.502	1.566.256	1.636.737	1.718.574
11	SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI[1]	48.620	-39	35.988	80.542	136.637	77.110	72.797	73.102
							realne stopnje rasti v %		
1	BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	4,1	2,7	3,5	2,7	4,2	3,9	4,0	4,0
2	IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	13,2	6,3	6,7	3,1	12,5	8,6	7,8	8,1
3	UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	7,3	3,0	4,8	6,7	13,2	6,0	6,5	7,3
4	*SALDO[1] (izvoz-uvoz)*	*2,6*	*1,7*	*1,1*	*-2,0*	*-0,4*	*1,4*	*0,8*	*0,6*
5	DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	1,4	0,9	2,4	4,7	4,6	2,4	3,2	3,4
6	KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	1,2	2,7	1,8	3,0	3,1	3,3	2,9	3,0
7	DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	0,7	2,3	1,3	3,4	3,1	3,6	3,1	3,1
	- Gospodinjstva	0,7	2,3	1,3	3,5	3,3	3,6	3,1	3,1
	- Izdatki zasebnih neprofitnih institucij	3,1	4,8	5,2	0,9	-3,7	5,0	2,5	2,6
8	DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	2,6	3,9	3,2	1,6	2,9	2,5	2,4	2,6
9	BRUTO INVESTICIJE	2,2	-4,3	4,0	10,1	9,2	-0,2	4,0	4,8
10	BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	1,8	0,4	0,9	7,1	5,9	4,0	4,5	5,0
11	*SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI[1]*	*0,1*	*-1,2*	*0,8*	*0,8*	*0,9*	*-1,0*	*-0,1*	*0,0*

Vir podatkov: SURS, BS, ocena in napoved UMAR.
Opomba: [1]Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7: **Temeljni agregati nacionalnih računov**

v mio SIT, tekoče cene

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							ocena	napoved	
1	**BRUTO DOMAČI PROIZVOD**	4.300.350	4.799.552	5.355.440	5.813.540	6.251.244	6.651.500	7.074.000	7.522.000
2	Neto primarni dohodki s tujino	4.480	12.461	-27.640	-36.137	-57.705	-63.111	-65.411	-69.005
3	BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	4.304.830	4.812.013	5.327.800	5.777.403	6.193.539	6.588.389	7.008.589	7.452.995
4	Neto tekoči transferji s tujino	25.746	31.166	32.180	21.955	10.241	-9.366	22.786	64.908
5	BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	4.330.577	4.843.179	5.359.980	5.799.357	6.203.780	6.579.022	7.031.375	7.517.903
6	Končna potrošnja gospodinjstev in države	3.297.483	3.676.235	4.030.680	4.381.303	4.680.583	4.975.566	5.259.561	5.557.312
	-zasebna potrošnja	2.467.667	2.718.270	2.973.195	3.242.175	3.461.491	3.677.233	3.885.925	4.102.631
	-državna potrošnja	829.816	957.965	1.057.486	1.139.128	1.219.092	1.298.333	1.373.636	1.454.681
7	BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	1.033.094	1.166.944	1.329.299	1.418.055	1.523.197	1.603.456	1.771.815	1.960.591
8	BRUTO INVESTICIJE	1.152.166	1.158.480	1.250.957	1.436.604	1.646.171	1.707.913	1.818.488	1.949.006
	v tem:								
	-investicije v osnovna sredstva	1.098.894	1.158.679	1.211.519	1.353.058	1.506.015	1.630.472	1.743.882	1.872.275
	-spremembe zalog	53.271	-199	39.438	83.547	140.156	77.441	74.606	76.731
9	Saldo tekočih transakcij s tujino (9=7-8)	-119.071	8.464	78.343	-18.549	-122.975	-104.457	-46.673	11.585
									struktura v %
1	**BRUTO DOMAČI PROIZVOD**	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2	Neto primarni dohodki s tujino	0,1	0,3	-0,5	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
3	BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	100,1	100,3	99,5	99,4	99,1	99,1	99,1	99,1
4	Neto tekoči transferji s tujino	0,6	0,6	0,6	0,4	0,1	-0,1	0,3	0,9
5	BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	100,7	100,9	100,1	99,8	99,2	98,9	99,4	99,9
6	Končna potrošnja gospodinjstev in države	76,7	76,6	75,3	75,4	74,9	74,8	74,4	73,9
	-zasebna potrošnja	57,4	56,6	55,5	55,8	55,4	55,3	54,9	54,5
	-državna potrošnja	19,3	20,0	19,7	19,6	19,5	19,5	19,4	19,3
7	BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	24,0	24,3	24,8	24,4	24,3	24,1	25,0	26,1
8	BRUTO INVESTICIJE	26,8	24,1	23,4	24,7	26,3	25,7	25,7	25,9
	v tem:								
	-investicije v osnovna sredstva	25,6	24,1	22,6	23,3	24,1	24,5	24,7	24,9
	-spremembe zalog	1,2	0,0	0,7	1,4	2,2	1,2	1,1	1,0
9	Saldo tekočih transakcij s tujino (9=7-8)	-2,8	0,2	1,5	-0,3	-2,0	-1,6	-0,7	0,2

Vir podatkov: SURS, ocena in napoved UMAR.

Tabela 8: **Plačilna bilanca**

v mio EUR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
I. TEKOČI RAČUN	-583	38	344	-81	-544	-436	-195	48
1. BLAGO	-1.227	-684	-265	-543	-1.009	-885	-840	-812
1.1. Izvoz blaga F.O.B.	9.574	10.454	11.082	11.417	12.933	14.587	16.131	17.854
1.2. Uvoz blaga F.O.B.	10.801	11.139	11.347	11.960	13.942	15.472	16.971	18.666
2. STORITVE	489	536	620	541	686	751	823	877
2.1. Izvoz storitev	2.052	2.178	2.440	2.465	2.782	3.021	3.281	3.558
- Transport	534	559	635	680	808	910	1.003	1.103
- Potovanja	1.045	1.105	1.143	1.186	1.312	1.403	1.495	1.592
- Ostalo	473	514	663	599	662	708	783	863
2.2. Uvoz storitev	1.562	1.642	1.820	1.924	2.096	2.269	2.458	2.680
- Transport	385	356	385	419	485	500	532	570
- Potovanja	556	601	635	664	706	730	767	818
- Ostalo	621	685	800	841	906	1.040	1.158	1.292
1-2. SALDO BLAGA IN STORITEV	-738	-149	355	-2	-323	-133	-17	65
Izvoz blaga in storitev	11.626	12.632	13.522	13.882	15.715	17.608	19.413	21.411
Uvoz blaga in storitev	12.364	12.781	13.167	13.884	16.038	17.741	19.430	21.346
3. DOHODKI	29	43	-153	-173	-250	-263	-273	-288
3.1. Prejemki	471	511	491	542	583	660	709	750
- Od dela	204	197	206	219	220	214	220	225
- Od kapitala	268	314	286	323	363	446	489	525
3.2. Izdatki	442	468	645	715	833	923	982	1.038
- Od dela	29	30	36	43	46	50	53	58
- Od kapitala	413	438	608	673	786	873	929	980
4. TEKOČI TRANSFERJI	125	144	142	94	29	-39	95	271
4.1. Prejemki	371	436	478	448	543	627	785	1.031
4.2. Izdatki	245	293	336	354	515	666	690	760
II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN	542	-148	-145	-12	638	-	-	-
A. KAPITALSKI RAČUN	4	-4	-164	-165	-105	-	-	-
1. Kapitalski transferji	1	1	-163	-164	-106	-	-	-
2. Patenti in licence	3	-5	-1	-2	0	-	-	-
B. FINANČNI RAČUN	538	-144	19	154	743	-	-	-
1. Neposredne naložbe	77	251	1.538	-118	221	-	-	-
- Tuje v Sloveniji	149	412	1.700	300	662	-	-	-
- Domače v tujini	-72	-161	-162	-418	-442	-	-	-
2. Naložbe v vrednostne papirje	185	80	-69	-223	-575	-	-	-
3. Finančni derivativi	0	0	0	0	-2	-	-	-
4. Ostale naložbe	462	964	435	759	843	-	-	-
4.1. Terjatve	-576	248	-668	-825	-1.408	-	-	-
4.2. Obveznosti	1.038	716	1.102	1.584	2.251	-	-	-
5. Mednarodne denar. rezerve (BS)	-187	-1.439	-1.885	-264	256	-	-	-
III. STATISTIČNA NAPAKA	41	110	-199	93	-94	-	-	-

Vir podatkov: SURS, BS, ocena in napovedi UMAR.
Opomba: Izvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b.; uvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b.

Tabela 9: **Indikatorji mednarodne konkurenčnosti**

letne stopnje rasti v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ocena	2006 napoved
Efektivni tečaj tolarja [1]							
Nominalno	-8,1	-5,8	-2,9	-0,2	-0,7	0,0	-0,1
Realno [2]	-1,9	-0,1	2,7	3,7	0,9	0,5	0,7
Stroški dela na enoto proizvoda v predelovalnih dejavnostih [3]							
V SIT nominalno	4,0	7,5	6,4	3,3	1,5	0,8	0,4
V košari valut [4]	-4,4	1,2	3,2	3,1	0,9	0,8	0,3
V košari valut - relativno [5]	-3,3	-0,9	3,0	3,0	3,2	0,7	0,1
Komponente [4]							
Stroški dela na zaposlenega – realno [6]	2,6	1,8	2,3	1,2	3,9	3,0	2,9
Čiste plače in drugi prejemki	1,9	0,8	1,6	0,3	4,2	4,4	2,7
Davčna obremenitev plač [7]	0,6	0,6	0,4	0,3	0,1	-1,9	0,3
Produktivnost dela	7,4	2,7	3,4	3,4	6,0	4,8	5,1
Cene/devizni efektivni tečaj	0,1	2,1	4,3	5,4	2,9	2,5	2,4

Vir podatkov: APP, BS, SURS, OECD, EC, ocena, napoved in preračuni UMAR.
Opombe:
[1] Rast vrednosti pomeni rast vrednosti tolarja in obratno.
[2] Merjen z relativnimi cenami življenjskih potrebščin.
[3] Za podjetja in organizacije (SRDAP).
[4] Samo domači faktorji.
[5] Glede na rast stroškov dela na enoto proizvoda 7 najpomembnejših OECD trgovinskih partneric.
[6] Deflacionirano s cenami življenjskih potrebščin.
[7] Razmerje bruto plače in prispevki delodajalcev/čiste plače.

Tabela 10a: **Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS – IMF**

v mio SIT, tekoče cene

	B I L A N C A P R I H O D K O V	2000	2001	2002	2003	2004
I.	**S K U P A J P R I H O D K I**	**1.793.415**	**2.048.225**	**2.176.399**	**2.477.424**	**2.683.052**
	DAVČNI PRIHODKI	**1.666.285**	**1.878.783**	**2.002.134**	**2.291.070**	**2.446.894**
	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	311.429	357.877	395.045	460.520	506.878
	Dohodnina	259.634	289.102	319.822	353.126	382.523
	Davek od dobička pravnih oseb	51.795	68.775	75.223	107.394	124.355
	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	619.265	701.347	774.355	839.216	899.400
	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	68.071	83.369	93.897	107.424	117.676
	Davek na izplačane plače	63.849	79.031	88.994	102.968	113.189
	Posebni davek na določene prejemke	4.222	4.338	4.903	4.456	4.487
	DAVKI NA PREMOŽENJE	26.513	32.965	34.428	34.419	39.513
	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	602.895	673.380	672.703	814.577	856.604
	DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	38.089	29.607	31.341	34.653	19.339
	DRUGI DAVKI	23	238	365	261	7.484
	NEDAVČNI PRIHODKI	**110.035**	**148.455**	**144.877**	**157.113**	**169.522**
	KAPITALSKI PRIHODKI IN DONACIJE	**17.095**	**20.987**	**29.388**	**29.241**	**22.798**
	SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	**-**	**-**	**-**	**-**	**43.838**
		delež v primerjavi z BDP v %				
	S K U P A J P R I H O D K I	**41,7**	**42,7**	**40,6**	**42,6**	**42,9**
	DAVČNI PRIHODKI	**38,7**	**39,1**	**37,4**	**39,4**	**39,1**
	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	7,2	7,5	7,4	7,9	8,1
	Dohodnina	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1
	Davek od dobička pravnih oseb	1,2	1,4	1,4	1,8	2,0
	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,4	14,6	14,5	14,4	14,4
	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9
	Davek na izplačane plače	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8
	Posebni davek na določene prejemke	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	DAVKI NA PREMOŽENJE	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6
	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	14,0	14,0	12,6	14,0	13,7
	DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,9	0,6	0,6	0,6	0,3
	DRUGI DAVKI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	NEDAVČNI PRIHODKI	**2,6**	**3,1**	**2,7**	**2,7**	**2,7**
	KAPITALSKI PRIHODKI IN DONACIJE	**0,4**	**0,4**	**0,5**	**0,5**	**0,4**
	SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	**-**	**-**	**-**	**-**	**0,7**

Nadaljevanje na naslednji strani.

Tabela 10b: **Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodoligiji GFS – IMF**

v mio SIT, tekoče cene

	BILANCA ODHODKOV	2000	2001	2002	2003	2004
II.	**SKUPAJ ODHODKI**	**1.848.249**	**2.111.416**	**2.332.423**	**2.555.893**	**2.768.430**
	TEKOČI ODHODKI	**363.785**	**431.647**	**477.431**	**522.778**	**536.739**
	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM V DRŽAVNIH ORGANIH IN LOKALNIH SKUPNOSTIH	152.929	180.226	202.198	227.022	242.268
	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE V DRŽAVNIH ORGANIH IN LOKALNIH SKUPNOSTIH	149.900	178.612	191.705	203.095	202.538
	PLAČILA OBRESTI	60.956	72.809	83.528	92.661	91.933
	TEKOČI TRANSFERJI	**1.313.519**	**1.480.824**	**1.648.085**	**1.800.113**	**1.947.285**
	SUBVENCIJE	58.951	63.161	60.435	69.470	77.571
	TRANSFERJI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	731.077	821.358	910.392	986.100	1.053.417
	TEKOČI TRANSFERJI V JAVNE ZAVODE	487.432	563.780	631.249	684.098	742.774
	DRUGI TEKOČI TRANSFERJI IN REZERVE	36.059	32.525	46.009	60.445	73.523
	INVESTICIJSKI ODHODKI – SKUPAJ	**170.945**	**198.945**	**206.907**	**233.002**	**243.769**
	INVESTICIJSKI ODHODKI	111.003	127.996	128.733	142.131	151.305
	INVESTICIJSKI TRANSFERJI	59.942	70.949	78.174	90.871	92.464
	PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	-	-	-	-	40.637
III.	**JAVNOFINANČNI PRESEŽEK/PRIMANJKLJAJ (I. - II.)**	**-54.834**	**-63.191**	**-156.024**	**-78.469**	**-85.378**

		delež v primerjavi z BDP v %				
II.	**SKUPAJ ODHODKI**	**43,0**	**44,0**	**43,5**	**44,0**	**44,3**
	TEKOČI ODHODKI	**8,5**	**9,0**	**8,9**	**9,0**	**8,6**
	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM V DRŽAVNIH ORGANIH IN LOKALNIH SKUPNOSTIH	3,6	3,8	3,8	3,9	3,9
	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE V DRŽAVNIH ORGANIH IN LOKALNIH SKUPNOSTIH	3,5	3,7	3,6	3,5	3,2
	PLAČILA OBRESTI	1,4	1,5	1,5	1,6	1,5
	TEKOČI TRANSFERJI	**30,5**	**30,9**	**30,8**	**31,0**	**31,2**
	SUBVENCIJE	1,4	1,3	1,1	1,2	1,2
	TRANSFERJI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	17,0	17,1	17,0	17,0	16,9
	TEKOČI TRANSFERJI V JAVNE ZAVODE	11,3	11,7	11,8	11,8	11,9
	DRUGI TEKOČI TRANSFERJI IN REZERVE	0,8	0,7	0,9	1,0	1,2
	INVESTICIJSKI ODHODKI – SKUPAJ	4,0	4,1	3,9	4,0	3,9
	INVESTICIJSKI ODHODKI	2,6	2,7	2,4	2,4	2,4
	INVESTICIJSKI TRANSFERJI	1,4	1,5	1,5	1,6	1,5
	PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	**-**	**-**	**-**	**-**	**0,7**
III.	**JAVNOFINANČNI PRESEŽEK/PRIMANJKLJAJ (I. - II.)**	**-1,3**	**-1,3**	**-2,9**	**-1,4**	**-1,4**

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ, Bilance javnega financiranja v RS, preračuni UMAR - pri preračunih deležev v BDP upoštevan BDP po reviziji z dne 15. 9. 2005.

Tabela 11: **Prebivalstvo in aktivnost**

števila v tisoč, kazalci in stopnje rasti v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
PREBIVALSTVO (v tisoč)	**1990,3**	**1992,0**	**1995,7**	**1996,8**	**1997,0**	**1997,8**	**1998,6**	**1999,2**
Starostna sestava (v %): 0–14 let	15,9	15,6	15,2	14,8	14,5	14,2	14,0	13,8
15–64 let	70,1	70,1	70,2	70,4	70,4	70,4	70,3	70,2
65 let in več	14,0	14,3	14,6	14,9	15,2	15,4	15,7	16,0
AKTIVNO PREBIVALSTVO (A) (A=B+C1)	**968,0**	**979,0**	**971,0**	**962,0**	**1007,0**	**1006,6**	**1008,1**	**1011,5**
Delovno aktivni po anketi o del. sili (B)	**901,0**	**916,0**	**910,0**	**897,0**	**943,0**	**945,0**	**949,7**	**954,4**
Osebe v delovnem razmerju (B1)	715,4	722,1	721,4	722,1	724,4	731,5	735,9	741,1
Formalno samozaposleni (B2)	85,1	84,2	87,3	79,2	83,1	81,4	81,1	80,0
Neformalno delovno aktivni (B3=B-B1-B2)	100,5	109,7	101,3	95,6	135,5	132,1	132,7	133,4
Brezposelni po merilih ILO (C1)	**68,0**	**63,0**	**62,0**	**64,0**	**64,0**	**61,6**	**58,4**	**57,1**
Registrirani brezposelni (C2)	**106,6**	**101,9**	**102,6**	**97,7**	**92,8**	**90,7**	**86,8**	**82,9**
KAZALCI TRGA DELA (v %)								
Stopnja aktivnosti (15–64 let)	**67,8**	**68,3**	**67,8**	**67,1**	**69,8**	**69,8**	**70,0**	**70,4**
moški	72,2	73,1	72,5	72,0	74,5	74,1	74,3	74,7
ženske	63,2	63,5	63,0	62,1	65,0	65,3	65,5	65,9
Stopnja aktivnosti (65 let in več)	8,3	8,2	7,2	6,2	8,6	8,4	7,9	7,6
Stopnja zaposlenosti (15–64 let)	**62,9**	**63,9**	**63,4**	**62,6**	**65,3**	**65,4**	**65,8**	**66,3**
moški	67,2	68,7	68,2	67,4	70,0	71,4	71,7	72,2
ženske	58,5	58,9	58,6	57,6	60,5	61,2	61,6	62,1
Stopnja zaposlenosti (55–64 let)	22,5	25,0	24,4	23,5	29,0	30,6	32,1	33,6
Stopnja anketne brezposelnosti (C1/A)	**7,0**	**6,4**	**6,4**	**6,7**	**6,3**	**6,1**	**5,8**	**5,6**
moški	6,8	5,9	5,9	6,4	5,9	5,8	5,5	5,3
ženske	7,3	7,0	6,8	7,1	6,9	6,5	6,2	6,0
mladi (15–24 let)	16,8	18,1	16,7	17,4	16,2	15,7	14,9	14,5
Stopnja registrirane brezposelnosti (C2/(B1+B2+C2))	**11,8**	**11,2**	**11,3**	**10,9**	**10,3**	**10,0**	**9,6**	**9,2**
moški	10,6	10,1	10,0	9,4	8,8	8,6	8,4	8,2
ženske	13,1	12,6	12,7	12,6	12,1	11,8	11,1	10,4
Struktura delovno aktivnih po anketi								
v agrarnem sektorju	9,8	10,2	9,1	8,3	9,7	9,9	9,7	9,5
v industriji in gradbeništvu	37,4	37,9	38,2	37,3	36,0	36,1	35,6	35,2
v storitvah	50,9	50,2	51,4	53,0	52,4	54,0	54,7	55,4
LETNE STOPNJE RASTI (v %)								
Zaposlenost (po anketi o delovni sili)	**1,7**	**1,7**	**-0,7**	**-1,4**	**5,1**	**0,2**	**0,5**	**0,5**
Osebe v delovnem razmerju	1,8	0,9	-0,1	0,1	0,3	1,0	0,6	0,7
Formalno samozaposleni	-2,7	-1,1	3,6	-9,2	4,9	-2,1	-0,4	-1,3
Neformalno delovno aktivni	-21,2	9,1	-7,6	-5,6	41,7	-2,5	0,5	0,5
Registrirani brezposelni	**-10,4**	**-4,5**	**0,8**	**-4,8**	**-5,0**	**-2,3**	**-4,3**	**-4,5**
Aktivni po anketi	0,9	1,1	-0,8	-0,9	4,7	0,0	0,2	0,3
Delovno sposobno prebivalstvo	0,5	0,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	-0,1
Prebivalstvo	**0,2**	**0,1**	**0,2**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Prebivalstvo v starosti 65 let in več	2,2	2,4	2,5	1,7	2,0	1,8	1,7	1,8

Vir podatkov: SURS, ZRSZ, ocene, projekcije UMAR.

Tabela 12: **Tokovi formalno aktivnega prebivalstva med letom**

števila v tisoč, kazalci in stopnje rasti v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
FORMALNO AKTIVNO PREBIVALSTVO ob koncu leta	**906,5**	**909,2**	**906,9**	**870,7**	**898,2**	**901,6**	**901,2**	**901,8**
Delovno aktivni	801,9	804,9	807,3	800,7	807,4	811,9	816,0	820,1
Registrirani brezposelni	104,6	104,3	99,6	96,0	90,7	89,7	85,2	81,7
Stopnja registrirane brezposelnosti ob koncu leta	**11,5**	**11,5**	**11,0**	**11,0**	**10,1**	**9,9**	**9,5**	**9,1**
Prilivi iz šol	**24,9**	**21,3**	**25,4**	**22,1**	**21,9**	**24,3**	**23,3**	**23,3**
od tega med brezposelne	20,5	21,9	21,4	25,4	26,0	22,4	22,5	21,5
- v % od generacije	82,4	102,6	84,3	115,1	118,7	91,9	96,8	92,0
Dodatno število delovnih dovoljenj za tujce	**2,9**	**-6,4**	**2,1**	**3,5**	**-0,5**	**0,0**	**0,4**	**-0,2**
Delež tujcev v formalno aktivnem prebivalstvu	4,6	4,3	4,0	4,5	4,4	4,2	4,2	4,2
Zaposleni, ki so izgubili delo	**61,8**	**65,8**	**66,0**	**68,8**	**69,6**	**69,2**	**68,6**	**67,6**
- na 100 formalno delovno aktivnih	7,7	8,2	8,2	8,6	8,6	8,5	8,4	8,2
Registrirani brezposelni, ki so dobili delo	**60,2**	**52,7**	**52,2**	**50,5**	**54,3**	**57,3**	**61,3**	**61,5**
- na 100 formalno delovno aktivnih	7,5	6,5	6,5	6,3	6,7	7,1	7,5	7,5
Upokojitve (-)	**14,8**	**14,6**	**14,8**	**15,1**	**15,4**	**11,8**	**13,4**	**13,2**
od tega brezposelnih	7,0	7,6	6,9	5,0	4,3	3,2	3,2	2,8
Umrli (-)	**2,6**	**2,7**	**2,6**	**2,6**	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**2,5**
Drugi prilivi v formalno aktivnost (neto)	**-18,8**	**5,1**	**-12,5**	**-44,0**	**23,9**	**-6,6**	**-8,1**	**-6,9**
od tega drugi, ki so dobili delo (neto)	5,8	32,5	20,2	24,0	40,0	25,3	22,7	21,1
drugi črtani brezposelni (-)	24,6	27,4	32,8	42,1	42,0	31,8	30,8	28,0
- na 100 registrirano brezposelnih	23,1	26,9	31,9	43,1	45,2	35,1	35,5	33,7
Izobrazbena sestava priliva iz šol (v %)								
- z nižjo izobrazbo ali manj	28,9	18,0	22,0	13,8	14,8	11,0	9,7	9,9
- s srednjo poklicno izobrazbo	18,5	19,4	15,6	18,2	17,5	15,7	17,2	15,6
- s srednjo splošno ali strokovno izobrazbo	26,0	31,3	30,3	31,8	30,7	38,1	37,6	35,8
- redni diplomanti	26,6	31,3	32,2	36,2	37,1	35,2	35,6	38,7

Vir podatkov: SURS, ocena, napoved in preračuni UMAR.

Tabela 13: **Zaposlenost (po metodologiji nacionalnih računov) in produktivnost**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
						ocena	napoved	
DELOVNO AKTIVNI po metodologiji nacionalnih računov (tisoč)*	**894,8**	**898,9**	**912,5**	**910,5**	**914,3**	**920,7**	**925,3**	**929,9**
Letna rast (v %): Skupaj**	**0,8**	**0,5**	**-0,3**	**-0,2**	**0,4**	**0,7**	**0,5**	**0,5**
Proizvodne dejavnosti (A do F)	**-0,2**	**-0,7**	**-1,9**	**-1,8**	**-1,3**	**-1,1**	**-1,2**	**-1,1**
Pretežno tržne storitve (G do K)**	**2,4**	**1,3**	**1,5**	**0,6**	**1,5**	**2,4**	**2,0**	**1,9**
Javne in osebne storitve (L do P)	**0,8**	**2,0**	**0,8**	**2,2**	**2,7**	**2,1**	**1,6**	**1,5**
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	-3,2	-3,3	-2,7	-1,8	-2,3	-2,7	-2,2	-2,7
B Ribištvo	-3,7	-2,5	42,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
C Rudarstvo	-15,9	-6,8	-6,6	-3,8	-10,3	-5,8	-6,6	-5,2
D Predelovalne dejavnosti	0,0	0,4	-1,9	-2,2	-0,8	-1,6	-1,5	-1,2
E Oskrba z elektriko, plinom, vodo	-3,6	-0,5	0,2	-0,6	-1,7	0,6	-1,7	-3,2
F Gradbeništvo	6,6	0,0	-1,0	-0,2	-0,6	2,9	1,8	2,0
G Trgovina, popravila motornih vozil	1,5	-0,3	0,6	-0,1	0,1	0,4	0,0	-0,1
H Gostinstvo	7,3	-0,5	-0,6	-0,7	0,3	2,6	1,9	1,8
I Promet, skladiščenje, zveze	1,3	1,5	1,3	-0,4	-1,5	1,2	1,4	0,8
J Finančno posredništvo	4,0	2,6	1,8	-0,7	2,4	3,7	1,9	2,5
K Nepremičnine, najem, poslovne storitve**	2,1	4,4	4,0	3,0	5,2	5,0	4,7	4,6
L Javna uprava in obramba	4,2	3,5	2,8	3,9	4,9	0,2	0,5	0,5
M Izobraževanje	1,9	1,4	1,7	1,4	1,6	2,3	1,5	1,3
N Zdravstvo in socialno varstvo	0,5	1,7	2,3	2,4	3,0	3,9	3,0	2,7
O Druge javne, skupne in os. stor.	-5,4	1,0	-5,9	1,5	0,7	1,8	1,5	1,7
P Zasebna gospodinjstva	11,1	12,2	-10,3	-34,3	-7,3	5,1	3,3	3,3
PRODUKTIVNOST DELA								
a) BDP na delovno aktivnega								
mio SIT (tekoče cene)	4,8	6,5	5,9	6,4	6,8	7,2	7,6	8,1
v EUR (tekoče cene)	23.440	30.116	25.943	27.321	28.624	30.139	31.894	33.745
Realna letna rast (v %)***	3,3	2,2	3,8	2,9	3,7	3,2	3,5	3,5
b) Dodana vrednost na delovno aktivnega								
mio SIT (tekoče cene)	4,2	5,7	5,1	5,5	5,9	6,3	6,6	7,0
v EUR (tekoče cene)	20.320	26.219	22.481	23.726	24.891	26.208	27.735	29.344
Realna letna rast (v %)***	**3,8**	**2,7**	**4,2**	**3,0**	**3,7**	**3,2**	**3,5**	**3,4**
Podjetniški sektor (A do K)	**2,4**	**3,1**	**2,6**	**3,5**	**4,3**	**3,6**	**4,0**	**3,9**
Agrarni sektor (A+B)	3,5	-0,7	16,2	-14,1	13,3	3,8	3,2	3,2
Industrija in gradbeništvo (C do F)	4,3	3,4	5,9	5,4	4,6	4,2	5,0	4,9
Pretežno tržne storitve (G do K)	-0,7	2,1	2,3	2,6	2,7	2,2	2,4	2,3
Javne in osebne storitve (L do P)	**3,0**	**1,4**	**1,7**	**0,9**	**1,3**	**1,4**	**1,6**	**1,7**

Vir podatkov: SURS, ocena, napovedi in preračuni: UMAR.
Opombe: *od I. 2002 dalje upoštevana tudi zaposlenost po pogodbenem delu in avtorskih pogodbah; **v letu 2002 ni upoštevano povečanje zaposlenosti po pogodbenem delu in avtorskih pogodbah; ***realne stopnje rasti v SIT.

Tabela 14a: **Izdatkovna struktura BDP v obdobju 2000–2004 pred in po reviziji**

v mio SIT, tekoče cene

	2000	2001	2002	2003	2004
Bruto domači proizvod					
a. Prejšnja vrednost	4.252.315	4.761.815	5.314.494	5.747.167	6.191.161
b. Nova vrednost	4.300.350	4.799.552	5.355.440	5.813.540	6.251.244
c. Razlika (c=b-a)	*48.035*	*37.737*	*40.946*	*66.372*	*60.083*
Potrošnja gospodinjstev					
a. Prejšnja vrednost	2.373.578	2.621.790	2.830.439	3.053.907	3.261.294
b. Nova vrednost	2.415.081	2.657.823	2.903.381	3.167.384	3.386.182
c. Razlika (c=b-a)	*41.503*	*36.033*	*72.942*	*113.477*	*124.887*
Potrošnja NPISG					
a. Prejšnja vrednost	52.461	60.259	69.572	74.070	80.549
b. Nova vrednost	52.586	60.447	69.814	74.791	75.309
c. Razlika (c=b-a)	125	187	241	721	-5.240
Potrošnja skupne države					
a. Prejšnja vrednost	843.466	974.689	1.073.036	1.165.984	1.227.263
b. Nova vrednost	829.816	957.965	1.057.486	1.139.128	1.219.092
c. Razlika (c=b-a)	*-13.650*	*-16.723*	*-15.549*	*-26.856*	*-8.170*
Bruto investicije v osnovna sredstva					
a. Prejšnja vrednost	1.066.779	1.164.431	1.239.153	1.373.343	1.529.058
b. Nova vrednost	1.098.894	1.158.679	1.211.519	1.353.058	1.506.015
c. Razlika (c=b-a)	*32.115*	*-5.752*	*-27.635*	*-20.285*	*-23.043*
Spremembe zalog in vrednostni predmeti					
a. Prejšnja vrednost	66.857	-27.320	23.698	81.698	130.691
b. Nova vrednost	53.271	-199	39.438	83.547	140.156
c. Razlika (c=b-a)	*-13.586*	*27.121*	*15.740*	*1.848*	*9.465*
Izvoz proizvodov in storitev					
a. Prejšnja vrednost	2.387.289	2.744.468	3.060.345	3.245.428	3.710.849
b. Nova vrednost	2.390.328	2.745.667	3.059.976	3.246.747	3.761.522
c. Razlika (c=b-a)	*3.039*	*1.199*	*-368*	*1.320*	*50.673*
Uvoz proizvodov in storitev					
a. Prejšnja vrednost	2.538.115	2.776.503	2.981.749	3.247.262	3.748.543
b. Nova vrednost	2.539.626	2.780.830	2.986.173	3.251.114	3.837.032
c. Razlika (c=b-a)	*1.511*	*4.327*	*4.424*	*3.853*	*88.489*
Alokacija PMSFP po uporabnikih, 2000–2004					
PMSFP skupaj	48.036	37.738	40.723	51.824	60.079
Gospodinjstva	41.503	36.033	40.483	47.633	52.196
NPISG	125	187	241	721	819
Skupna država	4.880	4.646	6.598	7.274	6.635
Izvoz proizvodov in storitev	3.039	1.199	-370	1.504	5.476
Uvoz proizvodov in storitev	1.511	4.327	6.229	5.308	5.047

Nadaljevanje na naslednji strani.

Tabela 14b: **Izdatkovna struktura BDP v obdobju 2000–2004 pred in po reviziji**

	2000	2001	2002	2003	2004
	Letne stopnje realne rasti temeljnih agregatov ponudbe in povpraševanja				
a. PREJŠNJE VREDNOSTI					
Bruto domači proizvod	3,9	2,7	3,3	2,5	4,6
Domača potrošnja [1]	1,4	0,9	2,3	4,7	4,7
Zasebna potrošnja [2]	0,4	2,3	0,3	2,7	3,5
Državna potrošnja	2,3	3,9	1,7	2,6	1,7
Bruto investicije v osnovna sredstva	0,6	4,1	3,1	6,3	6,8
Izvoz proizvodov in storitev	13,0	6,3	6,7	3,2	12,6
Uvoz proizvodov in storitev	7,6	3,0	4,9	6,8	12,4
b. NOVE VREDNOSTI					
Bruto domači proizvod	4,1	2,7	3,5	2,7	4,2
Domača potrošnja [1]	1,4	0,9	2,4	4,7	4,6
Zasebna potrošnja [2]	0,7	2,3	1,3	3,4	3,1
Državna potrošnja	2,6	3,9	3,2	1,6	2,9
Bruto investicije v osnovna sredstva	1,8	0,4	0,9	7,1	5,9
Izvoz proizvodov in storitev	13,2	6,3	6,7	3,1	12,5
Uvoz proizvodov in storitev	7,3	3,0	4,8	6,7	13,2
	Implicitni indeksi cen bruto domačega proizvoda, predhodno leto = 100				
a. PREJŠNJE VREDNOSTI					
Implicitni BDP deflator	105,6	109,1	108,0	105,5	103,0
Domača potrošnja	107,6	107,9	106,8	104,9	103,5
Zasebna potrošnja [2]	108,3	108,0	107,8	105,0	103,2
Državna potrošnja	110,2	111,2	108,3	105,9	103,5
Bruto investicije	104,5	104,8	103,4	104,3	104,6
Pogoji menjave	97,1	101,9	102,0	100,7	98,8
Izvoz proizvodov in storitev	110,5	108,2	104,5	102,8	101,5
Uvoz proizvodov in storitev	113,8	106,2	102,4	102,0	102,7
b. NOVE VREDNOSTI					
Implicitni BDP deflator	105,4	108,7	107,9	105,8	103,2
Domača potrošnja	107,4	107,7	106,7	105,2	104,0
Zasebna potrošnja [2]	107,9	107,6	107,9	105,4	103,5
Državna potrošnja	110,0	111,1	107,0	106,0	104,0
Bruto investicije	104,5	105,0	103,6	104,3	105,1
Pogoji menjave	96,8	101,7	101,9	100,8	98,8
Izvoz proizvodov in storitev	110,3	108,1	104,4	102,9	103,0
Uvoz proizvodov in storitev	113,9	106,3	102,5	102,0	104,2

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.
Opombe: PMSFP so posredno merjene storitve finančnega posredništva, [1]skupaj s spremembami zalog; [2]potrošnja gospodinjstev in NPISG.

Literatura in viri

Assessing the Economic Impact of the continuing increase in oil prices. (avgust 2005). Brussels: European Commission, DG EcFin.

Bednaš, M. (Ur.). (2005). Učinki vstopa Slovenije v EU na gospodarska gibanja v letu 2004. Delovni zvezek, št. 5. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.

Bilten. (2005). Ljubljana: Banka Slovenije. 1991-. ISSN 1318-0762.

Bilten javnih financ. (2005). Ljubljana: Ministrstvo za finance. ISSN 1580-2248

BP Statistical Review of World Energy, June 2005. Pridobljeno oktobra 2005 na strani http://www.bp.com/downloads.do?categoryId=9003093&contentId=7005944

Consensus Forecasts. (avgust, september 2005). London: Consensus Economics Inc. ISSN 0957-0950.

Country Report. (2005). Washington: International Monetary Fund.

Eastern Europe Consensus Forecasts. (julij 2005). London: Consensus Economics Inc. ISSN 1462-4001.

Economic situation and outlook. Assessing developments since the Commission spring 2005 forecast. (avgust 2005). Brussels: European Commission, DG EcFin.

European Forecasting Network Autumn 2004 Report. The Euro Area and The Lisbon Strategy. (jesen 2004) Pridobljeno oktobra 2005 na http://www.efn.uni-bocconi.it/EFN%20AUTUMN%202004.pdf.

IMF World Economic Outlook Database. Pridobljeno septembra 2005 na http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2005/02/data/index.htm

Konjunkturna gibanja. (september 2005). Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije, SKEP. ISSN 1408-1806.

Mesečno statistično poročilo. (september 2005). Ljubljana: Ljubljanska borza.

Monthly Bulletin ECB. (julij 2005). Frankfurt: European Central Bank. Pridobljeno septembra 2005 na http://www.ecb.de/pub/pdf/mobu/mb200507en.pdf.

Napovedi EIPF. ISI Emerging Markets. Pridobljeno oktobra 2005 na http://www.securities.com/macro/editor.html?pc=SI&view.

New Cronos. Database. Luxembourg: Eurostat.

Podatki o vzajemnih skladih. Pridobljeni oktobra 2005 na http://www.vzajemci.com/

Podkaminer, L. et al. (julij 2005). Back from the Peak, Growth in Transition Countries Returns to Standard Rate of Catching-up. WIIW Research Reports. št. 320. Dunaj: Wiener Institut fur Internationale Wirtschaftsvergleiche.

Pomladansko poročilo. (2005). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.

Poročilo o primanjkljaju in dolgu države. (september 2005). Ljubljana: Ministrstvo za finance, Statistični urad RS. Pridobljeno septembra 2005 na http://www.gov.si/mf/slov/tekgib/por_prim_dolg_september_05.pdf

Predlog proračuna republike Slovenije za leto 2006. *Poročevalec DZ,* št. 75/2005. Ljubljana: Državni zbor.

Predlog proračuna republike Slovenije za leto 2007. *Poročevalec DZ,* št. 77/2005. Ljubljana: Državni zbor.

Program vstopa v ERM II in prevzema evra. Skupno gradivo Vlade Republike Slovenije in Banke Slovenije. (2003). Ljubljana: Banka Slovenije in Vlada RS.

Proračunski memorandum za obdobje 2006–2007 (november 2005). Ljubljana: Vlada RS.

Prva statistična objava. (različne objave do 28. 10. 2005). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Rebalans proračuna za leto 2005. Ljubljana: Ministrstvo za finance.

The Russia Business Forecast Report (Q4 2005). London: Business Monitor International. ISSN 1744-8824.

Statistične informacije. (različne objave do 28.10. 2005). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Statistično raziskovanje o izplačanih čistih plačah in osebnih prejemkih. (2005). Ljubljana: Agencija RS za javno-pravne evidence in storitve.

Strategija razvoja Slovenije (junij 2005). Pridobljeno septembra 2005 na http://www.gov.si/umar/projekti/srs/StrategijarazvojaSlovenije.pdf.

Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo, Uradni list RS, št. 142/2004.

What is the economic outlook for OECD countries? An interim assessment. (september 2005). Pariz: OECD. Pridobljeno septembra 2005 na http://www.oecd.org/dataoecd/50/27/35310111.pdf.

World Economic Outlook. (april, september 2005). Washington: International Monetary Fund. ISSN 0256-6877.

Zakon o dohodnini, Uradni list RS, št. 54/2004, št. 56/2004, št. 62/2004.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, Uradni list RS, št.40/2004.

Zbirka Delovni zvezki **letnik 2005**	**12/2005**: Izhodišča za ciljni razvojni scenarij Strategije razvoja Slovenije **11/2005**: Dejavnosti slovenskega gospodarstva v luči poslovanja gospodarskih družb v letu 2004, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač, G. Kovačič, J. Kušar, J. Povšnar, A. Vidrih, E. Zver **10/2005**: Srednjeročne in dolgoročne projekcije demografskega razvoja Slovenije in njegovih socialno ekonomskih komponent, T. Kraigher **9/2005**: Regije 2005 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, J. Pečar **8/2005**: Analiza stroškov podjetij ob uvedbi dvojnega označevanja cen in pri prevzemu evra, M. Koprivnikar Šušteršič, B. Vasle **7/2005**: Analiza ekonomske upravičenosti začasne uvedbe vinjet v Sloveniji, J. Povšnar, M. Ferjančič, J. Kušar **6/2005**: Izzivi makroekonomskih politik do prevzema evra, B. Vasle, M. Bednaš, J. Šušteršič, A. Kajzer **5/2005**: Učinki vstopa Slovenije v EU na gospodarska gibanja v letu 2004, Uredila: M. Bednaš. Avtorji prispevkov: B. Ferk, M. Hafner, S. Jurančič, J. Kondža, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač, G. Kovačič, T. Kraigher, J. Markič, J. Povšnar, M. Rojec, B. Vasle **4/2005**: Vpliv cene nafte na inflacijo, M. Hafner **3/2005**: Regulirane cene v Sloveniji 1992–2004, B. Vasle **2/2005**: Značilnosti finančnih ukrepov industrijske politike v Sloveniji, A. Murn **1/2005**: Poslovanje gospodarskih družb v letu 2003, J. M. Novak
Pomladansko / Jesensko poročilo	**Pomladansko poročilo 2005** **Jesensko poročilo 2005**
Zbirka Analize, raziskave in razvoj	**Poročilo o razvoju 2005** **Slovenia – On the Way to the Information Society,** 2004 **Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU** – *povzetek* **Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU** – *summary* **Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU** (SGRS 2001–2006) **Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU**
IB revija	**IB revija 3/2005** **VSEBINA:** *Mojmir Mrak, Petre Wostner:* Absorpcijska sposobnost Republike Slovenije za črpanje sredstev EU; *Štefan Bojnec, Matjaž Novak:* Ali znotrajpanožna trgovina prevladuje v slovenski blagovni menjavi?; *Aleš Berk:* Dejavniki zadolževanja največjih slovenskih javnih delniških družb in vpliv novega zadolževanja na donostnost delnic; *Boris Majcen, Miroslav Verbič, Renger van Nieuwkoop, Jože Sambt:* Analiza prihodnjih trendov slovenskega pokojninskega sistema z dinamičnim modelom splošnega ravnovesja; *Tomaž Kraigher:* Nekatere možne smeri bodočega demografskega razvoja Slovenije in izbira predpostavk za nove projekcije prebivalstva; *Jože Sambt:* Dolgoročne projekcije izdatkov za zdravstvo in dolgotrajno oskrbo s pomočjo metode generacijskih računov; *Slaven Mičković, Andreja Lenarčič:* Izračun potencialnega BDP za potrebe izračuna učinkov staranja prebivalstva; *Mateja Slapar:* Projekcija izdatkov in prihodkov prostovoljnih kolektivnih pokojninskih zavarovanj.
Journal for Institutional Innovation, Development and Transition	**IB Review, Vol. 8/2004** *Dragica Vujadinović: Democratic in the Western Balkans and Perspectives on European Integration; Vladislav Valentinov: Social Capital and Organisational Performance: a Theoretical Perspective; Alka Obadić: Measuring Labour Market Policies' Efficiency in Croatia; Simonetta Longhi, Peter Nijkamp, Iulia Traistaru: Economic Integration and Regional Structural Change in a Wider Europe: Evidence from New EU and Accession Countries; Mićo Mrkaić, Rado Pezdir: The Regulation of Liberal Professions in Slovenia.* *Summaries.*

Naročnina	* Naročnina obsega en tiskani in en brezplačni izvod v e-verziji (publikacij, ki so na voljo v e-verziji). Vsak naslednji izvod v eni ali drugi verziji se obračuna dodatno. Pri naročnini na izvod v e-verziji (brez tiskane verzije) imate 10 % popusta.
Popusti	Na količino – po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25 %), za naročilo na več mesečnih zbirk (na dve zbirki 20 % in 25 % za naročilo na vsaj tri).
Naročilo in informacije	**UMAR, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana; telefon 01-478-1043; fax 01-478-1070**. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti. E-pošta: **publicistika.umar@gov.si**; za informacije o ostalih publikacijah se lahko obrnete na naš spletni naslov: **http://www.gov.si/umar/public.php**
Obnavljanje	Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto.
Odpoved	Odpoved naročnine velja po izteku leta, za katero je bila obnovljena. Odpoved mora biti posredovana pisno, najkasneje do konca koledarskega leta.
Naziv ustanove in ime kontak. osebe, oz. ime ter priimek naročnika in tel.št.	
Naslov naročnika	**E-naslov**
ID za DDV	Zavezanec za DDV ☐ DA ☐ NE Datum:

Želim koristiti tudi naslednje brezplačne možnosti:

- **prejemati brezplačen e-izvod publikacije na e-naslov (poleg izvoda, ki ga prejmem po navadni pošti)**	☐
- **prejemati geslo na svoj elektronski naslov (ob spremembi gesla)**	☐
- **prejemati obvestila o izdaji novih publikacij**	☐

P e r i o d i k a	SIT	**Vpiši število izvodov**	
		tiskani *	**e-izvod**
Ekonomsko ogledalo. 11 številk letno. Cena za en izvod 1.500 SIT.	16.000		
Slovenian Economic Mirror. 11 številk letno. Cena za en izvod 1.500 SIT.	16.000		
** **Pomladansko / Jesensko poročilo.** Letna naročnina za eno publikacijo 2.500 SIT.	5.000		
** **Spring / Autumn Report.** Letna naročnina za eno publikacijo 3.500 SIT.	7.000		
Poročilo o razvoju	3.000		
Development Report	3.000		
Delovni zvezek (za posamezne teme se lahko obrnete na spletno stran oz. gornje naslove in tel. številke)	2.200		
IB revija. Štiri številke letno. Enojna številka stane 3.000 SIT, dvojna številka stane 4.000 SIT.	10.000		
Info IMAD / UMAR **Info.** 1 izvod brezplačno. Koristne informacije o UMAR. Slovensko, angleško.			
** **V primeru, da ne naročate celotne zbirke, obkrožite izbrano publikacijo.**			
K n j i ž n e i z d a j e	SIT		
Strategija razvoja Slovenije (SRS 2006–2013)	1.000		
Slovenia's Development Strategy (SDS 2006–2013)	1.500		
M. Stare, R. Kmet Zupančič, M. Bučar: **Slovenia – On the Way to the Information Society**, 2004	4.600		
Poročilo o človekovem razvoju Slovenija 2002–2003 (knjiga in CD).	2.500		
Poročilo o človekovem razvoju Slovenija 2002–2003 (knjiga ali CD).	1.900		
Human Development Report Slovenia 2002–2003 (knjiga in CD).	5.000		
Human Development Report Slovenia 2002–2003 (knjiga ali CD).	4.300		
Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU (SGRS 2000–2006) –povzetek	1.000		
Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU – summary	1.500		
Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU (SGRS 2000–2006)	3.500		
Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU	7.000		
B. Radej, A. Pirc Velkavrh, L. Globevnik: **Indikatorji o okolju in razvoju/Indicators on environment and development**, 1999	1.880		/
J. Seljak: **Kazalec uravnoteženega razvoja / Sustainable Development Indicators**, 2001	3.000		/
Matija Rojec**: Prestrukturiranje z neposrednimi tujimi investicijami: Slovenija/Restructuring with foreign direct investment: The Case of Slovenia**, 1998.	2.000		/
Strategija Republike Slovenije za vključitev v Evropsko unijo, ekonomski in socialni del, 1998.	2.500		/
J. Potočnik, B. Majcen: **Slovenija in EU**, 1996, 290 str.	2.500		/
F. Cimperman, A. Kožar, F. Kuzmin, L. Pfajfar, B. Plešec, M. Simončič, I. Strmšnik, A. Strojan: **Kvartalni ekonometrični model slovenskega gospodarstva**, 1996, 164 str.	1.900		/
Strategija gospodarskega razvoja (SGRS), 1995. Zbirka sedmih knjig (knjige je možno naročiti tudi posamezno).	12.500		/
B. Radej: **Onesnaženje naprodaj**, 1994, 166 str.	1.900		/

Davek	8,5-odstotni DDV ni vključen v ceni. 22. november, 2005